

IZVJEŠĆE
o provedbi mjera i aktivnosti za 2019.
iz Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022.

Gradska skupština Grada Zagreba na 18. sjednici, 13. rujna 2018. godine, donijela je Zagrebačku strategiju zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. godine (Službeni glasnik Grada Zagreba 20/18, u daljnjem tekstu: Zagrebačka strategija) sukladno Nacionalnoj strategiji zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine (Narodne novine 96/17, u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) budući da Grad Zagreb posvećuje posebnu pozornost zaštiti od nasilja u obitelji koje predstavlja kršenje osnovnih ljudskih prava i temeljnih sloboda žrtava kao i krajnje neprihvatljiv oblik kršenja prava i interesa djeteta bilo da su djeca žrtve ili svjedoci nasilja u obitelji. Istovremeno, borba protiv nasilja u obitelji dugoročan je i koordiniran proces različitih sustava kako na nacionalnoj tako i na lokalnoj razini. Kontinuitet provedbe mjera na lokalnoj razini osigurava se donošenjem ove treće Zagrebačke strategije koju je donijela Gradska skupština Grada Zagreba u razdoblju od 2008. godine. Naime, prva Zagrebačka strategija jedinstvene politike za zaštitu od nasilja u obitelji u razdoblju od 2008. do 2010. godine (Službeni glasnik Grada Zagreba 9/08) donesena je na 37. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba 15. srpnja 2008. godine dok je druga Zagrebačka strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2011. do 2016. godine (Službeni glasnik Grada Zagreba 18/11) donesena na 31. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba 29. studenog 2011. godine.

Svrha i ciljevi Zagrebačke strategije zadani su kroz 20 mjera u 7 područja djelovanja:

1. Prevencija nasilja u obitelji
2. Zbrinjavanje i potpora žrtvama nasilja u obitelji
3. Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji
4. Unapređenje međuresorne suradnje
5. Izobrazba stručnjaka koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji
6. Senzibilizacija javnosti za problematiku nasilja u obitelji
7. Zaštita posebno osjetljivih skupina žrtava nasilja u obitelji

Zagrebačka strategija izrađena je sukladno potrebama žrtava obiteljskog nasilja, ali i saznanjima temeljenih na provedbi prethodne dvije strategije. Mjere su usklađene s Konvencijom Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i Nacionalnom strategijom. Suradnja svih sustava, posebice sustava socijalne skrbi, zdravstva, pravosuđa, obrazovanja, policije i organizacija civilnog društva, nužan je preduvjet pri pravovremenom prepoznavanju problema i poduzimanja svrsishodnih mjera usmjerenih suzbijanju i prevenciji nasilja u obitelji. Mjere i aktivnosti zadane Zagrebačkom strategijom izvire iz djelokruga Grada Zagreba tj. nositelja (gradskih upravnih tijela i ustanova čiji je osnivač Grad Zagreb) u koordinaciji s nositeljima/sunositeljima na nacionalnoj razini (Centar za socijalnu skrb Zagreb, Policijska uprava zagrebačka i Hrvatski zavod za zapošljavanje – Regionalni ured Zagreb).

Koordinacija provedbe Zagrebačke strategije u djelokrugu je Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom.

U izradi i provedbi Zagrebačke strategije sudjeluje Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji koje je imenovao gradonačelnik Grada Zagreba (Zaključak o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji, Službeni glasnik Grada Zagreba 23/17, u daljnjem tekstu: Povjerenstvo). Zadaće Povjerenstva su sudjelovanje u izradi Zagrebačke strategije i prijedloga Plana provedbe Zagrebačke strategije za svaku godinu, koordinacija i suradnja s

gradskim upravnim tijelima, ustanovama i organizacijama civilnog društva radi provedbe mjera i aktivnosti, pružanje stručne i savjetodavne pomoći nositeljima i suradnicima u provedbi mjera i aktivnosti te razmatranje izvješća o provedbi mjera i aktivnosti iz Zagrebačke strategije.

Članice Povjerenstva imenovane su iz redova Gradske skupštine Grada Zagreba, upravnih tijela Grada Zagreba, znanstvenih, stručnih i javnih djelatnica te drugih osoba koje mogu pridonijeti radu Povjerenstva.

U Povjerenstvo su imenovane: Romana Galić, univ.spec.act.soc., predsjednica Povjerenstva, mr.sc. Željka Barić, dipl. soc. rad, zamjenica predsjednice i članice dr.sc. Irena Cajner Mraović, mr.sc. Rada Borić, dr.sc. Maja Mamula, Tihana Zadro, dipl.iur., Vanda Bazmenjak, dipl.def., soc.ped., Jasna Tucak, dipl.ing., Nikolina Grubišić Požar, univ.spec.krim., Marija Halić, dipl.ped., dr.sc. Elizabeta Radonić, spec.psih., Marija Crnković, prof.psih., Sonja Vrandečić, dipl.iur., Goranka Ratković, dipl.iur., Anita Kalajžić, dipl.iur. i Miruna Kastratović, dipl.pov.umj.

Povjerenstvo je tijekom 2019. godine održalo dvije sjednice (28. veljače te 13. ožujka) na kojima je sudjelovalo u izradi Plana provedbe Zagrebačke strategije za 2019. godinu kao i na utvrđivanju teksta izvješća Zagrebačke strategije za 2018. godinu.

Sukladno završnim odrednicama Zagrebačke strategije, provoditelji mjera će do 15. veljače svake godine dostavljati izvješća o provedbi mjera i aktivnosti iz svoje nadležnosti za prethodnu godinu Gradskom uredu za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom koji će do 15. ožujka svake godine dostaviti objedinjeno izvješće gradonačelniku Grada Zagreba koji će o tome izvijestiti Gradsku skupštinu Grada Zagreba.

Pored Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, u izradi ovog Izvješća sudjelovali su: Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za sport i mlade, Gradski ured za upravljanje imovinom Grada, Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Dom za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ (u daljnjem tekstu: Dom „Duga – Zagreb“), Dom za starije osobe „Centar“, Dom za starije osobe „Dubrava“, Dom za starije osobe „Ksaver“, Dom za starije osobe „Maksimir“, Dom za starije osobe „Medveščak“, Dom za starije osobe „Park“, Dom za starije osobe „Peščenica“, Dom za starije osobe „Sveta Ana“, Dom za starije osobe „Sveti Josip“, Dom za starije osobe „Trnje“, Centar za pružanje usluga u zajednici „Luka Ritz“, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Zaklada „Zajednički put“, Centar za socijalnu skrb Zagreb, Podružnica Obiteljski centar Centra za socijalnu skrb Zagreb, Dom zdravlja Zagreb – Zapad / Centar za zaštitu mentalnog zdravlja u zajednici, Hrvatski zavod za zapošljavanje – Regionalni ured Zagreb, Policijska uprava zagrebačka, Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“, Udruga „Ženska pomoć sada – SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja“ (u daljnjem tekstu : Udruga Ženska pomoć sada), Udruga Ženska soba – Centar za seksualna prava (u daljnjem tekstu: Udruga Ženska soba) i Udruga „B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran.“ (u daljnjem tekstu. Udruga B.a.B.e.).

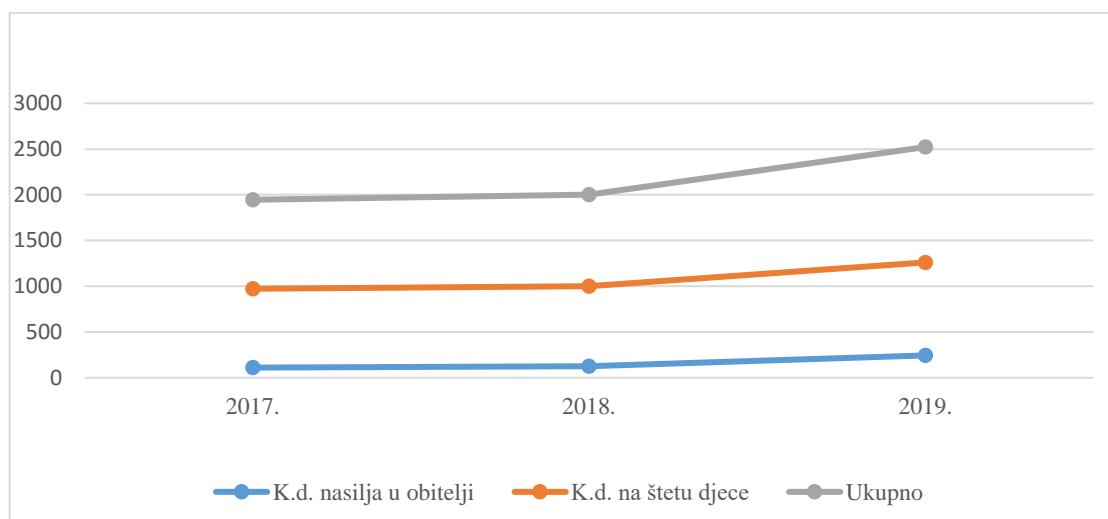
Riječi i pojmovni sklopovi, upotrebljavani u cijelom tekstu Izvješća o provedbi mjera i aktivnosti za 2019. godinu iz Zagrebačke strategije koje imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod, sukladno članku 43. Zakona o ravnopravnosti spolova (Narodne novine, br. 82/08 i 69/17).

KRETANJE POJAVE NASILJA U OBITELJI U GRADU ZAGREBU

Prema podacima **Policijske uprave zagrebačke** u 2019. godini ukupno je evidentirano 1 261 kazneno djelo iz domene **kaznenopravne zaštite djece i obitelji** i to: 244 slučajeve kaznenih djela nasilja u obitelji što je 48,77% više u odnosu na 2018. godinu kada je evidentirano 125 slučajeva kaznenih djela nasilja u obitelji te 1 017 kaznenih djela na štetu djece iz domene kaznenopravne zaštite djece i mladih što je u usporedbi s prethodnom godinom kada je zabilježeno 875 kaznenih djela na štetu djece povećanje za 13,96 %.

Tablica 1. Kaznena djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji, 2017.-2019.

Kaznena djela	2017.	2018.	2019.
K.d nasilja u obitelji	111	125	244
K.d. na štetu djece	862	875	1017
Ukupno	973	1000	1261

Grafikon 1. Kretanje broja kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji

Tablica 2. Oštećenici sukladno k.d. iz članka 179a Kaznenog zakona: Nasilje u obitelji

Dob oštećenika	Broj:	Postotak:
Do 18 godina	10	4,1 %
Od 18 do 22 godine	10	4,1 %
Od 22 do 26 godina	15	6,15 %
Od 26 do 30 godina	17	6,97 %
Od 30 do 40 godina	55	22,54 %
Od 40 do 50 godina	50	20,49 %
Od 50 do 60 godina	40	16,39 %
Od 60 godina	47	19,26 %
Ukupno	244	100 %

U slučajevima kaznenih djela nasilja u obitelji u većini su oštećene osobe ženskog spola, njih 216 (88,5%) u odnosu na muškarce (28 ili 11,5%). Iznad 60. godina oštećenih je 19,26 % ukupnog broja žrtava nasilja u obitelji. Među evidentiranim kaznenim djelima na štetu djece najbrojnija su: k.d. povreda djetetovih prava (409 k.d.), k.d. prijetnji (301 k.d.), spolne zloporabe djeteta mlađeg od 15.godina (71 k.d.) te povreda dužnosti uzdržavanja (54 k.d.).

Analizirajući kazneno djelo povrede djetetovih prava (članak 177. Kaznenog zakona), u 409 prijavljenih slučajeva u 52,8% (216) oštećene su djevojčice, a 47,2% (193) su oštećeni dječaci. Dobna struktura oštećene djece ukazuje da je najveći broj oštećene djece u najranjivijoj dobi do 14 godina (njih 296 ili 72,3%), a potom u dobi od 14. do 16. god (njih 64 ili 15,6%).

U 2019. evidentirano je 2 099 počinjenih **prekršaja nasilja u obitelji** sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji (NN, br. 70/17, 126/19) što je smanjenje u odnosu na 2018. od 6,5% kad je evidentirano 2 244 počinjena prekršaja. U 2019. godini ukupno je evidentirano 2 419 počinitelja nasilja u obitelji u domeni prekršaja sukladno navedenom zakonu od kojeg broja je 1 915 osoba muškog spola (79%) i 504 osoba ženskog spola (21%). Obzirom na dob u 98% slučajeva radi se o punoljetnim osobama. U 2018. je ukupno evidentirano 2 431 počinitelja navedenih prekršaja nasilja u obitelji (1920 osoba muškog spola (79%) i 511 osoba ženskog spola (21%)). U ukupnom broju počinitelja recidivizam je prisutan u 14% slučajeva, a od kojeg broja su u 85,4% slučajeva recidivisti muškog spola¹

Tablica 3. Evidentirani prekršaji nasilja u obitelji, sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji

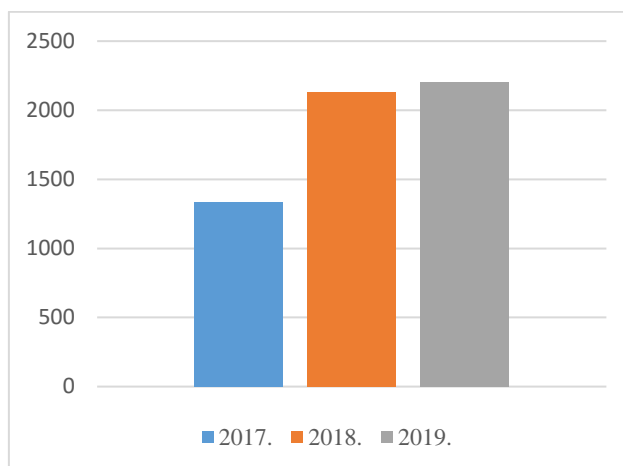
Prekršaji sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji:	2018.	2019.
Broj prekršaja	2244	2099
Počinitelji	2431	2419
Od tog muškaraca:	1920	1915
Od tog žena:	511	504
Od tog punoljetnih:	2291	2373
Od tog maloljetnih:	50	46

Sukladno podacima **Centra za socijalnu skrb Zagreb** ukupan broj prijava nasilja u obitelji u svih jedanaest podružnica Centra u 2019. godini iznosio je 2 204 dok je tijekom 2018. prijavljeno ukupno 2 130 slučaja nasilja u obitelji (porast od 3,47%). Najveći broj prijava nasilja u obitelji tijekom bilježi se u podružnici Dubrava (393) i Novi Zagreb (392), a najmanji broj na području podružnice Donji grad (67). U 2018. godini najviše prijava imala je podružnica Dubrava (345), a najmanji broj prijava nasilja godini zabilježen je na području podružnice Donji grad (57).

¹ Sukladno obrazloženju Policijske uprave zagrebačke, samo prikazani statistički podaci su trenutačno dostupni iz razloga migracije podataka unutar novog informacijskog sustava te učestalih zakonskih promjena koje onemogućuju komparaciju određenih djela u odnosu na prethodno razdoblje.

Tablica 4. Prijavljeno nasilje u obitelji u periodu od 2017.-2019. – podaci Centra za socijalnu skrb Zagreb

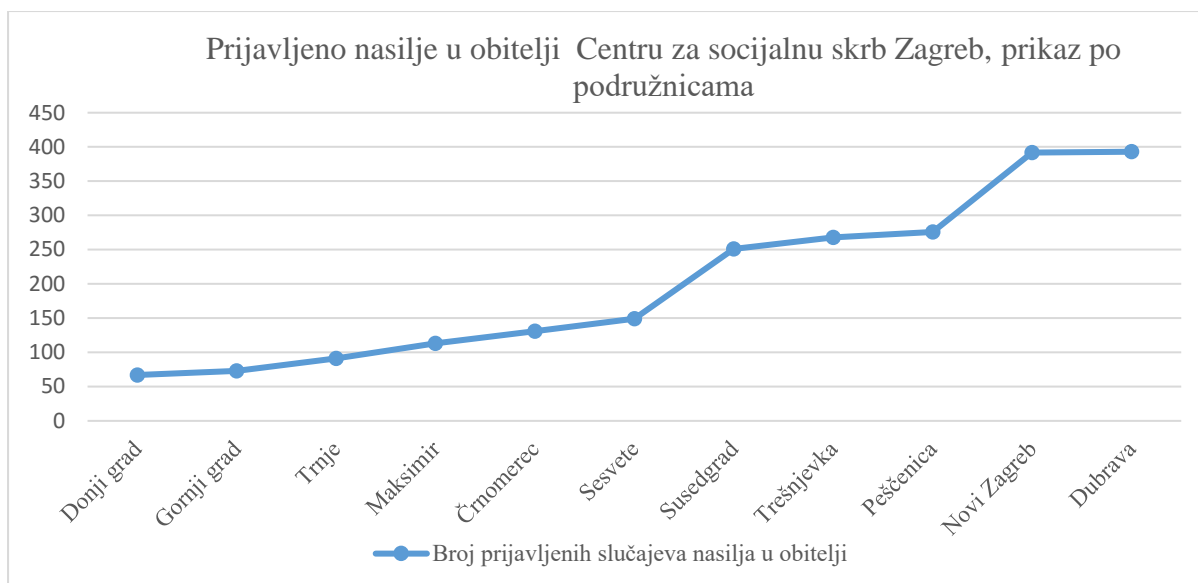
Godina	2017.	2018.	2019.
Broj prijavljenih slučajeva nasilja	1332	2130	2204

Grafikon 2. Prikaz prijavljenog nasilja pri CZSS Zagreb, 2017.-2019.

Tablica 5. Prijavljeno nasilje u obitelji u Centru za socijalnu skrb Zagreb - prikaz po podružnicama

Rbr.	Podružnica	Broj prijavljenog nasilja u 2019.	Postotak
1.	Črnomerec	131	5,94%
2.	Dubrava	393	17,83%
3.	Donji grad	67	3,04%
4.	Gornji grad	73	3,31%
5.	Maksimir	113	5,13%
6.	Peščenica	276	12,52%
7.	Novi Zagreb	392	17,79%
8.	Sesvete	149	6,76%
9.	Susedgrad	251	11,39%
10.	Trešnjevka	268	12,16%
11.	Trnje	91	4,13%
Ukupno		2204	100,00%

Grafikon 3. Kretanje broja prijavljenog nasilja po podružnicama CZSS Zagreb

Tijekom 2019. godine provodile su se mjere i aktivnosti iz Zagrebačke strategije prema sljedećim područjima:

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

Mjera 1.

U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije s cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji po vertikalni odgojno – obrazovni sustava i za sve njegove dionike

Nositelji: Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje

Sunositelji: odgojno – obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za zdravstvo financijski je podržao preventivni program na univerzalnoj razini pod nazivom „Jačanje kompetencija u radu s mladima“ namijenjenim učiteljima, nastavnicima, profesorima i ostalim stručnim djelatnicima u školama koji je proveo Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“. Program je proveden s ciljem razvijanja vještina i senzibilizacije za problem rizičnog ponašanja učenika/ica te poboljšanja komunikacije profesora i učenika. Programom su se provodile i edukativne radionice za studente i mlade zaposlene te grupe roditelja. U evaluaciji je iskazana potreba za nastavkom i proširenjem programa, a sudionici su program ocijenili visokom ocjenom 4,7 (1-5 vrijednosti školskih ocjena). Primjećuje se veće razumijevanje problematike kao i veća spremnost profesora i stručnih suradnika za rad s učenicima rizičnog ponašanja. Tijekom jednogodišnje provedbe programa zamjetno je zadovoljstvo sudionika time što su dobili bolji uvid u vlastite kapacitete.

Pilot projekt „Promicanje mentalnog zdravlja - Pogled u sebe“ započeo je tijekom školske godine 2016./2017. s Domom zdravlja Zagreb – Zapad / Centar za zaštitu mentalnog zdravlja i Međunarodnom udrugom studenata medicine Hrvatska – CroMSIC, a uz inicijalnu

podršku Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Klinike za psihološku medicinu Kliničkog bolničkog centra Zagreb. Stručnu podršku i superviziju projekta provodi Dom zdravlja Zagreb – Zapad / Centar za zaštitu mentalnog zdravlja. Aktivnosti projekta usmjerene su srednjoškolcima te nastavnicima i stručnim suradnicima škola, a obuhvaćaju sveobuhvatni rad na mentalnom zdravlju mladih kroz edukacije stručnjaka, edukacije peer edukatora te radionice vršnjačke edukacije. Također, u organizaciji s Domom zdravlja Zagreb – Zapad, Međunarodnom udrugom studenata medicine Hrvatska – CroMSIC, a u suorganizaciji sa Školom narodnog zdravlja Andrija Štampar organiziran je 4. Znanstveno stručni simpozij “Mladi i mentalno zdravlje: Slušam te”. Simpozij je posjetilo preko 500 sudionika, a održao se 22. i 23. studenog 2019. godine u Školi narodnog zdravlja “Andrija Štampar”.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osmišljavanje strukturiranih programa prevencije: 2
- ✓ Broj sudionika na predavanjima i radionicama „Jačanje kompetencija u radu s mladima“: 1 297 profesora i 194 stručna suradnika
- ✓ Broj sudionika na edukaciji nastavnika, stručnih suradnika i liječnika u okviru projekta „Pogled u sebe“ : 70
- ✓ 8 stručnih radionica s učenicima o različitim aspektima mentalnog zdravlja, uključeno 1 200 učenika/ica u trećim razredima srednjih škola, ukupno 51 razred
- ✓ Najvažniji rezultati evaluacije: Iskazana potreba za nastavkom i proširenjem programa

Gradski ured za obrazovanje izvještava da je *programima predškolskog odgoja i obrazovanja* obuhvaćeno (redovitim programom i programom predškole u gradskim, privatnim i vjerskim dječjim vrtićima te predškolskim odgojem i obrazovanjem u posebnim ustanovama) više od 90% ukupnog broja djece u Gradu Zagrebu u dobi od godine dana do polaska u osnovnu školu i 100% djece u godini prije polaska u osnovnu školu. Time je obuhvat djece rane i predškolske dobi programima predškolskog odgoja i obrazovanja u Gradu Zagrebu dostigao visoke europske standarde. Nositelji provedbe programa javnih potreba prvenstveno su 60 dječjih vrtića, na 225 lokacija, kojima je osnivač i vlasnik Grad Zagreb. Kapacitete gradskih dječjih vrtića nadopunjuje 65 vjerskih i privatnih dječjih vrtića (uključujući tri privatne i vjerske osnovne škole s programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja) koji tijekom pedagoške godine organiziraju redoviti cjelodnevni program i druge programe predškolskog odgoja i obrazovanja.

Tijekom 2019. godine, a vezano uz temu podrške obitelji i prevencije raznih rizičnih ponašanja:

- kontinuirano se provodi program „Djeca u prirodi“ u Gradu mladih kao integralni dio odgojno - obrazovnog programa u godini prije polaska u osnovnu školu, a koji je jedinstven program u ovom dijelu Europe. U provedbi tog programa sudjelovalo je oko 7 000 djece i oko 450 odgojitelja;
- projekt "Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj";
- projekt stručnog usavršavanja radnika dječjih vrtića s posebnim naglaskom na primjenu programa mjera sigurnosti i protokola o postupanju u rizičnim i specifičnim situacijama;
- projekti stručnog usavršavanja stručnih radnika dječjih vrtića (Nadomjesna komunikacija, Montessori jaslice, Montessori terapija i dr.) i drugi;
- program **CAP "Program prevencije zlostavljanja djece"** za djecu, odgajatelje i roditelje - u okviru redovnog rada stručno razvojne službe vrtića, timovi ili pojedini stručni suradnici izrađuju i provode individualne programe za djecu i roditelje koji su u faktoru rizika pojave nasilja u obitelji ili pojave agresivnog ponašanja kod djece

Za djecu koja prema protokolima praćenja i utvrđivanja potreba trebaju dodatnu podršku, stručni suradnici i odgojitelji pripremaju i provode individualizirane programe, a najčešći razlozi njihove provedbe su alkoholizam roditelja, brakorazvodne parnice roditelja, roditelji sa sudskom mjerom, učestale ozljede djece te zanemarivanje djece. U slučaju sumnje na pojavu nasilja u obitelji dijete se stalno prati, a roditelji se usmjeravaju prema institucijama za pomoć djetetu i obitelji.

Jedno od temeljnih područja kurikuluma je područje sigurnosti i zaštite djeteta, podrška djetetu u ostvarivanju svih njegovih prava i potreba te uvjeta u kojima dijete živi i razvija se. Aktivnosti utvrđivanja statusa djeteta integralni su dio stalnog praćenja djetetovog napretka i indikator su potrebe dodatnih, individualiziranih programa za dijete čija se realizacija stalno prati i unapređuje. Svi gradski dječji vrtići obavezno izrađuju protokole o postupanjima u slučaju nasilja u obitelji. Kao dio godišnjeg plana i programa organiziraju se: predavanja, seminari, radionice na temu zlostavljanja i zanemarivanja te primjerene zaštite djece. Provodi se stalna edukacija odgajatelja za bolje prepoznavanje i razumijevanje ponašanja djeteta, pozitivne stavove o djetetu te znanja o obvezi i načinima zaštite djeteta. I dalje se provode CAP edukacije za odgojitelje i stručne suradnike, edukacije za unaprjeđivanje i razvoj partnerstva s roditeljima. Odgojno - obrazovni programi koje provode dječji vrtići možemo smatrati primarnom prevencijom razvoja neprihvatljivih oblika ponašanja kod djeteta. Preventivni programi dječjih vrtića podrazumijevaju stalno senzibiliziranje i edukaciju djelatnika za bolje prepoznavanje te pravodobno i primjereno postupanje u slučajevima kada uoče rizična ponašanja ili neke pasivne oblike poremećaja ponašanja djeteta (potištenost, depresija, povučenost i slično), a koji bi mogli ukazivati na neke oblike obiteljskog zanemarivanja ili zlostavljanja. Aktivnosti i provedba različitih mjera prevencije nasilja među najmlađima integralni su dio zadaća odgojno - obrazovnog procesa i usmjerene su prema djetetu, odgojitelju, roditelju/skrbniku - obitelji, a provode se najčešće timski.

Sustav osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja provodio se u školskoj godini 2019./2020. u ustanovama kojih je osnivač Grad Zagreb i to: 110 redovitih osnovnih škola, 4 osnovne škole za učenike s teškoćama, 2 osnovne umjetničke (glazbene) škole te u 8 privatnih osnovnih škola s pravom javnosti od kojih se četiri vjerske osnovne škole, na temelju Ugovora Svete Stolice i Republike Hrvatske, financiraju u cijelosti (osim plaća zaposlenika i naknada za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život). Program osnovnog umjetničkog obrazovanja provodi i 9 srednjih umjetničkih škola te 1 privatna osnovna glazbena škola i 6 privatnih srednjih glazbenih škola. U Gradu Zagrebu također djeluju i Američka međunarodna škola (American International School of Zagreb), Njemačka međunarodna škola (Deutsche Internationale Schule Zagreb), Francuska Međunarodna škola (Ecole Française Internationale de Zagreb), Međunarodna osnovna škola Vedri obzori (Bright Horizons) i The British International School of Zagreb u OŠ Kreativni razvoj. U OŠ Matije Gupca provodi se i međunarodni IBO program.

Sustav srednjoškolskog odgoja i obrazovanja realizirao se u školskoj godini 2018./2019. i 2019./2020. u ustanovama osnivač kojih je Grad Zagreb i to u 66 srednjih škola, 14 učeničkih domova (4 u sastavu srednjih škola) te u Centru za dopisno obrazovanje "Birotehnika"; privatnim srednjim školama: 24 privatne srednje škole odnosno 23 u školskoj godini 2019./2020. s pravom javnosti od kojih su se 2 srednje škole na temelju Ugovora Svete Stolice i Republike Hrvatske financirale u cijelosti (osim plaća zaposlenika i naknada za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život), u 1 učeničkom domu pri vjerskoj srednjoj školi te u 3 ustanove u djelatnosti socijalne skrbi. Gradski ured za obrazovanje kroz Program javnih potreba u osnovnom odgoju i obrazovanju i Program javnih potreba u srednjem odgoju i obrazovanju financira različite izvannastavne programe koji podižu standard kvalitete života djece i mladih u Gradu Zagrebu, a ujedno utječu na pružanje različitih aktivnosti koje pridonose

univerzalnoj prevenciji različitih društveno neprihvatljivih ponašanja (poduka plivanja, natjecanja i smotre učenika koje se organiziraju od školske do državne razine, projekti i programi za nadarene učenike, poduka učenika iz Prve pomoći, provedba programa Škole u prirodi, provedba programa Vikendom u sportske dvorane, potpore programima i projektima u funkciji organiziranoga slobodnog vremena mladih, financiranje besplatnih udžbenika, program produženog boravka i dr.).

Gradski ured za obrazovanje djeluje na nivou primarne ili univerzalne prevencije. Nositelj svih preventivnih aktivnosti u Gradu Zagrebu su Gradski ured za zdravstvo koji ima osigurana sredstva za navedenu namjenu i Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom (financiranje preko udruga), a edukacija prosvjetnih radnika u osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima u nadležnosti je Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agencije za odgoj i obrazovanje i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Gradski ured za obrazovanje u suradnji s Gradskim uredom za zdravstvo koordinira sve aktivnosti vezano uz preventivne programe kroz zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja.

U godišnji plan i program kao i u školski kurikulum uključeni su i preventivni programi koji se provode tijekom cijele školske godine na satovima razredne zajednice, kroz redovnu nastavu, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti te u suradnji s raznim organizacijama civilnog društva (škole ističu provođenje tema propisanih kurikulumom zdravstvenog odgoja i građanskog odgoja). Stručni suradnici u svom redovitom radu rade i na prevenciji kroz različite vrste individualnog i grupnog rada s učenicima, roditeljima i učiteljima. U sklopu osmišljavanja preventivnih radionica poseban je naglasak stavljen na učenje i uvježbavanje vještina odupiranja vršnjačkim i drugim socijalnim pritiscima te na razvijanje vještina donošenja (dobrih) odluka, učenje na primjerima, igranje uloga itd.

Izdvojeni programi i/ili teme koji/e su se provodili u osnovnim školama:

- Socijalno pedagoški projekt Lara – trening socijalnih i emocionalnih vještina provodio se u većem broju škola s učenicima 4.razreda (provode ga stručni suradnici socijalni pedagozi, u nekim školama provode ga stručnjaci Obiteljskog centra, a u nekim predstavnicima udruga)
- Trening životnih vještina (Odgovorno ponašanje; To sam ja, to smo mi; Pušenje i alkohol; Donošenje odluka; Miroljubivo rješavanje sukoba; Osnove kvalitetne komunikacije; Vršnjački odnosi)
- Razvoj pozitivne slike o sebi (Samopoštovanje, Samopouzdanje; Ja sam...)
- Radionice na temu uvažavanja različitosti
- Male socijalizacijske radionice. Prestani!
- Za učenike te predavanje za roditelje 'Roditelj, dijete i škola' – udruge Ti si OK
- Prevencija neprihvatljivog ponašanja, u suradnji sa Udrugom „Djeca prva“
- Paths - rastem - provodio se u dijelu škola koje su prošle edukaciju
- Imam stav – provodio se u dijelu škola koje su prošle edukaciju
- Vježbanje životnih vještina

Provedba preventivnih programa u odgojno - obrazovnim ustanovama ostvarivala se kroz neposrednu suradnju škola s podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb, policijom (preventivni programi „Znam, što je! NE DIRAM, opasno je“, „Znam, mogu, hoću!“ (MAH 1. I MAH 2. i dr.), „Ne, zato jer ne!“, Gradskim uredom za zdravstvo (program prevencije nasilja među mladima – suradnja na provedbi projekta „Nije COOL biti BULLY“), suradnja na projektima očuvanja mentalnog zdravlja kod djece i mladih, liječnicima školske medicine,

Uredom pravobraniteljice za djecu, Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ kroz daljnju provedbu programa „Jačanje kompetencija u radu s mladima“, organizacijama civilnog društva i dr., a vezano uz pojavu različitih oblika nasilnog ponašanja u školi i u obitelji, uz primjenu Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, u slučaju nasilja među djecom i mladima, u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece i Pravilnika o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave kršenja tih prava nadležnim tijelima.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Aktivnosti i provedba različitih mjera prevencije nasilja među djecom i mladima integralni su dio zadaća odgojno obrazovnog procesa i bile su usmjerene prema djetetu/učeniku, odgojitelju/učitelju, roditelju/skrbniku/obitelji i provodile su se individualizirano za onu djecu/učenike koja prema protokolima praćenja i utvrđivanja specifičnih potreba imaju stvarne potrebe na način da se stalno prate ponašanja i reakcija djece i roditelja te da se provode preventivne mjere zaštite djeteta i u skupini/razredu i u obiteljskom okruženju
- ✓ Stručni suradnici škola vezano za pojavnost svih oblika nasilja usko surađuju s centrima za socijalnu skrb, policijom i liječnicima školske medicine
- ✓ Učenicima, kao visoko rizičnoj populaciji kojima je obiteljska dinamika disfunkcionalna, pruža se individualno savjetovanje i provode se diskretni zaštitni programi
- ✓ S roditeljima visokorizične populacije učenika provodi se utvrđivanje obiteljskih ustaljenih obrazaca, korigiranje odgojnih postupaka, roditeljima se pruža pomoć u savladavanju efikasnih komunikacijskih vještina, upućuju se u specijalizirane institucije kako bi primili adekvatnu stručnu pomoć i slično

Stručnjaci **Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba** proveli su više predavanja/radionica kojima je cilj bio zaštita od nasilja općenito, a osobito od nasilja u obitelji. Sudionici su bili roditelji, članovi obitelji, odgojitelji, učitelji, nastavnici, stručni suradnici, studenti, djeca i učenici.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj održanih predavanja/radionica za sve ciljane skupine: oko 100
- ✓ Broj i zadovoljstvo sudionika predavanja/radionica: procjena broja sudionika je više stotina osoba

Dom zdravlja Zagreb – Zapad / Centar za mentalno zdravlje u zajednici izvještava da su u 2019. godini održana dva predavanja i šest radionica o zaštiti mentalnog zdravlja za učitelje, nastavnike i stručne suradnike OŠ Iver s ukupno 49 polaznika.

Udruga „**B.a.B.e**“ navodi da je u okviru projekta „Fon – Filmom o nasilju“ održan niz radionica za učenike/ce Osnovne škole Ive Andrića u Zagrebu. Cilj ovog projekta bio je podići svijest djece i mladih o problemu vršnjačkog nasilja te ih kroz proces stvaranja kratkog filma potaknuti na kritički pristup ovoj temi. Četiri višesatne radionice provodile su se u razdoblju od 9. do 16. prosinca 2019. u prostorijama škole, a na radionicama je ukupno sudjelovalo 21 učenik/ca 5., 6. i 8. razreda. Ocjenjujući sveukupno zadovoljstvo radionicama 89.5% ispitanika/ca izrazilo je jako zadovoljstvo, njih 10.5% izrazilo je malo zadovoljstvo, a niti

jedan/na sudionik/ca nije nezadovoljan/na radionicama. Projekt je sufinancirao Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Radionice je pohađalo 21 učenika/ica OŠ Ive Andrića, od čega je bilo 20 učenica i jedan učenik
- ✓ Učenici/e su sudjelovali/e na četiri 2,5 satne edukativne i kreativne radionice

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 336.871,25 kuna

- Putem Gradskog ureda za zdravstvo ukupno isplaćena sredstva Nastavnom zavodu za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti za cijeli program **100.000,00 kuna**
- Putem Gradskog ureda za zdravstvo za projekt „Pogled u sebe“ **236.871,25 kuna**
- Gradski ured za obrazovanje iz redovnih sredstava (redoviti programi predškolskog i školskog sustava)
- Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba iz redovnih sredstava

Mjera 2.

Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta (specijalizirane usluge potpore, telefonske linije za pomoć, potpora žrtvama seksualnog nasilja)

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za sport i mlade

Sunositelj: organizacije civilnog društva

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom sufinancira programe i projekte organizacija civilnog društva koji obuhvaćaju savjetovališta (za djecu, mlade, obitelji, žrtve obiteljskog nasilja, žrtve seksualnog nasilja, telefonske SOS linije za pomoć i slično). Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom sufinancirao je rad organizacija civilnog društva koji obuhvaćaju savjetovališta za djecu, mlade, obitelji i žrtve obiteljskog nasilja putem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba za 2019. i putem Javnog poziva za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2019.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj sufinanciranih programa i projekata: 24
- ✓ Broj korisnika obuhvaćenih programima i projektima: cca. 2500
- ✓ Provedena evaluacija provedenih programa i projekata: svi prijavitelji samostalno evaluiraju svoje programe/projekte

Gradski ured za zdravstvo financijski je podržao projekt udruge Hrabri telefon „Snaga obitelji“ kojem je cilj jačanje socijalnog kapitala obitelji kroz pružanje podrške i smjernica u razvijanju djelotvornog i uvažavajućeg odnosa roditelja s nerazvijenim primjerenim roditeljskim vještinama. Provedene su sljedeće aktivnosti: inicijalna procjena, pružanje savjetodavne i psihološke podrške, škola za roditelje, radionice osnaživanja razvedenih roditelja, psihodramske radionice, radionice socijalnih vještina te osnaživanje djece razvedenih roditelja.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Inicijalna procjena za 25 obitelji;
- ✓ Savjetodavna pomoć za 98 roditelja i djecu (broj djece u individualnom savjetovanju: 31; broj roditelja u individualnom savjetovanju: 67);
- ✓ 258 savjetovanja u okviru rada savjetovališta „Snaga obitelji“;
- ✓ 2 ciklusa škole za roditelje (svaki ciklus ima 12 susreta, uključeno je 26 roditelja);
- ✓ 3 ciklusa radionica za osnaživanje razvedenih roditelja;
- ✓ 2 ciklusa psihodramskih radionica;
- ✓ 2 ciklusa radionica socijalnih vještina;
- ✓ 2 ciklusa radionica za osnaživanje djece razvedenih roditelja
- ✓ Korisnici telefonskog SOS savjetovanja - 44
- ✓ Direktno savjetovanje - 57

Podržan je projekt udruge Ženska soba naziva „Psihosocijalna pomoć i podrška žrtvama seksualnog nasilja“. Projekt je usmjeren na pružanje psihosocijalne pomoći, unaprjeđenje i

podizanje kvalitete života žrtava seksualnog nasilja te zaštitu mentalnog zdravlja stručnih osoba koje pružaju direktnu pomoć žrtvama nasilja. Kroz projekt se radilo i na osvještavanju i senzibilizaciji javnosti o potrebi zaštite mentalnog zdravlja žrtava seksualnog nasilja kroz distribuciju materijala i javnu akciju. U odnosu na nasilje u obitelji, seksualno nasilje je manje prepoznato što je i primjetno iz nedostatnog broja usluga za podršku žrtvama, ali i iz dugotrajnih sudskih procesa te visokog rizika od sekundarne viktimizacije. Važno je istaknuti da je broj savjetovanja povećan za 30 % u odnosu na 2018. godinu (201 osoba u odnosu na 152 u 2018. godini).

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj osoba koje su proživjele seksualno nasilje i obratile se Centru: 201
- ✓ Broj provedenih savjetovanja: 1 306
- ✓ Broj održanih sati psihoterapije: 407

Gradski ured za sport i mlade financijski je podržao projekt udruge „Kultura Nova“ koja je otvorila Savjetovalište za mlade - žrtve bullyinga kroz kojeg je aktivno pomagala mladima koji su žrtve, ali i preventivno djelovala u sprečavanju takvoga ponašanja na mjestima na kojima mladi aktivno sudjeluju u obrazovnom i društvenom životu. Udruga RIJEČI/PRAVE/PREDSTAVE unazad nekoliko godina provodi uspješan edukativni projekt usmjeren protiv nasilnog ponašanja pod nazivom „Novi načini prevencije nasilja za mlade novog doba VII – Teatro predstava „NASILJE“. Projekt se sastoji od 20 izvedbi edukativne kazališne predstave "Nasilje - za nasilje nema opravdanja!" nagrađene EUCPN nagradom za najbolji projekt rane prevencije nasilja u EU za 2013. godinu u režiji Zijaha Sokolovića, UNDP - ovog ambasadora dobre volje za toleranciju i nenasilje. Udruga S.I.D.R.O. i Zajednica Cenacolo su uvidjeli potrebu za osnivanjem socijalne zadruge te zapošljavanje socijalno ranjivih skupina društva. Program se provodi pod nazivom „5 razloga za socijalno poduzetništvo“. Udruga „Djeca prva“ potiče i podupire osnivanje savjetovališta za mlade te osobito umrežavanje grupa mladih iz sustava socijalne skrbi i rizičnih obitelji radi jačanja međusobne podrške i javnog zalaganja za unaprjeđenje položaja tih skupina. Projekt se provodi pod nazivom „Zajedno smo jači – podrška mladim roditeljima“. Psihološki centar TESA provodi program pod nazivom „Savjetovalište za mlade“. Psihološko savjetovanje predstavlja sekundarnu prevenciju – pomoć razvojno ranjivijima i onima koji su u svom domu ili socijalnom okruženju bili podvrgnuti raznim oblicima zlostavljanja. Psihološka podrška mladima tijekom intenzivnog razvojnog perioda presudna je za daljnje mentalno zdravlje. „Udruga Poticaj - udruga za poticanje kvalitetnog razvoja djece i mladih“ provodi program nazivy „Savjetovalište za mlade i njihove obitelji Grada Zagreba“. Projektom se osigurava mladima i njihovim roditeljima učinkovito suočavanje s rizičnim činiteljima u svrhu uspješnog sazrijevanja i prevladavanja osobnih, obiteljskih, vršnjačkih, obrazovnih i drugih problema. Koristi se metoda savjetovanja u individualnom i/ili grupnom pristupu uz stalnu evaluaciju i superviziju.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Predstava „Nasilje – za nasilje nema opravdanja!“ imala je 20 izvedbi te 1 400 gledatelja
- ✓ Udruga S.I.D.R.O. održava redovite radionice o sredstvima ovisnosti te radionice za pomoć socijalno ugroženim obiteljima s 15 polaznika po radionici
- ✓ U Psihološkom centru TESA održano je 130 termina savjetovanja te 100 telefonskih i internetskih savjetovanja

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 985.000,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom **795.000,00 kuna** za organizacije civilnog društva
- Putem Gradskog ureda za sport i mlade **120.000,00 kuna**
- Putem Gradskog ureda za zdravstvo **70.000,00 kuna**

II. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

Mjera 1.

Osigurati financijsku potporu rada skloništa i/ili savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja koje vode organizacije civilnog društva te ustanova koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Dom "Duga - Zagreb", organizacije civilnog društva koje vode skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i za žrtve seksualnog nasilja

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Tri skloništa za žrtve nasilja u obitelji na području grada Zagreba djeluju u sklopu jedne gradske ustanove socijalne skrbi (Dom „Duga – Zagreb“) te dvije organizacije civilnog društva (Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ i Udruga „Ženska pomoć sada“). Udruge se redovno financiraju iz proračuna Grada Zagreba putem javnog natječaja tj. javnog poziva u okviru pružanja financijske potpore radu tajnih skloništa i/ili savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja koja organiziraju i provode organizacije civilnog društva (samo savjetovališta imaju Udruga B.a.b.e. i udruga Ženska soba).

Važno je naglasiti da je gradonačelnik Grada Zagreba 2019. godine po prvi puta objavio Javni natječaj za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja pružanja socijalne usluge privremenog smještaja beskućnika i potpore radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji za razdoblje od 2019. do 2021. iz Proračuna Grada Zagreba što je novina sukladno Zagrebačkoj strategiji zaštite od nasilja za razdoblje od 2018. do 2022. godine. Time se osigurava stabilnost i kontinuitet podrške.

Djelatnost Doma „Duga – Zagreb“ financira se iz proračuna Grada Zagreba dok se rad skloništa Udruga „Ženska pomoć sada“ i „Autonomna ženska kuća Zagreb“ dijelom financira iz proračuna Grada Zagreba, a dijelom iz Državnog proračuna Republike Hrvatske te drugih izvora. Ukupni kapaciteti za smještaj žrtava obiteljskog nasilja u skloništu Doma „Duga – Zagreb“ iznose 40 osoba, u skloništu „Autonomne ženske kuće Zagreb“ također 40 osoba, a u skloništu Udruge „Ženska pomoć sada“ ukupno 12 osoba što čini ukupno 92 smještajna kapaciteta za Grad Zagreb. Skloništa za žrtve nasilja u obitelji provode aktivnosti privremenog smještaja; stanovanja, prehrane, brige o zdravlju/higijeni kao i psihosocijalnog tretmana žrtava na smještaju koje uključuje različite oblike grupnih i individualnih psiholoških tretmana s

djecom i odraslim osobama (prorada traume, psihosomatskih smetnji, teškoća prilagodbe i sl.), pravno savjetovanje uključujući zastupanje, pomoć u izradi žalbi, tužbi i drugih podnesaka te savjetovanje i posredovanje socijalnog radnika (pri smještaju djece u vrtiće i škole, ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu i prava iz sustava socijalne skrbi i sl.) Dom „Duga – Zagreb“ i udruge koje vode skloništa pružaju i usluge savjetovanja kroz savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koja su namijenjena i žrtvama koje nisu na smještaju u skloništu, a savjetovalištu se mogu obratiti osobno, telefonskim putem (SOS telefonska linija) ili elektronskim putem. Savjetovališta uključuju pružanje pravne, socijalne i psihološke pomoći, dok su SOS linije dostupne i u hitnim slučajevima 24 sata dnevno. U daljnjem tekstu prvo se daje prikaz ukupnih podataka o radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja u Gradu Zagrebu u 2019., a nakon toga u daljnjem tekstu navedeni su podaci za svako pojedinačno sklonište i savjetovalište.

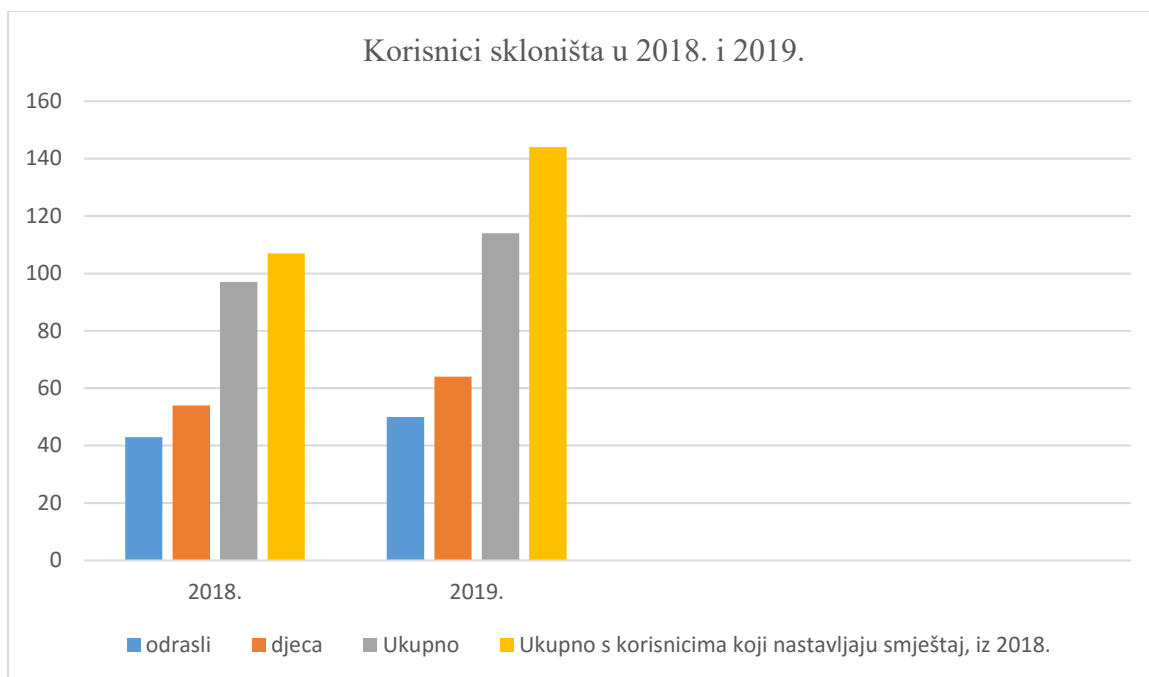
Skloništa za žrtve nasilja u obitelji u 2019.

Tijekom 2019. godine u tri skloništa (sklonište Doma za djecu i odrasle žrtve nasilja u obitelji „Duga – Zagreb“, Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ i Udruga „Ženska pomoć sada“) bilo je smješteno ukupno **114** osoba (od čega **50** odraslih osoba, od toga 49 žena i jedan muškarac te **64** djece) međutim 30 korisnika (13 odraslih i 17 djece) Doma „Duga Zagreb“ smješteno tijekom 2018. godine nastavilo je koristiti uslugu smještaja tako da ukupan broj korisnika skloništa u 2019. iznosi **144** (**63** odraslih osoba i **81** djece).

Tablica 6. Korisnice/i skloništa za žrtve nasilje u obitelji u 2019.

Sklonište	Ukupno	Broj odraslih	Broj djece
Dom „Duga – Zagreb“	57	24	33
Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“	31	14	17
Udruga „Ženska pomoć sada“	26	12	14
UKUPNO*	114	50 (43,86%)	64 (56,14%)

Tijekom 2018. godine u navedena tri skloništa bilo je smješteno ukupno **97** osoba (od čega **43** žene i **54** djece) međutim 10 korisnika skloništa smješteno tijekom 2017. godine nastavilo je koristiti uslugu smještaja tako da ukupan broj korisnika skloništa u 2018. godini iznosi **107** (**50** žena i **57** djece). U odnosu na 2018. godinu, broj smještenih korisnika/ica u skloništima povećan je za 25,7 %.

Grafikon 4. Korisnici skloništa u 2018. i 2019.

Godišnje se najviše korisnica/ka izmjenjuje u Domu „Duga - Zagreb“. U usporedbi sva tri skloništa, Dom „Duga - Zagreb“ bilježi najveći broj korisnica/ka na smještaju (57, odnosno 87 tijekom 2019. godine). Skloništa je u 2019. godini napustilo 43 korisnika, a u najvišem postotku korisnici su otišli u samostalan život (48,84%) i kod primarne obitelji (18,86%). Određeni broj korisnika premješten je u drugo sklonište (13,95%), a dio se vratio partneru - počinitelju nasilja (11,63%). Po izlasku iz skloništa, njih 23 (53,29%) pristalo je na telefonski kontakt. Najviše odraslih korisnika smještaja je u dobnoj skupini od 30 do 50 godina (56%) dok je sljedeća zastupljena dobna skupina korisnika u dobi od 18 do 29 godina (26%). Najviše djece na smještaju bilo je osnovnoškolske dobi (njih 22), dvadeset djece predškolske dobi, pet srednjoškolske dobi dok je sedamnaestoro djece izvan odgojno obrazovnog procesa.

Tablica 7. Dob djece i odraslih osoba na smještaju u tri skloništa

Dob djece na smještaju:	Broj	Postotak
Predškola	20	31.25%
Osnovna škola	22	34.38%
Srednja škola	5	7.81%
Izvan odgojno obrazovnog procesa	17	26.56%
Ukupno:	64	100%
Dob odraslih osoba na smještaju:		
Dob	Broj	Postotak
18-29	13	26%
30-50	28	56%
51-65	8	16%
66 +	1	2%
Ukupno	50	100%

Obzirom na obrazovanje, prema podacima sva tri skloništa, 72% korisnika ima završenu srednju školu, zatim 22% korisnika ima završenu osnovnu školu/bez završene osnovne škole dok 3% korisnika ima višu/visoku stručnu spremu. Obzirom na radni status, nezaposleno je 42% odraslih korisnika, a zaposlenih je 36%. Petnaest korisnika (30%) zaposlilo se u periodu boravka u skloništu. Obzirom na bračni status, u bračnoj zajednici živi 60%, a u izvanbračnoj zajednici 13% korisnika. Razvedeno je 6% korisnika, a kod njih 4% postupak razvoda je u tijeku. U 2019. na smještaju je bilo i pet (4,39%) osoba s invaliditetom.

Tablica 8. Stupanj obrazovanja odraslih osoba na smještaju

Stupanj obrazovanja	Broj	Postotak
Nezavršena osnovna škola/ osnovna škola	11	22%
Srednja škola	36	72%
Viša i visoka stručna sprema	3	6%
Ukupno	50	100%

Tablica 9. Radni status odraslih osoba na smještaju

Radni status	Broj	Postotak
U radnom odnosu	18	36%
Nezaposlen/a	21	42%
Rodiljni/roditeljski dopust	5	10%
U mirovini	5	10%
Nešto drugo	1	2%
Ukupno	50	100

Tablica 10. Bračni status odraslih osoba na smještaju u tri skloništa

Bračni status	Broj	Postotak
Brak	30	60%
Izvanbračna zajednica	13	26%
Udovica	1	2%
Razvedena	3	6%
Postupak razvoda braka u tijeku	2	4%
Nešto drugo	1	2%
Ukupno	50	100%

Prebivalište izvan Grada Zagreba ima 50% korisnika, a na području Grada Zagreba prebivalište ima 46% korisnika. Udio stranih državljanke iznosi 4%.

Tablica 11. Prebivalište odraslih osoba na smještaju u tri skloništa

Prebivalište	Broj	Postotak
Zagreb	23	46%
područje Hrvatske	25	50%
strana državljanke	2	4%

Korisnici su nasilje doživjeli u najvećoj mjeri od bračnog (76%) i izvanbračnog partnera (20%), a kod velikog broja korisnika, prije dolaska u sklonište, zabilježena je višegodišnja izloženost nasilju. Vezano za trajanje nasilja, njih 38% bilo je izloženo nasilju dulje od 10 godina i više godina, a njih 24% bilo je izloženo nasilju i do pet godina. Do prijavljivanja nasilja nadležnim službama u velikom broju slučajeva prvi puta dolazi tek prilikom smještaja u sklonište tj. u 64% slučajeva, a najveći udio prijave (12%) je do pet godina. U najvećem broju slučajeva nasilje se prijavljuje centru za socijalnu skrb i policiji.

Tablica 12. Odnos osobe na smještaju s počiniteljem nasilja

Odnos	Broj	Postotak
bračni/izvanbračni partner	38	76%
bivši bračni/izvanbračni partner	10	20%
sin	1	2%
drugi član obitelji – posinak	1	2%

Prema vrsti nasilja kojoj su korisnice bile izložene u većini slučajeva riječ je o kombiniranom nasilju (psihičko, fizičko, ekonomsko i/ili seksualno) koje je doživjelo 88% korisnica/ika. Prema dostupnim podacima – navodima korisnica (Dom Duga i Ženska pomoć sada) razlozi ostanka u nasilničkoj vezi su emocionalna povezanost s partnerom (44%) te ekonomska ovisnost, ucjena od počinitelja nasilja i strah od nerazumijevanja okoline u jednakim udjelima (16,67%).

Tablica 13. Trajanje nasilja prije dolaska u sklonište

Trajanje nasilja	Broj	Postotak
do 1 godine	7	14%
do 2 godine	8	16%
do 5 godina	12	24%
do 10 godina	4	8%
10 godina i više	19	38%

Tablica 14. Prva prijava nasilja nadležnim službama prije dolaska na smještaj

Prva prijava nasilja	Broj	Postotak
Do mjesec dana	1	2%
Do 6 mjeseci	1	2%
Do 1 godine	4	8%
Do 2 godine	3	6%
Do 5 godina	6	12%
Do 10 godina	1	2%
10 godina + više	2	4%
Nasilje prijavljeno prvi put kod smještaja u sklonište	32	64%
Ukupno	50	100%

Tablica 15. Vrsta proživljenog nasilja

Vrsta nasilja	Broj	Postotak
Psihičko	3	6%
Fizičko	3	6%
Seksualno	0	0
Ekonomsko	0	0
Zanemarivanje	0	0
Kombinirano	44	88%
Ukupno	50	100%

Tablica 16. Razlozi ostanka u nasilničkoj vezi

Razlog ostanka	Broj	Postotak
Emocionalna povezanost s počiniteljem	16	44,44%
Ekonomska ovisnost	6	16,67%
Strah od nerazumijevanja okoline	6	16,67%
Ucjena od počinitelja nasilja	6	16,67%
Strah od počinitelja nasilja	2	5,55%
Ukupno	36²	100%

² Prema dostupnim podacima skloništa

Tablica 17. Trajanje smještaja u skloništu

Trajanje smještaja	Broj	Postotak
Od 1-30 dana	9	23,69%
Od 1-3 mjeseca	6	15,79%
Od 3-6 mjeseci	11	28,95%
Od 6 mjeseci i više	9	23,68%
Godinu dana i više	3	7,89%
Ukupno	38	100%

Ni jedan korisnik nije tražio ponovo smještaj u istoj godini dok su tri korisnika upućena iz drugih skloništa. Korisnici na smještaju ostaju u najvećoj mjeri od 3 do 6 mjeseci (28,05%) i 6 mjeseci i više (23,68%) – ali do godinu dana.

Tablica 18. Razlozi prestanka smještaja u skloništim

Razlog prestanka smještaja	Broj	Postotak
Otkrivena adresa	0	0
Odlazak u samostalan život	21	48,84%
Odlazak kod primarne obitelji	8	18,60%
Povratak partneru/počinitelju nasilja	5	11,63%
Premještaj u drugo sklonište	6	13,95%
Izvanredni otkaz ugovora o smještaju	2	4,65%
Zasnivanje nove partnerske zajednice	1	2,33%
Ukupno:	43	100%

Postoje slučajevi kada se zahtjevi za smještaj u skloništim ne mogu realizirati. Uglavnom se radi o nedostatku raspoloživih smještajnih kapaciteta u trenutku podnošenja zahtjeva te o duljini prosječnog boravka korisnica/ka u skloništu. U tom slučaju, korisnici/ice se smještavaju u ostala skloništa u državi (16 skloništa). Isto tako, pojavljuju se i odustanci od smještaja. Uz te razloge, zahtjevi se ne realiziraju i radi ovisnosti o alkoholu i/ili drogi i prisutnosti mentalnih oštećenja koja nisu pod kontrolom liječnika i dr. Najveći broj nerealiziranih zahtjeva bilježi Dom „Duga - Zagreb“ (65), „Autonomna ženska kuća Zagreb“ (55) te Udruga „Ženska pomoć sada“ (49). Korisnici na smještaju su za vrijeme boravka koristili usluge stručnih osoba, a sva djeca su koristila usluge socijalnog rada. Korisnici su uključeni u usluge skloništa – psihološko savjetovanje, pravno savjetovanje, odlasci na ročišta, pisanje pravnih pismena, usluge socijalnog rada: statusna pitanja, materijalna prava, upis u vrtić, školu, aktiviranje zdravstvene zaštite, grupne radionice, savjetovanje, posredovanje pri institucijama, individualni i grupni rad s korisnicima i djecom. Tijekom boravka u skloništu korisnici su uključeni i u neki oblik vanjske podrške: psihološko i pravno savjetovanje, liječenje ovisnosti o alkoholu, psihijatrijski pregledi i liječenje, obrada i tretman Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Zavoda za zapošljavanje, a surađuje se s

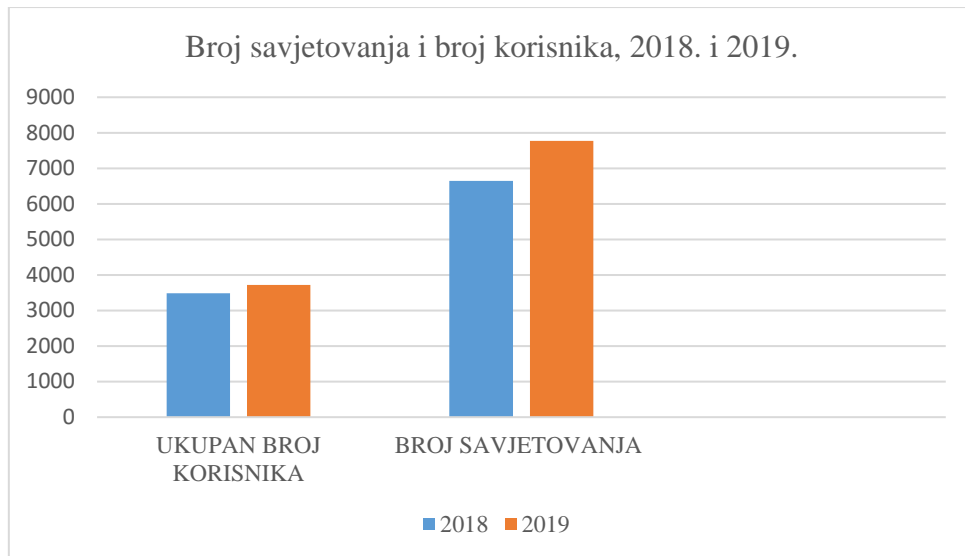
centrima za socijalnu skrb, policijskim postajama, županijskim, prekršajnim i općinskim sudovima, gradskim uredima, dječjim vrtićima, bolnicama i domovima zdravlja te organizacijama civilnog društva.

Savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u 2019.

Tijekom 2019. u šest savjetovališta (dva Savjetovališta za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja Doma „Duga – Zagreb“, udruge Autonomna ženska kuća Zagreb, Udruge Ženska pomoć sada, Udruge Ženska soba i Udruge B. a. B. e.) održano je ukupno **7 774** savjetovanja (1 131 više nego u 2018 tj. 14,54%). Pomoć i podršku u savjetovalištim zatražilo je **3 718** osoba (233 osobe više nego u 2018. tj. 6,29%).

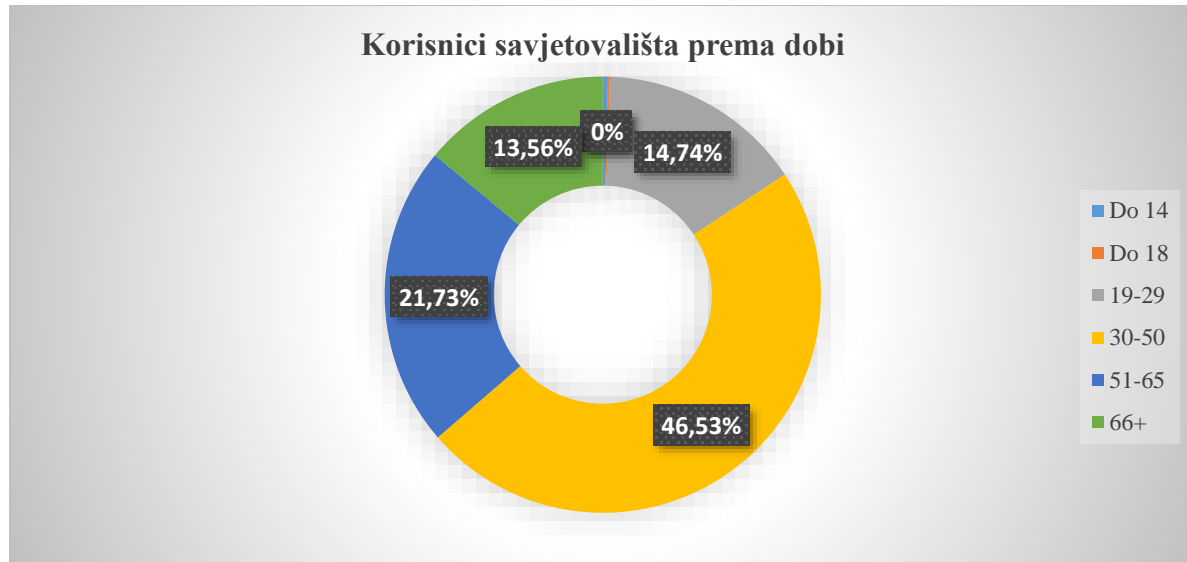
Tablica 19. Korisnici savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u 2019.

Savjetovališta	Ukupno korisnika	KORISNICI PO DOBI				KORISNICI PO SPOLU				Ukupan broj savjetovanja	Prosj. broj savjetovanja po osobi
		Punoljetni		Maloljetni		Žene		Muškarci			
		Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%		
Dom „Duga – Zagreb“	528	523	99,50%	5	0,50%	452	85,60%	76	14,40%	1028	1,9
Autonomna ženska kuća Zagreb	762	762	100%	0	0	762	100%	0	0%	2141	2,8
Udruga „Ženska pomoć sada“	578	564	97,58%	14	2,42%	546	94,46%	32	5,54%	578	1
Udruga „Ženska soba“	201	201	100%	0	0	194	97%	7	3%	1306	6,49
Udruga „B.a.B.e“	1649	1649	100%	0	0	1467	89%	182	11%	2721	1,65
UKUPNO	3718	3699	99,49%	19	0,51%	3421	92,01%	297	7,99%	7774	2,768

Grafikon 5. Kretanje broja savjetovanja i broja korisnika u 2018. i 2019. godini

Korisnici savjetovališta su u 99,49% slučajeva punoljetne osobe te u većini slučajeva žene (92,01%), srednje životne dobi od 30 do 50 godina. Prebivalište na području Grada Zagreba ima 58,63% korisnika dok njih 38,16% ima prebivalište u ostalim dijelovima Republike Hrvatske. Stranih državljana/ki je 0,35%.

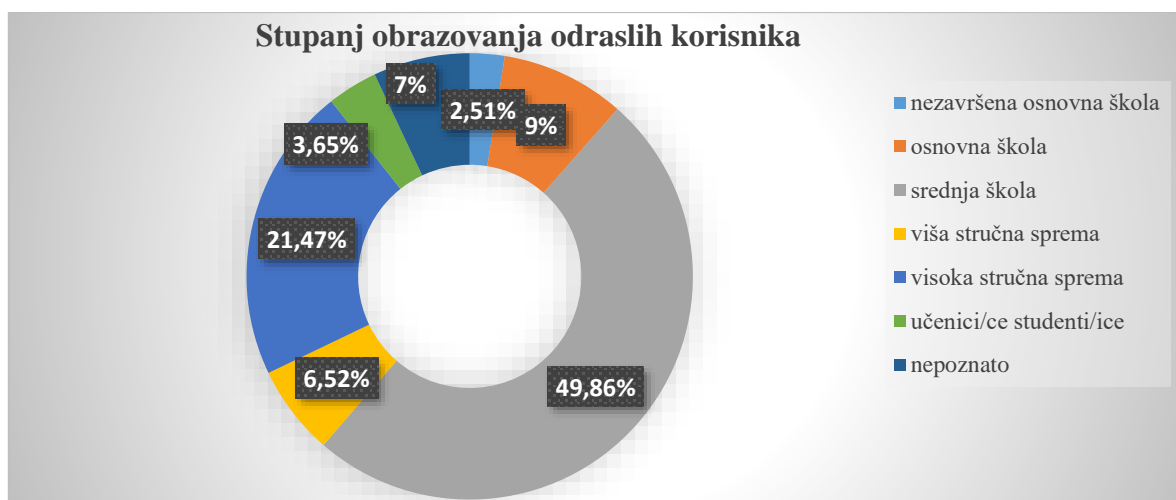
Grafikon 6. Korisnici savjetovališta prema dobi

Tablica 20. Prebivalište korisnika usluga savjetovališta

Prebivalište korisnika usluga savjetovališta	Broj	Postotak
Zagreb	2180	58,63%
Područje Hrvatske	1419	38,16%
Strani državljan/ka	13	0,35%
Nepoznato	106	2,86%
Ukupno	3718	100%

Tablica 21. Stupanj obrazovanja odraslih korisnika savjetovališta

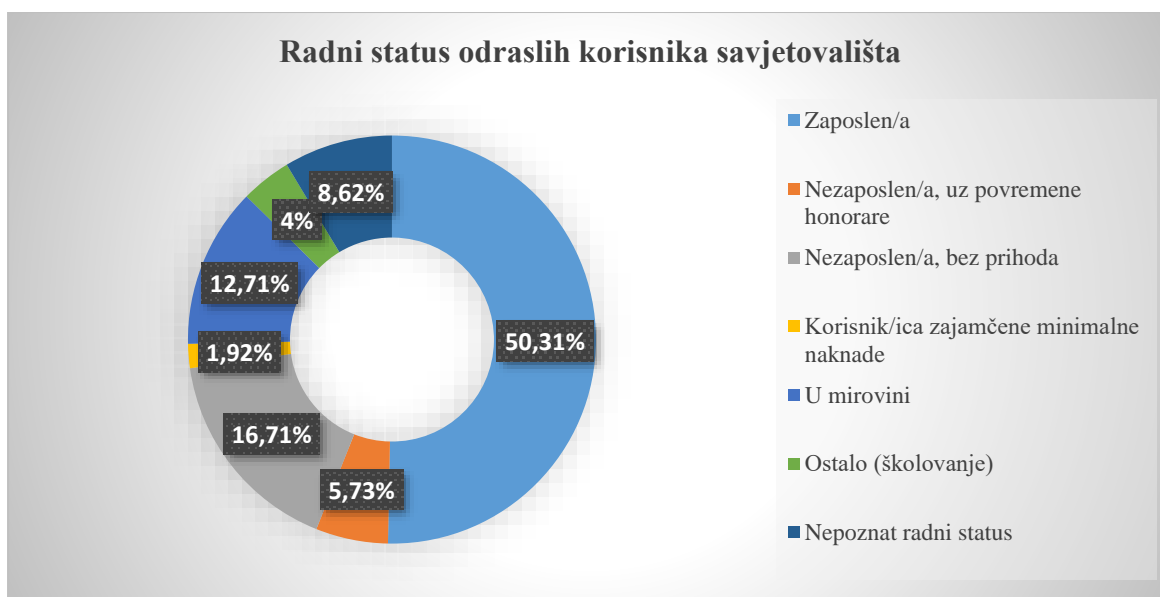
Obrazovanje	Broj	Postotak
Nezavršena osnovna škola	93	2,51%
Osnovna škola	333	9%
Srednja škola	1844	49,86%
Viša stručna sprema	241	6,52%
Visoka stručna sprema	794	21,47%
Studenti/ice, učenici/e	135	3,65%
Nepoznato	259	7%
UKUPNO	3699	100,00%

Grafikon 7. Korisnici savjetovališta prema obrazovanju

Tablica 22. Radni status odraslih korisnika savjetovališta

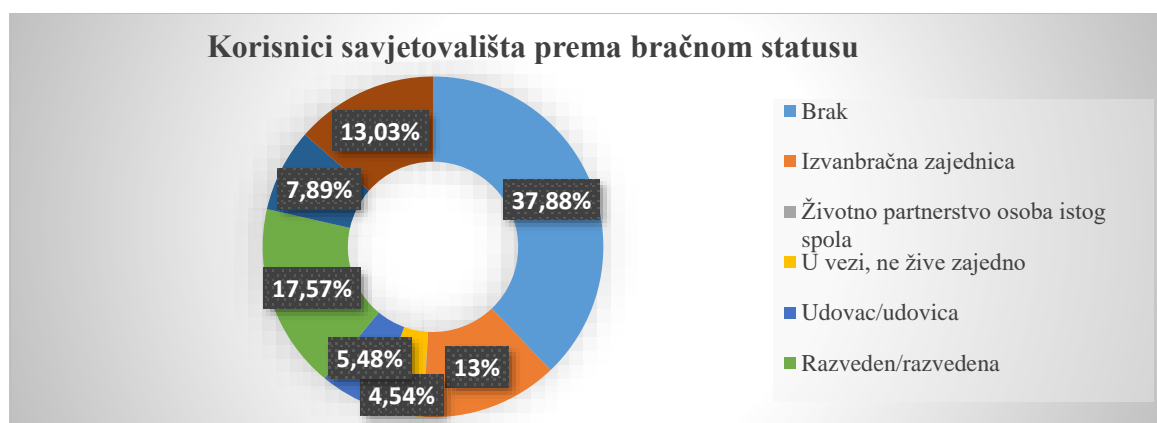
Radni status	Broj	Postotak
Zaposlen/a	1861	50,31%
Nezaposlen/a, uz povremene honorare	212	5,73%
Nezaposlen/a, bez prihoda	618	16,71%
Korisnik/ica zajamčene minimalne naknade	71	1,92%
U mirovini	470	12,71%
Ostalo (školovanje)	148	4%
Nepoznat radni status	319	8,62%
Ukupno	3699	100,00%

Grafikon 8. Radni status odraslih korisnika savjetovališta

Tablica 23. Korisnici savjetovališta prema bračnom statusu

Bračni status	Broj	Postotak
Brak	1401	37,88%
Izvanbračna zajednica	482	13,03%
Životno partnerstvo osoba istog spola	2	0,05%
U vezi, ne žive zajedno	168	4,54%
Udovac/udovica	203	5,48%
Razveden/razvedena	650	17,57%
Brakorazvodna parnica u rijeku	292	7,89%
Nisu u vezi, samci, nisu se izjasnili	501	13,54%
Ukupno	3699	100%

Grafikon 9. Bračni status odraslih korisnika savjetovališta

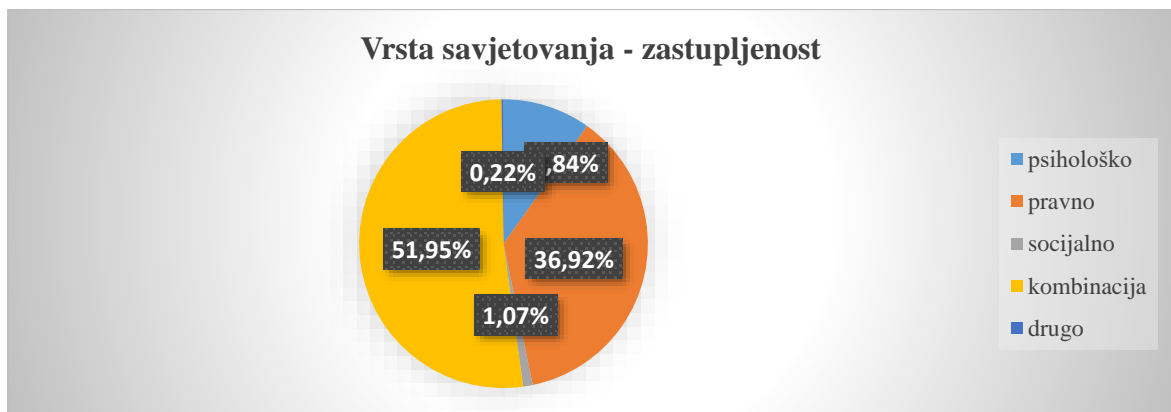
Tablica 24. Imaju li korisnici savjetovališta djecu?

Djeca	Broj korisnika	Postotak
Maloljetna	1607	55,95%
Punoljetna	923	32,13%
Nema	342	11,91%
Ukupno	2872	100%

Korisnici savjetovališta u većini su osobe srednje stručne spreme (49,86%), a u stalnom radnom odnosu je 50,31% osoba. U braku je 37,88% korisnika/ica ili u izvanbračnoj zajednici (13,03%). Udio razvedenih osoba iznosi 17,57%. Prema dostupnim dostavljenim podacima 55,95% korisnika savjetovališta ima maloljetnu, a 32,13% punoljetnu djecu.

Tablica 25. Udio vrsta savjetovanja u savjetovalištim

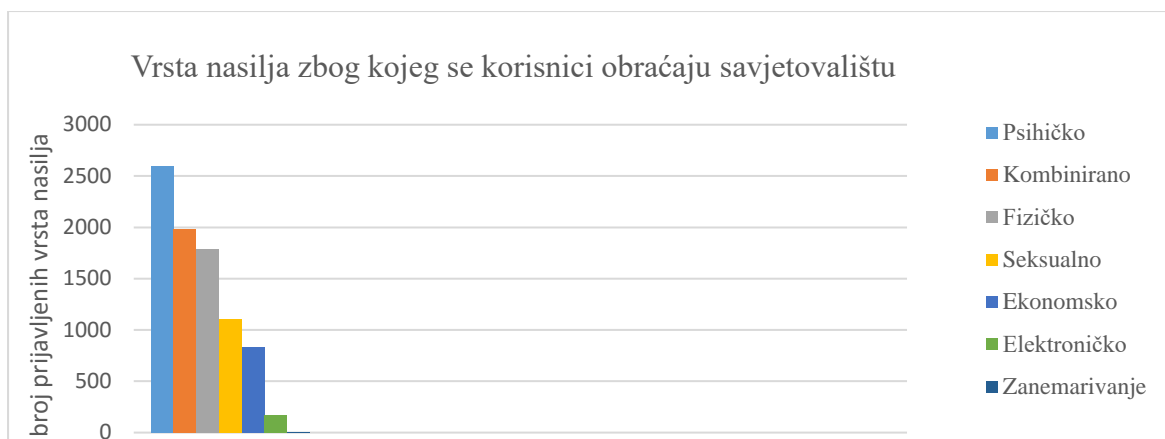
Vrsta savjetovanja	Broj savjetovanja	Postotak
Psihološko	661	9,84
Pravno	2480	36,92
Socijalno	72	1,07%
Kombinacija	3490	51,95%
Drugo	15	0,22%

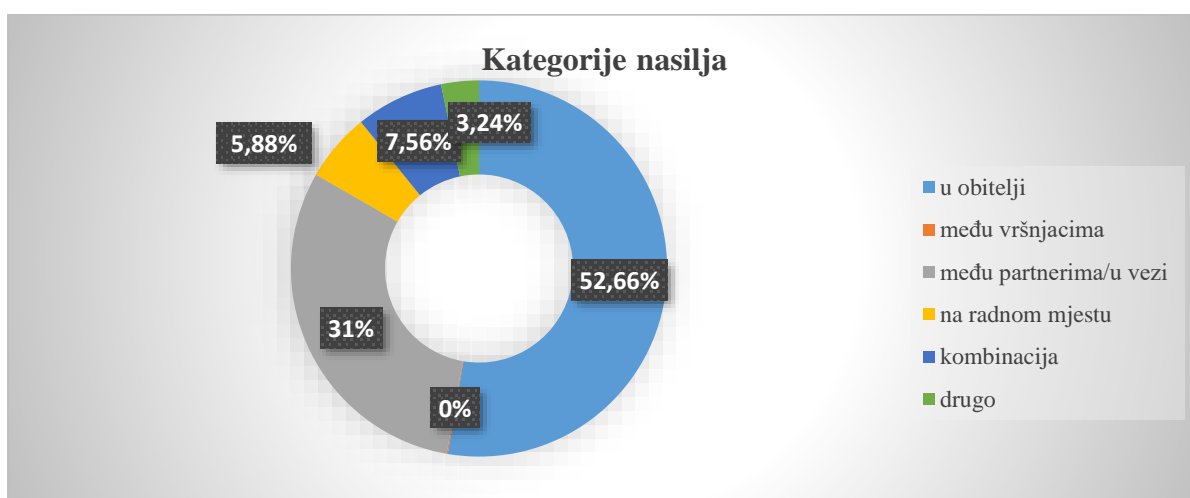
Grafikon 10. Zastupljenost različitih vrsta savjetovanja

Tablica 26. Vrsta/kategorija nasilja zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu

Kategorija nasilja	Broj	Postotak
U obitelji	1575	52,66%
Među vršnjacima	3	0,10%
Među partnerima/u vezi	914	30,56%
Na radnom mjestu	176	5,88%
Kombinacija	226	7,56%
Drugo	97	3,24%
Ukupno	2991	100%
Vrsta nasilja	Broj	Postotak
Psihičko	2599	30,64%
Fizičko	1783	21,02%
Seksualno	1111	13,09%
Ekonomsko	834	9,83%
Zanemarivanje	1	0,01%
Elektroničko	171	2,02%
Kombinirano	1984	23,39%
Ukupno	8483	100%

Grafikon 11. Prikaz vrste nasilja zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu

Grafikon 12. Prikaz kategorije nasilja zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu

Korisnici se u 78,49% slučajeva obraćaju zbog nasilja, a u 18,6% slučajeva radi dobivanja informacija. Obzirom na vrstu savjetovanja, najveći je udio telefonskog savjetovanja (56,31%), savjetovanje osobnim dolaskom (38,80%) i savjetovanje putem e - maila (4,89%). Prema vrstama savjetovanja, udruga „B.a.B.e.“ ima vrlo visok udio pravnog savjetovanja (83,30% ukupnog broja savjetovanja udruga , 36,92% ukupnog broja savjetovanja) dok „Duga – Zagreb“, „Ženska soba“ i Autonomna ženska kuća najčešće provode kombinirano savjetovanje (51,95% ukupnog broja svih savjetovanja). Razlog traženja pomoći je u većini slučajeva nasilje u obitelji (52,66%) ili partnersko nasilje (30,56%).

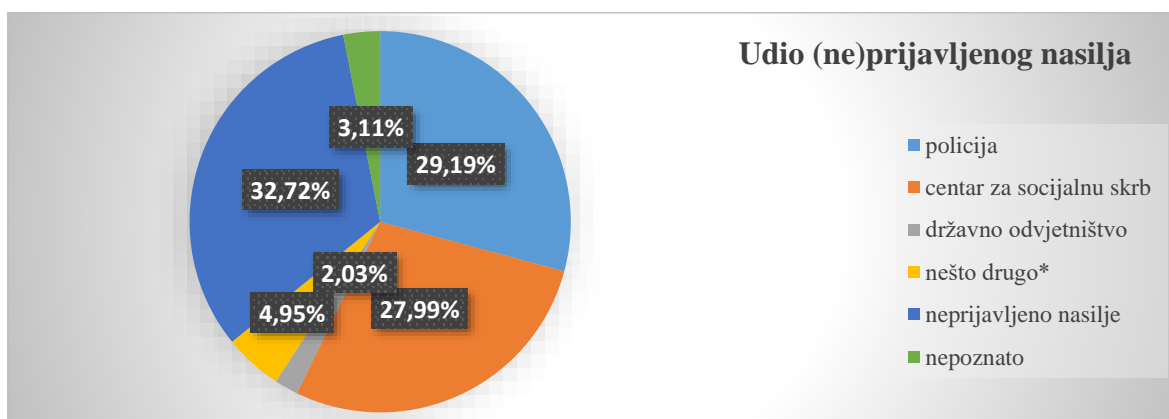
Prema vrsti nasilja, na razini svih savjetovališta najviši je udio psihičkog nasilja (30,64%), kombiniranog nasilja (23,39%) i fizičkog nasilja (21,02%).

Tablica 27. Izloženost nasilju korisnika savjetovališta

Trajanje nasilja	broj	postotak
Jednom	264	11,08%
Nekoliko puta	302	12,67%
Kontinuirano	1640	68,82%
Nepoznato	177	7,43%
Ukupno	2383	100%

Tablica 28. Prijavljivanje nasilja korisnika savjetovališta

Nadležna služba	broj	postotak
Policija	778	29,19%
Centar za socijalnu skrb	746	27,99%
Državno odvjetništvo	54	2,03%
Nešto drugo	132	4,95%
Neprijavljeno nasilje	872	32,72%
Nepoznato	83	3,11%
Ukupno	2665	100%

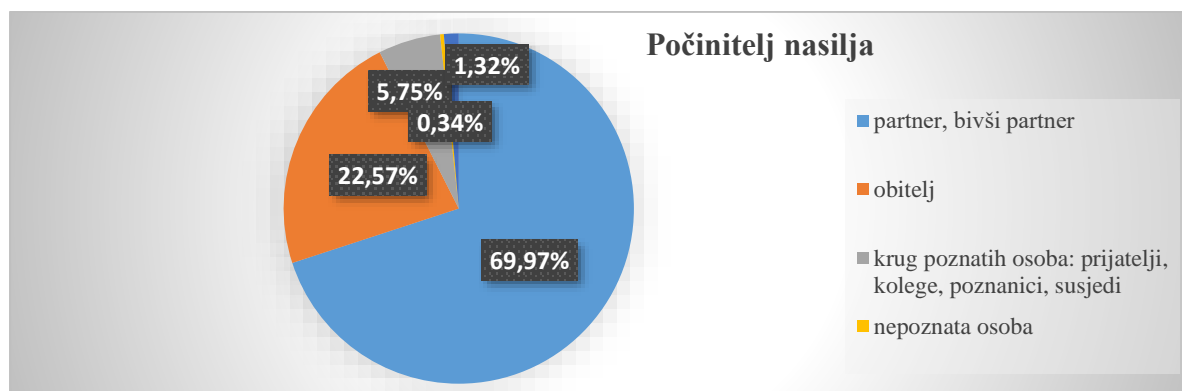

Grafikon 13. Udio (ne)prijavljenog nasilja

U velikom broju slučajeva (68,82%) korisnici savjetovališta kontinuirano su izloženi nasilju, a u 32,72% slučajeva radi se o neprijavljenom nasilju. U 29,19% slučajeva nasilje je prijavljeno policiji i u 27,99% slučajeva centru za socijalnu skrb. U odnosu s počiniteljem nasilja najveći udio odnosi se na odnos s partnerom/partnericom – suprugom (44,76%) i bivšim partnerom/partnericom-suprugom (25,21%).

Tablica 29. Počinitelj nasilja zbog kojeg se korisnik obraća savjetovalištu

Odnos s počiniteljem	broj	postotak
Partner-ica/suprug-a	1051	44,76%
Bivši partner-ica/suprug-a	592	25,21%
Dijete	103	4,39%
Otac, majka	112	4,78%
Unuk	4	0,17%
Baka, djed	9	0,38%
Brat / sestra	20	0,85%
Drugi član obitelji	282	12,01%
Nadređena osoba/kolega/ica s posla	57	2,43%
Prijatelj	38	1,62%
Poznanik/ica, susjed	40	1,70%
Nepoznata osoba	8	0,34%
Netko drugi	32	1,36%
Ukupno	2348	100

Grafikon 14. Počinitelj nasilja zbog kojeg se korisnik obraća savjetovalištu

Prikaz pojedinačnih podataka za skloništa i savjetovališta

DOM ZA DJECU I ODRASLE – ŽRTVE NASILJA U OBITELJI „DUGA – ZAGREB“

Analiza podataka o skloništu 2019.

Dom „Duga – Zagreb“ nastavio je raditi s kapacitetom za smještaj ukupno 40 osoba, a dvije sobe za smještaj korisnika prilagođene su za osobe s invaliditetom. U izvještajnom razdoblju smješteno je pet osoba s invaliditetom. Ukupno je na smještaju bilo 87 osoba. Od toga je u 2019. godini realizirano 24 smještaja (24 odrasle osobe i 33 djece tj. 57 osoba), a preostali broj odnosi se na korisnike čiji je smještaj realiziran u 2018. godini, ali su boravili u ustanovi i tijekom 2019. godine (13 odraslih osoba i 17 djece). Jedna je korisnica upućena iz drugog skloništa. Smještena je i jedna strana državljanka te jedan muškarac. Najviše korisnika je srednje životne dobi od 30 do 50 godina (46%) te u dobi od 18 do 29 godina (33%). U najvišem postotku (67%) korisnici imaju završenu srednju školu dok ih slijede oni s nezavršenom/završenom osnovnom školom (29%). S obzirom na radni status 42% korisnika je nezaposleno, 29% zaposleno, 17% koristi roditeljski/roditeljski dopust i 12% je u mirovini. Tijekom boravka na smještaju zaposlilo se 7 korisnika. U braku je 67% korisnika te u

izvanbračnoj zajednici 21% korisnika. Počinitelj nasilja je u 79% slučajeva bračni/izvanbračni partner i u 17% slučajeva bivši bračni/izvanbračni partner. Nasilje je prije dolaska u sklonište u 25% slučajeva trajalo 10 i više godina. U 58% slučajeva prva prijava nasilja dogodila se tek kod smještaja u sklonište, a 25% slučajeva je prva prijava bila u periodu do 5 godina. U najvećoj mjeri korisnici smještaja proživjeli su kombinirano nasilje (92%), a u nasilničkoj vezi ostaju zbog emocionalne povezanosti s počiniteljem (42%), iz straha od nerazumijevanja okoline (25%), zbog ekonomske ovisnosti (17%) i ucjene od strane počinitelja nasilja (17%). Od 33 djece na smještaju u skloništu, 6 ih je predškolske dobi, 7 osnovnoškolske, 3 srednjoškolske, a 17 njih je izvan odgojno obrazovnog procesa. Sklonište je u 2019. napustilo 25 osoba (48% korisnika otišlo je u samostalan život dok su drugi premješteni u drugo sklonište - 20%, vratili se primarnoj obitelji - 12%, vratili se partneru-16% ili je došlo do otkaza ugovora o smještaju -4 %). Devet korisnika (36%) pristalo je na telefonski kontakt po izlasku iz skloništa.

Korisnici su najčešće koristili usluge socijalnog rada, psihološkog savjetovanja te pravnog savjetovanja. Djeca su najčešće koristila usluge socijalnog rada te psihološko savjetovanje. Tijekom boravka u skloništu korisnici su bili uključeni u neki oblik vanjske podrške: Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, liječenja ovisnosti o alkoholu, psihijatrijskog pregleda i liječenja te obrade i tretmana od strane Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba.

Analiza podataka o savjetovalištu u 2019.

Važno je naglasiti da je Domu „Duga – Zagreb“ od strane osnivača Grada Zagreba osigurano korištenje bez naknade dva poslovna prostora u Ozaljskoj 93 koja su namijenjena za **ново savjetovalište** za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja za zapadni dio grada u prizemlju veličine od 49,06 m2 te za potrebe **novog Tretmanskog centra za počinitelje nasilja u obitelji** na 2. katu veličine 100,04 m2.

Naime, Dom „Duga – Zagreb“ pruža usluge savjetovanja za istočni dio grada u Sesvetama putem Savjetovališta za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja u Domu zdravlja Istok - Sesvete. Savjetovališni rad je sada dostupan i građanima sa zapadnog dijela grada te je proširen opseg usluga na način da dom sada ima dva savjetovališta. Otvorenje novog Savjetovališta za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja i Tretmanskog centra za počinitelje nasilja u obitelji Doma za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja bilo je 18. listopada 2019. godine. Grad Zagreb je sufinancirao adaptaciju prostora.

Usluge savjetovališta koristilo je ukupno 528 korisnika, a održano je ukupno 1 028 savjetovanja. Većina korisnika su punoljetne osobe (99,1%), u 85,6% slučajeva žene, najčešće u dobi od 30 do 50 godina života (48,9%). Većina korisnika ima prebivalište na području Grada Zagreba (66%). Po završenom obrazovanju prednjači srednja stručna sprema (51,7%), slijedi visoka stručna sprema (20,3%) te viša stručna sprema (10,7%). Zaposleno je 45,4% korisnika. S obzirom na bračni status, u braku je 31,1% korisnika, samaca 23,1% korisnika, u izvanbračnoj zajednici 15,9% korisnika, razvedeno je 14,2% korisnika, a kod 11,7% njih je u tijeku brakorazvodna parnica. Obzirom na oblik savjetovanja, u 52,3% slučajeva radilo se o osobnom savjetovanju, 41,9% telefonskom savjetovanju, a u 5,9% slučajeva savjetovanje se odvijalo elektronskim putem (e-mail/chat). Obzirom na vrstu savjetodavne pomoći, u 94,7% slučajeva provedeno je kombinirano savjetovanje, a korisnicima je bilo osigurano i psihološko te pravno savjetovanje. Korisnici su se savjetovalištu isključivo u 100% slučajeva javljali zbog nasilja u obitelji. S obzirom na vrstu proživljenog nasilja, najčešće se radilo o psihičkom nasilju (79%) zatim ekonomskom nasilju (40,9%), fizičkom nasilju (25,2%), kombinirano nasilje javlja se u 15,5% slučajeva, a seksualno u 0,9% slučajeva. U 44,7% slučajeva počinitelj nasilja je partner-ica/suprug-a, u 12,9% slučajeva bivši partner-ica/suprug-a, roditelj je

počinitelj u 11,2% slučajeva, dijete u 10,8% slučajeva, u 3,8% slučajeva počinitelji su brat/sestra, a u 22,4% počinitelj nasilja je drugi član obitelji. U većini slučajeva riječ je o kontinuiranom nasilju (79,1%), u 18,3% slučajeva radilo se o nasilju koje se dogodilo nekoliko puta dok je u ostalim slučajevima (2,5%) riječ o jednokratnom nasilju. Nasilje zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu u 55,9% slučajeva nije prijavljeno nadležnim institucijama. Nasilje je prijavljeno u 44,1% slučajeva centru za socijalnu skrb, u 28,7% policiji i 4,8% državnom odvjetništvu.

UDRUGA „AUTONOMNA ŽENSKA KUĆA ZAGREB“

Analiza podataka o skloništu 2019.

Ukupno je na smještaju u skloništu Udruge „Autonomna ženska kuća“ bila 31 osoba i to 14 odraslih i 17 djece. Među smještenom djecom šestero je djece predškolske dobi, devetoro djece osnovnoškolske dobi te dvoje djece srednjoškolske dobi. U 78,57% slučajeva korisnice u skloništu bile su u dobi između 30 i 50 godina dok je manji broj korisnica (14,28%) bilo u dobi između 18 i 29 godina. Prema stupnju obrazovanja najveći je broj korisnica sa završenom srednjom školom (78,57%), a slijede korisnice s višom i visokom stručnom spremom (14,28%) te nezavršenom osnovnom školom ili završenom osnovnom školom (7,14%). U radnom odnosu je 50% korisnica, a 35,71% je nezaposleno. Četiri korisnice zaposlile su se dok su bile na smještaju. Prebivalište u Gradu Zagrebu ima 35,71% korisnica, a njih 57,14% ima prebivalište u drugim županijama Republike Hrvatske. Jedna korisnica je strana državljanka. Prema bračnom statusu većina korisnica živi u braku (64,28%), a u izvanbračnoj zajednici živi njih 28,57%. U 100% slučajeva kao počinitelj nasilja javlja se bračni/izvanbračni partner. Obzirom na vrstu počinjenog nasilja sve korisnice skloništa bile su izložene kombiniranom nasilju (fizičko, psihičko, ekonomsko i/ili seksualno nasilje). Do dolaska u sklonište, najveći broj korisnica (71,42%) bile su izložene nasilju u trajanju od 10 i više godina. Njih 14,28% bilo je izloženo nasilju koje je trajalo do 5 godina, njih 7,14% bilo je izloženo nasilju koje je trajalo do 10 godina i njih 7,14% nasilju koje je trajalo do jedne godine.

Nasilje je u 78,5% slučajeva po prvi puta je prijavljeno nadležnim službama tek kod smještaja u sklonište. Kod 7,14% slučajeva prva prijava nasilja dogodila se unutar šest mjeseci od pojave nasilja, u 7,14% slučajeva nasilje je prvi puta prijavljeno od njegove pojave unutar jedne godine, također u 7,14% slučajeva nasilje je prvi puta prijavljeno unutar mjesec dana od pojave nasilja. Trajanje smještaja u najvećem broju slučajeva (35,71%) odnosilo se na razdoblje od 3 do 6 mjeseci, a 28,57% slučajeva odnosilo se na razdoblje od 6 mjeseci i više.

Sklonište je napustilo osam korisnica. Prema raspoloživim podacima, njih 75% započelo je samostalan život, 12,5% otišlo je u drugo sklonište, a 12,75% vratilo se partneru. Sve korisnice pristale su na telefonski kontakt prilikom odlaska iz skloništa. Ni jedna korisnica nije ponovo tražila smještaj u istoj godini. Za vrijeme trajanja smještaja sve korisnice skloništa koristile su sve raspoložive usluge stručnog tima: psihološka pomoć i terapija, pravno savjetovanje – odrađena su 32 ročišta i napisano 71 pismeno, usluge socijalnog rada - 124 savjetovanja i 32 grupne radionice, 926 posredovanja s institucijama i grupni rad. Svoj djeci također je pružena psihološka pomoć i terapija, a održano je 527 individualnih i 210 grupnih radionica s djecom. Tijekom boravka u skloništu korisnice su bile uključene i u neke od oblika vanjske podrške: psihološko i pravno savjetovanje i zastupanje.

Analiza podataka o savjetovalištu u 2019.

Usluge savjetovališta Udruge „Autonomna ženska kuća Zagreb“ koristilo je ukupno 762 punoljetne osobe, a ukupno je održano 2 141 savjetovanje. Sve korisnice su punoljetne

žene, najčešće u dobi od 30 do 50 godina života (46,32%). Većina korisnica ima prebivalište na području Republike Hrvatske (44,61%), s područja Grada Zagreba je 44,61% korisnica, dok je 4 strane državljanke (0,52%). Po završenom obrazovanju najzastupljenija je srednja stručna sprema (47,76%), slijedi visoka stručna sprema (27,69%) te studentice (7,61%). Zaposleno je 36,48% korisnica, a nezaposleno uz povremene honorare 20,07%. S obzirom na bračni status, u braku je 40,28% korisnica, 17,32% njih je u izvanbračnoj zajednici, razvedeno je 16,79% korisnica, a kod 11,68% njih je brakorazvodna parnica u tijeku. Njih 11,02% je u vezi, ali ne žive s partnerom, 1,96% je udovica dok 0,26% je u životnom partnerstvu osoba istog spola. U 68,63% slučajeva korisnice imaju maloljetnu, a u 34,98% imaju punoljetnu djecu. Od ukupnog broja realiziranih savjetovanja, njih 82,79% provedeno je telefonskim putem, a 17,28% kao osobno savjetovanje. Obzirom na vrstu savjetodavne pomoći, u 85,42% slučajeva provedeno je kombinirano savjetovanje, a korisnicima je bilo osigurano i psihološko (5,46%) i pravno savjetovanje (9,11%).

Korisnice su se u 91,47% slučajeva obraćale zbog nasilja, a njih 6,69% radi dobivanja informacija. U 83,59% slučajeva radilo se o nasilju među partnerima/u vezi dok se u 12,33% slučajeva radilo o nasilju u obitelji. S obzirom na vrstu proživljenog nasilja, najčešće se radilo o kombiniranom nasilju (73,36%), psihičkom nasilju (54,46%), fizičkom nasilju (33,20%), ekonomskom (26,37%), seksualnom u 4,72% slučajeva i elektroničkom 0,65%. U 52,10% slučajeva počinitelj nasilja je partner-ica/suprug-a, u 41,33% slučajeva bivši partner-ica/suprug-a, roditelj je počinitelj u 2,76% slučajeva, drugi član obitelji u 1,18% slučajeva, dijete u 1,05% slučajeva. U većini slučajeva riječ je o kontinuiranom nasilju (70,73%), u 11,54% slučajeva radilo se o nasilju koje se dogodilo jednom i u 9,97% slučajeva nekoliko puta. Nasilje zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu neprijavljeno je u 34,90% slučajeva dok se u 40,15% slučajeva nasilje prijavilo policiji i u 49,47% slučajeva nasilje prijavilo centru za socijalnu skrb i u 3,54% državnom odvjetništvu.

UDRUGA „ŽENSKA POMOĆ SADA“

Analiza podataka o skloništu u 2019.

Na smještaju u skloništu Udruge „Ženska pomoć sada“ bilo je ukupno 26 osoba, 12 odraslih i 14 djece. Među smještenom djecom nalazilo se osmero djece predškolske dobi i šestero djece osnovnoškolske dobi. U 50% slučajeva korisnice na smještaju bile su u dobi između 30 i 50 godina dok je 25% korisnica bilo u dobi između 18 i 29 godina i 25% u dobi od 51 do 65 godina. Najveći je broj korisnica sa završenom srednjom školom (75%), a slijede korisnice s nezavršenom osnovnom školom ili završenom osnovnom školom (25%). U radnom odnosu je 34% korisnica, a 50% je nezaposleno. Jedna korisnica je u mirovini, a jedna ima status roditelja odgojitelja. Četiri korisnice zaposlile su se dok su bile na smještaju. Prebivalište u Gradu Zagrebu ima 58% korisnica, a njih 42% ima prebivalište u drugim županijama Republike Hrvatske. Prema bračnom statusu većina korisnica živi u braku (42%), u izvanbračnoj zajednici živi njih 33% dok je 16,6% korisnica razvedeno. Sve korisnice bile su u najvećoj mjeri izložene kombiniranom nasilju – 67% (fizičko, psihičko, ekonomsko i/ili seksualno nasilje). Korisnice su bile izložene i fizičkom nasilju u 25% slučajeva. Do dolaska u sklonište, korisnice su bile izložene nasilju u trajanju do 1 godine 33%, 10 i više godina 25%, do 2 godine 17%, do 5 godina 17% i do 10 godina – njih 8%. U 50% slučajeva počinitelj nasilja je bivši bračni/izvanbračni partner, 42% bračni/izvanbračni partner i u 8% slučajeva posinak.

Nasilje je u 58% slučajeva po prvi puta prijavljeno nadležnim službama tek kod smještaja u sklonište. Kod 25% slučajeva prva prijava nasilja dogodila se unutar 1 godine od pojave nasilja, u 17% slučajeva nasilje je prvi puta prijavljeno od njegove pojave unutar 1

godine, a u 7,14% slučajeva nasilje je prvi puta prijavljeno unutar mjesec dana od pojave nasilja. U 50% slučajeva korisnice su ostale u nasilničkoj vezi zbog emocionalne povezanosti s počiniteljem nasilja dok u podjednakim omjerima od 16,3% su ostajale zbog ekonomske ovisnosti, straha od počinitelja nasilja i radi ucjene od strane počinitelja nasilja.

Trajanje smještaja u najvećem broju slučajeva (42%) odnosilo se na razdoblje od 6 mjeseci i više. U 33% slučajeva smještaj je trajao od 1 do 30 dana, u 17% 3 do 6 mjeseci i u 8% 1 do 3 mjeseca. Sklonište je napustilo 10 korisnica. Prema raspoloživim podacima, njih 50% otišlo je kod primarne obitelji, 30% otišlo je u samostalan život, 10% zasnovalo je novu partnersku zajednicu i 10% je otišlo zbog izvanrednog otkaza ugovora o smještaju.

Šest korisnica (60%) pristalo je na telefonski kontakt prilikom odlaska iz skloništa. Ni jedna korisnica nije ponovo tražila smještaj u istoj godini. Za vrijeme trajanja smještaja sve korisnice i djeca smještena u skloništu koristili su sve raspoložive usluge i u samom skloništu od strane stručnog tima i vanjske usluge. I ženama i djeci osigurano je psihološko i pravno savjetovanje, usluge socijalnog rada i grupni rad.

Analiza podataka o savjetovalištu u 2019.

Usluge savjetovališta Udruge „Ženska pomoć sada“ koristilo je ukupno 578 osoba, a ukupno je održano 578 savjetovanja. Većina korisnika su punoljetne osobe (97,5%), u 94,5% slučajeva žene, najčešće u dobi od 30 do 50 godina života (48%). Većina korisnika ima prebivalište na području Grada Zagreba (77%). Po završenom obrazovanju najzastupljenija je srednja stručna sprema (51%), slijedi završena osnovna škola (16,5%), visoka stručna sprema (15%) te viša stručna sprema (5%). Zaposleno je 78% korisnika. U braku je 38% korisnika, u izvanbračnoj zajednici 32% korisnika, 7,3% korisnika je u vezi, ali ne žive zajedno, 4,7% je udovaca/udovica, razvedeno je 5,8% korisnika a kod 12,2% je u tijeku brakorazvodna parnica. U 71% slučajeva korisnici imaju maloljetnu, a u 20% imaju punoljetnu djecu. Od ukupnog broja realiziranih savjetovanja, njih 55% provedeno je telefonskim putem, 38,6% je realiziranih osobnih savjetovanja i 6,2% je savjetovanje putem e-maila/chata. Provedeno je u 34% slučajeva kombinirano savjetovanje, a korisnicima je bilo osigurano i psihološko (34%), socijalno (31,3%), pravno savjetovanje (15,7%) i drugo.

Korisnici su se savjetovalištu u 81% slučajeva obraćali zbog nasilja, a njih 16,6% zbog informacija. U 43,5% slučajeva radilo se o nasilju u obitelji, 30% među partnerima/u vezi, a u 18% slučajeva radilo se o kombinaciji više vrsta nasilja. Najčešće se radilo o psihičkom nasilju (37%), kombiniranom nasilju (32%), elektroničkom nasilju (16%) zatim fizičkom nasilju (8,5%), ekonomskom (5%), seksualnom u 1% slučajeva i zanemarivanju 0,5%. U 51 % slučajeva počinitelj nasilja je partner-ica/suprug-a, u 19% slučajeva bivši partner-ica/suprug-a, roditelj je počinitelj nasilja u 6% slučajeva, drugi član obitelj u 6% slučajeva, dijete u 3,5% slučajeva, baka ili djed u 3% i iz šireg kruga nadređena osoba/kolega s posla, prijatelj, poznanik/ica, susjed (9%). Nasilje se u podjednakim omjerima događa kontinuirano (32,28%), nekoliko puta (31,83%) i jednom (31,39%). Nasilje zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu u 44% slučajeva prijavljeno je centru za socijalnu skrb, 30% policiji dok je udio neprijavljenog nasilja 14%.

UDRUGA „ŽENSKA SOBA“ – Centar za seksualna prava

Analiza podataka o savjetovalištu u 2019.

Usluge savjetovališta Udruge „Ženska soba-Centar za seksualna prava“ koristila je ukupno 201 osoba, a ukupno je održano 1 306 savjetovanja. Svi korisnici savjetovališta su punoljetne osobe, a 97% su žene. Korisnici su najčešće u dobi od 30 do 50 godina života (50,6%), te od 19 do 29 (46,2%) godina. Većina korisnika ima prebivalište na području Grada Zagreba (61%). Prebivalište na području Republike Hrvatske – drugih županija ima njih 38,2%, a 0,8% je stranih državljana. Po završenom obrazovanju najzastupljeniji su korisnici srednje stručne spreme (72,3%), zatim studentice 17,4% te korisnici s visokom stručnom spremom 10,1%. Zaposleno je 55% korisnika, a nezaposleno 21,7% korisnika. U braku je 28,7% korisnika, razvedeno 7%, u vezi njih 3,1% dok kod 61,1% korisnika nije poznat status. Maloljetnu djecu ima 30,4% korisnika, a 48,2% njih ima punoljetnu djecu.

Od ukupnog broja pruženih usluga, najveći udio se odnosi na rad na problematici seksualnog nasilja (61%), od čega je 40% bilo vezano uz kazneno djelo silovanja. Značajan porast je i u broju usluga pruženih osobama koje su se obratile zbog seksualnog nasilja preživljenog u djetinjstvu (14%). Osobe koje su preživjele nasilje traže podršku kroz različite usluge koje Centar pruža, od informiranja o pravnim mogućnostima do višemjesečne psihoterapije, posebno u slučajevima kada se osobe obraćaju uslijed seksualnog nasilja koje su preživjele u djetinjstvu. Značajan broj pruženih usluga odnosi se na tzv. kombiniranu problematiku, koja uključuje više različitih problema nasilja (18,4%). Uz to, dio slučajeva je definiran kao nasilje u obitelji (8% iako praksa ukazuje da je seksualno nasilje (gdje je prvenstveno nasilnik suprug/partner, a žrtva supruga/partnerica) vrlo često sastavni dio ovakvih oblika nasilja iako često ostaje neprepoznato. U 24,2 % slučajeva počinitelj nasilja je bivši partner-ica/suprug-a, u 11% slučajeva partner-ica/suprug-a, roditelj je počinitelj nasilja u 3,2% slučajeva, drugi član obitelji u 9% slučajeva, dijete u 0,6% slučajeva, nadređena osoba/kolega s posla u 13,1% slučajeva, prijatelj u 13,7% slučajeva, poznanik/ica, susjed u 6% slučajeva, netko drugi 15,6% te nepoznata osoba 3,6%. Nasilje se u 46,8% slučajeva događa kontinuirano, nekoliko puta dogodilo se u 29,1% slučajeva, a jednom u 22,6% slučajeva.

UDRUGA „B.a.B.e.“ – Budi aktivna. Budi emancipiran.

Analiza podataka o savjetovalištu u 2019.:

Usluge savjetovališta Udruge „B.a.b.e. Budi aktivna. Budi emancipiran.“ koristilo je ukupno 1 649 osoba, a ukupno je održano 2 721 savjetovanja. Svi korisnici savjetovališta su punoljetne osobe, a 89% su žene. Korisnici su najčešće u dobi od 30 do 50 godina života (44,6%) i starije od 65. godina (21,1%). Većina korisnika ima prebivalište na području Grada Zagreba (56,1%). Prebivalište na području Republike Hrvatske ima njih 37%, a 0,4% je stranih državljana. Po završenom obrazovanju najzastupljeniji su korisnici srednje stručne spreme (47%), a zatim korisnici s visokom stručnom spremom (22,4%). Zaposleno je 49,8% korisnika, a nezaposleno 26,3% korisnika. U mirovini je 18,3% korisnika. S obzirom na bračni status, u braku je 40% korisnika, razvedeno 24,3%, udovica/udovaca je 8,6%, 5,1% korisnika živi u izvanbračnoj zajednici, kod 4,4% korisnika u tijeku je brakorazvodna parnica, a njih 2,2% je u vezi, ali ne živi s partnerom. Maloljetnu djecu ima 37,8% korisnika, a 27% ima punoljetnu djecu. Od ukupnog broja realiziranih savjetovanja, njih 42% provedeno je telefonskim putem, a 58,3% realiziranih je osobnim savjetovanjem. Obzirom na vrstu savjetodavne pomoći, realizirano je 2 267 pravnih (83,3%) i 454 psiholoških savjetovanja (16,7%). Korisnici su se u

40,1% slučajeva obraćali zbog informacija, a u 36,7% slučajeva zbog nasilja. U 87,3% slučajeva radilo se o nasilju u obitelji, 9,4% o nekom drugom nasilju te o nasilju na radnom mjestu s 3,3%. Najčešće se radilo o psihičkom (71%), fizičkom (54,5%), ekonomskom (21,2%) i seksualnom (5,6%) nasilju. U 46,6% slučajeva počinitelj nasilja je partnerica/suprug-a, u 19,4% slučajeva bivši partner-ica/suprug-a, drugi član obitelji u 20,5% slučajeva, dijete u 4,8%, roditelj počinitelj nasilja u 2,8% slučajeva te ostali počinitelji. Nasilje se u 83,6% slučajeva događa kontinuirano, u 8% slučajeva dogodilo se jednom, a nepoznato je trajanje nasilja u 17,4% slučajeva. Udio neprijavljenog nasilja iznosi 29,6%, a u slučajevima prijavljenog nasilja, nasilje se prijavljuje policiji (65,9), centru za socijalnu skrb (9,8%) i objema institucijama (24,4%).

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 4.440.965,92 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom financirana je djelatnost Doma „ Duga – Zagreb“ s ciljem pružanja usluga privremenog smještaja i psihosocijalne pomoći osobama na smještaju s **3.135.135,13 kn**
- Djelatnost savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji Doma „ Duga – Zagreb“ financirana je s **193.830,79 kn**
- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom sufinancirana je adaptacija novog Savjetovališta za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja i Tretmanskog centra za počinitelje nasilja u obitelji Doma za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „ Duga – Zagreb“ u iznosu od **250.000,00 kuna**
- putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom: Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ – Žene protiv nasilja nad ženama, program „Sklonište i savjetovalište za žene i djecu koja su preživjele partnersko nasilje“ ukupno **560.000,00 kuna**, Udruga „Ženska pomoć sada – SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja“, Institucionalna podrška, ukupno **182.000,00 kn**,
- Udruga „B.a.B.e.“ Budi aktivna. Budi emancipiran.; Pravna i psihosocijalna pomoć žrtvama nasilja i drugim socijalno ugroženim skupinama; **60.000,00 kn** i Udruga „Ženska soba – Centar za seksualna prava“, program „Centar za žrtve seksualnog nasilja“ ukupno **60.000,00 kn**

Mjera 2.

Osigurati stambeno zbrinjavanje djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za imovinsko - pravne poslove i imovinu Grada

Sunositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Grad Zagreb je prva lokalna zajednica u Republici Hrvatskoj koja je Odlukom o najmu stanova (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/09, 3/12, 15/12 i 22/13) uvela posebno pravo (izvan liste reda prvenstva) na stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja. Na temelju navedene odluke Grad Zagreb stambeno zbrinjava građane dodjelom stanova u najam prema Konačnoj listi reda prvenstva te izvan Liste reda prvenstva uz obrazloženo mišljenje nadležnih gradskih ureda na osnovi kojih se rješavaju stambena pitanja osoba - obitelji koje se nalaze u iznimno teškom socijalno-zdravstvenom položaju: osoba s utvrđenim 100%-tnim tjelesnim oštećenjem, osoba sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i **osoba koje su žrtve obiteljskog nasilja** prema pravomoćnoj sudskoj odluci ne starijoj od godinu dana, pod uvjetom da im ukupna primanja ne prelaze 50% prosječne mjesečne plaće isplaćene u gospodarstvu Grada Zagreba u prethodnoj godini. Odsjek za stambeno zbrinjavanje u Odjelu za stanove i

stambeno zbrinjavanje, Gradskog ureda za imovinsko - pravne poslove i imovinu Grada prema dostavljenim obrazloženim mišljenjima o socijalno - zdravstvenim uvjetima života, kojima Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom inicira stambeno zbrinjavanje obitelji/žrtava obiteljskog nasilja obavlja provjeru ispunjavaju li osobe/obitelji žrtve obiteljskog nasilja kumulativno sve Odlukom o najmu propisane uvjete za najam gradskog stana. Obavljaju se terenski očevidi i prethodne provjere uvjeta stanovanja i priprema predmete za razmatranje na sjednicama Povjerenstava za davanje stanova u najam koje predlaže gradonačelniku stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja (ovisno o raspoloživom broju stambenih jedinica).

Tijekom 2019. godine u Gradskom uredu za imovinsko – pravne poslove i imovinu Grada zaprimljeno je 6 obrazloženih mišljenja Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom o potrebi stambenog zbrinjavanja osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja, a navedeni ured ih je izradio 11 budući da su neka obrazloženja mišljenja još u proceduri tijekom izrade ovog izvješća. U 2019. Gradu Zagrebu je stambeno zbrinuo 13 osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja jer su neke žrtve nasilja tijekom 2018. godine ostale nezbrinute.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Vođenje posebne evidencije o podnositeljima zahtjeva za stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja te o stambenom zbrinjavanju istih
- ✓ Stambeno zbrinuto 13 osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja
- ✓ Izrađeno 11 obrazloženih mišljenja Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom o potrebi stambenog zbrinjavanja osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja
- ✓

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Aktivnosti su se provodile u okviru redovne djelatnosti nadležnog gradskih ureda

Mjera 3.

Osigurati dostupnost stručne pomoći i podrške djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji

Nositelji: Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom
Sunositelji: ustanove zdravstvenog sustava i sustava socijalne skrbi, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Dom "Duga - Zagreb", organizacije civilnog društva

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom redovno osigurava sredstva za rad Doma za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja „ Duga – Zagreb“ te Centra za pružanje usluga u zajednici „Luka Ritz“ koji osiguravaju stručnu pomoć i podršku djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji.

Gradski ured za zdravstvo izvještava da ovu mjeru provodi **Poliklinika za zaštitu djece i mladih grada Zagreba** (u daljnjem tekstu: Poliklinika) kao zdravstvenoj ustanovi u kojoj je stručna pomoć i podrška dostupna djeci i mladima uz uputnicu liječnika obiteljske medicine te multidisciplinarna dijagnostička obrada i preporuka adekvatnog tretmana. Poliklinika provodi dijagnostički i tretmanski rad s psihotraumatiziranom djecom i njihovim

roditeljima (što uključuje zlostavljanu i zanemarivanu djecu) te s djecom koja su u riziku od zlostavljanja i zanemarivanja. Također, provodi se rad s djecom s problemima u učenju i ponašanju, djecom s emocionalnim teškoćama, razvojnim teškoćama, djecom iz obitelji s narušenom dinamikom i rizičnim obiteljima, djecom čiji su roditelji pod intenzivnijim roditeljskim ili općim stresom kao i s djecom čiji roditelji prolaze kroz razvod s izraženim sukobom. Osim individualnog tretmana, u Poliklinici se provodio i grupni rad s djecom i njihovim roditeljima (grupni terapijski rad, grupe za osobni rast i razvoj, socijalizacijske grupe, grupe za podršku), a od lipnja 2016. započela je s radom i dnevna bolnica.

U Poliklinici se realizira timski rad i supervizija, edukativna djelatnost, znanstveno - istraživačka i publikacijska djelatnost te različiti oblici suradnje s institucijama u području zdravstva, socijalne skrbi, pravosuđa, obrazovanja, nevladinim sektorom, ali i sa suradnim institucijama u drugim državama gdje je rad Poliklinike prepoznat kao primjer dobre prakse u radu s traumatiziranom i zlostavljanom djecom.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ U obradi i tretmanu ukupno bilo je 4 135 djece, od čega je njih 1 277 u obradu došlo prvi put, realizirano je 7 649 prvih pregleda i ukupno 28 645 posjeta te je pruženo ukupno 30 195 usluga
- ✓ Evaluacija dostupne stručne pomoći i podrške – u Poliklinici rade stručnjaci specifično educirani za ovo područje rada te s licencama postojećih stručnih komora.

Dom za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ izvještava da je skloništu boravilo na smještaju ukupno 50 djece od kojih je više od 60% predškolske dobi. Osiguravaju za djecu od 2 do 12 godina ispunjeno slobodno vrijeme dok nema majki (rade u 2. smjeni, odlazak liječniku, na sud, razgovori za posao). Studentice viših godina pomažućih fakulteta, (socijalni rad, psihologija, edukacijska rehabilitacija) brinu o djeci, igraju se kroz kreativne radionice te pomažu u učenju osnovnoškolcima i srednjoškolcima. Provedeno je 1 200 vrsta savjetovanja prema djeci (psihološka podrška i savjetovanje – ovisno o dobi; usluge socijalnog rada: statusna pitanja, materijalna prava, upis u vrtić, školu, aktiviranje zdravstvene zaštite i sl. Osigurava se upis djece u vrtiće za majke koje rade. Vrtići se odabiru prema lokaciji radnog mjesta majke. Smještaj za djecu u vrtiću je besplatan za vrijeme boravka u skloništu te nije potreban pristanak drugog roditelja. Dobivaju se i donacije u smislu besplatnih posjeta kazalištima, kinu, klizanju, zoološkom vrtu, razgledavanje grada turističkim autobusom i sl.

Centar za pružanje usluga u zajednici „Luka Ritz“ ustanova je socijalne skrbi čiji je osnivač Grad Zagreb, a koja je započela s radom 2017. godine. Centar je nastao iz potrebe zajednice za sustavnom, sveobuhvatnom skrbi o djeci i mladima u riziku i djeci s razvijenim problemima u ponašanju. Centar je tijekom 2019. godine proveo sljedeće aktivnosti: timska obrada korisnika/usluga inicijalne procjene, usluge savjetovanja i pomaganja (telefonsko i online savjetovanje, savjetovanje i pomaganje – individualno i grupno) te individualnu i grupnu psihosocijalnu podršku.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Inicijalna procjena: 525 usluge
- ✓ Psihološko testiranje: 73 sata
- ✓ Timska obrada: 134 sata

- Savjetovanje i pomaganje:
- ✓ On line/ telefonsko savjetovanje: 222 usluge
 - ✓ Individualno savjetovanje: 1 660 usluga
 - ✓ Grupno savjetovanje: 13 grupa za 92 korisnika ostvarilo 591 dolazak

Psihosocijalna podrška

- ✓ Individualna psihosocijalna podrška: 274 usluge
- ✓ Grupna psihosocijalna podrška: 15 grupa za 90 korisnika ostvarilo 631 dolazak

Broj djece i mladih traumatiziranih nasiljem u obitelji kojima je pružena stručna pomoć i podrška:

- ✓ Obiteljsko nasilje verbalno - 43 korisnika
 - ✓ Obiteljsko nasilje fizičko - 49 korisnika
 - ✓ Obiteljsko nasilje emocionalno - 17 korisnika
 - ✓ Svjedočenje obiteljskom nasilju - 14 korisnika
- ✓ Evaluacija dostupne stručne pomoći i podrške

Podružnica Obiteljski centar Centra za socijalnu skrb Zagreb pruža usluge individualnog ili obiteljskog savjetovanja djeci i mladima s iskustvom obiteljskog nasilja koje su dostupne svima koje zatraže takav oblik pomoći.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ 7 djece i mladih s iskustvom obiteljskog nasilja koristilo usluge savjetovanja i podrške

Centar za mentalno zdravlje Doma zdravlja Zagreb Zapad izvještava da je u 2019. godini bilo 132 korisnika mlađa od 18 godina, od toga 108 ženskog i 24 muškog spola. To su djeca čiji roditelji dolaze radi razvoda i nasilja u obitelji. Poduzimaju se postupci sekundarne prevencije i intenzivnog ambulantnog tretmana.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 3.839.000,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom osigurano je **1.680.000,00 kn** za rad Centra za pružanje usluga u zajednici „Luka Ritz“
- Sredstva za Dom „Duga - Zagreb“ prikazana su u Mjeri 1.
- Putem Gradskog ureda za zdravstvo za rad Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba **2.159.000,00 kuna.**

Mjera 4.

Osigurati podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Dom "Duga - Zagreb", Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, organizacije civilnog društva koje vode skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja, Centar za socijalnu skrb Zagreb

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom redovno osigurava sredstva za rad Doma „Duga – Zagreb“ i organizacije civilnog društva koje pružaju podršku žrtvama

nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa. U suradnji s Inozemnim uredom Grada Beča u Gradu Zagrebu 25. ožujka 2019. godine organiziran je okrugli stol pod nazivom „Zaštita od nasilja u obitelji u Gradu Zagrebu i Gradu Beču – razmjena iskustava“. Bečki model zaštite od nasilja u obitelji izložila je mag. Karin Dietz, pravnica i psihosocijalna savjetnica SOS telefonske linije Grada Beča za žene žrtve nasilja magistratskog Odjela za žene. Poseban je naglasak stavljen na potporu žrtvama obiteljskog nasilja nakon izlaska iz skloništa. Okruglom stolu je prisustvovalo 60 stručnjaka/inja iz svih resora koji se bave zaštitom od nasilja u obitelji.

Dom za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ izvještava da postupak podrške žrtvama nakon izlaska iz skloništa započinje dok smještaj još traje. Obavlja se karijerno savjetovanje što uključuje edukaciju o načinima pisanja molba za posao, predstavljanja poslodavcu, traženju posla online, pružanje psihološke podrške i logističke potpore za najam budućeg stana. Svim korisnicama nakon izlaska daje se letak s kontaktima i osnovnim uputama što ako se ponovo dogodi nasilje prema njima bez obzira je li od istog partnera ili nekog drugog. U 2019. prvi put su uveli mogućnost žrtvama koje odlaze iz skloništa da ih se nazove mjesec nakon izlaska, 3 mj. nakon izlaska i 6 mj. nakon izlaska. Od 25 žrtava koje su otišle iz skloništa tijekom 2019., njih 10 je pristalo na tu mogućnost. Od tih 10, jedna od njih se javila sva tri puta, jedna se javila na telefon dva puta, četiri njih su se odazvale samo jednom te četiri njih se nije uopće odazvalo na poziv. Iz objektivnih okolnosti proizlazi da je teško evaluirati psihosocijalni rad s žrtvama nakon izlaska iz skloništa. Pomogli su u opremanju unajmljenog stana korisnica (kućanski aparati, kuhinjski elementi, posteljina, suđe i sl.), a sve iz donacija iz osobne mreže poznanstava zaposlenika u ustanovi.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osmišljena podrška za žrtve koje izlaze iz skloništa
- ✓ Prikupljen namještaj i oprema za korisnice koje su izašle iz skloništa u Domu „Duga – Zagreb“
- ✓ Aktivnosti praćenja korisnika koji izlaze iz skloništa u Domu „Duga – Zagreb“

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba pruža podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa koja se provodi kroz adekvatne oblike tretmana i savjetovanja u koje se uključuju djeca i njihovi skrbnici osobito roditelj koji sam bio žrtva nasilja te se radi na jačanju roditeljskih kapaciteta.

U izvršenju ove mjere sudjeluje i **Centar za socijalnu skrb Zagreb** čiji stručni radnici kroz svoje redovne radne aktivnosti pružaju podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa (savjetovanje, psihosocijalna podrška, prava – novčane pomoći i usluge temeljem Zakona o socijalnoj skrbi (NN, br. 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19)), a čija je podrška poticaj u osamostaljivanju i uspješnoj socijalnoj integraciji. I **podružnica Obiteljski centar** žrtvama nasilja u obitelji pruža usluge savjetovanje te se na ovakav način osobe osnažuju i pripremaju za osamostaljivanje, međutim, ne vodi se evidencija jesu li izašle iz skloništa. Ukupno je 16 osoba zatražilo savjetovanje radi obiteljskog nasilja.

Udruga „**Autonomna ženska kuća Zagreb**“ izvještava da tijekom boravka u skloništu radnice pripremaju žene na samostalan život nakon izlaska putem savjetovanja i podrške, informiranja o njihovim pravima te posredovanja pri nalaženju posla. Jedna žena se vratila počinitelju nasilja što predstavlja uspješnost programa od 93 %. Nakon izlaska iz skloništa radnice su u kontaktu sa ženama te im pružaju pomoć i podršku. Također, udruga im putem odvjetnice i psihologinje pruža besplatno pravno savjetovanje i psihološku podršku prema potrebi, a odvjetnica ih i dalje nastavlja zastupati na sudovima prema potrebi.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ 14 žena žrtava nasilja smještenih u skloništu bilo je uključeno u psiho - socijalnu podršku
- ✓ Ostvareno 926 posredovanja između žena i institucija
- ✓ Sva su djeca upisana u vrtiće ili škole te ostvaruju pravo na doplatak za djecu
- ✓ Ženama u skloništu i savjetovalištu pruženo je 167 psiholoških savjetovanja te 316 pravnih savjetovanja.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva navedenih ustanova i udruga

Mjera 5.**Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji**

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb

Sunositelji: Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, poslodavci

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb izvještava da su provedene sljedeće aktivnosti: 1. Prezentacija mjera aktivne politike zapošljavanja „Od mjere do karijere“ nezaposlenim osobama žrtvama nasilja u obitelji i marginaliziranim nezaposlenim osobama, 2. Radionice za dugotrajno nezaposlene osobe, aktivacijski program i samozapošljavanje, 3. Redovita individualna savjetovanja i konzultacije u cilju pripreme za zapošljavanje ili uključivanja na obrazovanja radi stjecanja zapošljivog zanimanja i novih kompetencija te 4. Manifestacija „Sajam poslova“ i „Dani poslova u turizmu“ te „speed dating“ za zapošljavanje u djelatnosti ugostiteljstva i trgovine u cilju približavanja radnih mjesta tražiteljima poslali poslodavcima potencijalnih zaposlenika.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 9 prezentacija mjera aktivne politike zapošljavanja „Od mjere do karijere“ za nezaposlene osobe žrtve nasilja u obitelji i marginalizirane nezaposlene osobe na kojima je ukupno sudjelovalo 258 osoba, a od toga 30 nezaposlenih osoba žrtava obiteljskog nasilja
- ✓ Zaposleno je 29 osoba žrtava nasilja u obitelji od čega 5 osoba kroz mjere aktivne politike zapošljavanja, 2 osobe kroz Potporu za samozapošljavanje, 1 osoba kroz mjeru Javni rad, 1 osoba kroz program Osposobljavanje za stjecanje odgovarajućeg radnog iskustva (SOR 30+) i 1 osoba kroz program Osposobljavanje na radnom mjestu
- ✓ Tri nezaposlene osobe žrtve nasilja u obitelji sudjelovale su u aktivacijskom programu u cilju osvještavanja svojih mogućnosti i poticaja motivacije za aktivno traženje posla te pripremu za razgovor s potencijalnim poslodavcima.
- ✓ Dvije nezaposlene osobe žrtve nasilja u obitelji sudjelovale su na radionici o samozapošljavanju u cilju informiranja o mogućnostima pokretanja vlastitog posla
- ✓ Jedna nezaposlena osoba žrtva nasilja u obitelji završila je osposobljavanje za njegovateljicu kroz program obrazovanja mjera aktivne politike zapošljavanja „Od mjere do karijere“, a dvije osposobljavanje za ugostiteljska zanimanja kroz projekt „OZON“, a čiji je nositelj Pučko otvoreno učilište Zagreb.

- ✓ Obavljeno je preko 200 individualnih savjetovanja i konzultacija s nezaposlenim osobama žrtvama nasilja u obitelji te posredovanje pri zapošljavanju
- ✓ 4. „Sajam poslova“ posjetilo je 40 nezaposlenih žrtava nasilja u obitelji, a njih 5 i „Dane poslova u turizmu“

Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša navodi da Zagrebački inovacijski centar d.o.o. u okviru Poduzetničkog centra – Plavog ureda sudjeluje u projektima i programima Grada Zagreba kroz organizaciju seminara i savjetovanja s ciljem promocije poduzetničke kulture i jačanja poduzetničkih vještina. Aktivnosti koje se provode unutar centra (edukacija, savjetodavne konzultantske usluge, pomoć poduzetnicima pri apliciranju na fondove EU i dr.) namijenjene su i socijalno osjetljivim skupinama kao što su osobe s invaliditetom, osobe s umanjenom radnom sposobnošću, žrtve nasilja u obitelji, roditelji ili skrbnici djece s teškoćama u razvoju, pripadnici nacionalnih manjina i dr. koji bi htjeli postati poduzetnici. U 2019. se niti jedna osoba koja je sudjelovala na edukacijama ili savjetovanjima nije izjasnila kao žrtva obiteljskog nasilja.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb i Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša

Mjera 6.

Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb

Sunositelji: Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, poslodavci

Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb organizirao je održavanje prezentacije mjera poslodavcima aktivne politike zapošljavanja „Od mjere do karijere“ o mogućnostima zapošljavanja nezaposlenih osoba - žrtava nasilja u obitelji. Održane su i individualne posjete poslodavcima u cilju informiranja o uslugama HZZ-a. Održana je manifestacija „Sajam poslova“ i „Dani poslova u turizmu“ te dva speed datinga iz djelatnosti ugostiteljstva i trgovine gdje su se osobe same mogle predstaviti potencijalnim poslodavcima.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 10 - ak prezentacija mjera aktivne politike zapošljavanja „Od mjere do karijere“ za poslodavce u cilju zapošljavanja ove ciljane skupine na kojima je sudjelovalo preko 400 poslodavaca iz različitih djelatnosti
- ✓ Tijekom 2019. godine savjetnici za zapošljavanje posjetili su 180 poslodavaca u svrhu ciljanog informiranja o mogućnosti zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji i ostalih marginaliziranih nezaposlenih osoba
- ✓ Na „Sajmu poslova“ sudjelovalo je 90 - tak poslodavaca koji su tražili preko 900 radnika, a na „Danima poslova u turizmu“ sudjelovalo je 66 poslodavaca koji su nudili oko 8.000 slobodnih radnih mjesta za poslove u ugostiteljstvu i turizmu u sezoni.

Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša navodi da je u 2019. donesen novi Program poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu 2019. – 2023. kojim je između ostalih definirana Mjera 1.7. Potpore za razvoj društvenog poduzetništva. Svrha mjere je dodjela potpora za promicanje i razvoj društvenog poduzetništva i društvenih poduzetničkih inicijativa radi osiguranja društvene kohezije kao i uključivanje u poduzetništvo i tržište rada marginaliziranih, socijalno osjetljivih skupina kao

što su osobe s invaliditetom, osobe s umanjenom radnom sposobnošću, žrtve nasilja u obitelji, roditelji ili skrbnici djece s teškoćama u razvoju, pripadnici nacionalnih manjina i dr. koji bi htjeli postati poduzetnici. U tom smislu izrađen je Pravilnik o kriterijima i načinu dodjele potpora za razvoj društvenog poduzetništva (Službeni glasnik Grada Zagreba 10/19 i 14/19) temeljem kojeg je raspisan Javni natječaj za dodjelu potpora za razvoj društvenog poduzetništva. Na Natječaj je zaprimljeno 13 zahtjeva pri čemu u niti jednom zahtjevu nije navedeno da je zaposlena žrtva nasilja u obitelji niti da se planira zaposliti žrtva nasilja u obitelji. U cilju samozapošljavanja nezaposlenih osoba pokretanjem vlastitog posla a u skladu s mjerom 1.6. Potpore za samozapošljavanje i poduzetnike početnike u izvještajnom razdoblju donesen je Pravilnik o uvjetima, kriterijima i postupcima za dodjelu potpora Grada Zagreba za samozapošljavanje (Službeni glasnik Grada Zagreba 10/19) temeljem kojeg je 1. srpnja 2019. raspisan Javni poziv za dodjelu potpora Grada Zagreba za samozapošljavanje za proizvodne djelatnosti. Zagrebački inovacijski centar d.o.o. odnosno Poduzetnički centar Plavi ured zaprimio je i obradio 6 projekata za dodjelu potpora, a Povjerenstvo za odobravanje potpora za samozapošljavanje je razmotrilo i odobrilo svih 6 projekata nezaposlenih osoba od kojih se niti jedna osoba nije izjasnila kao žrtva obiteljskog nasilja.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb i Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša

Mjera 7.

Jačanje suradnje između Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Regionalnog ureda Zagreb i skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji radi pripreme za zapošljavanje i poboljšanja zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb

Sunositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, poslodavci, organizacije civilnog društva

Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb provodio je kontinuiranu suradnju između savjetnika za zapošljavanje/koordinatora za nezaposlene žrtve nasilja u obitelji sa skloništa i savjetovališta za iste. Provođeno je informiranje nezaposlenih osoba o slobodnim radnim mjestima na tržištu rada, stručna podrška pri prijavi za posao te posredovanje pri zapošljavanju.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Suradnja na dnevnoj razini prema potrebi ciljane skupine
- ✓ Kontinuirano informiranje nezaposlenih osoba žrtava nasilja u obitelji o slobodnim radnim mjestima, mogućnostima zapošljavanja uz korištenje mjera aktivne politike zapošljavanja i uključivanje u obrazovanje u suradnji sa predstavnicima skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji
- ✓ U prosjeku je tijekom godine mjesečno u evidenciji bilo 46 nezaposlenih osoba žrtava nasilja u obitelji

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- ✓ Redovna sredstva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb i Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša

III. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

Mjera 1.

Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu psihosocijalnog tretmana

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom kontinuirano osigurava sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji domu socijalne skrbi čiji je osnivač Grad Zagreb tj. Domu za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga - Zagreb“ te je redovito praćen utrošak sredstava namijenjenih provedbi aktivnosti. U odnosu na prošlo izvještajno razdoblje (osigurano 929.136,86 kuna) došlo je do povećanja od 86.015,90 kn tj. za 8,47%.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osigurana financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana
- ✓ Redovito praćenje utroška osiguranih sredstava

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 1.015.152,76 kn

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom izdvojeno je **1.015.152,76 kn** za provedbu mjere

Mjera 2.

Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Dom "Duga-Zagreb", pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu psihosocijalnog tretmana

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Od svibnja 2009. **Dom „Duga – Zagreb“** ima odobrenje za verificirano provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji. Ova ustanova provodi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji na izdvojenoj lokaciji, uz financijsku podršku Grada Zagreba (Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom) te u suradnji s Državnim odvjetništvom i prekršajnim sudovima. Tretman se odvija svakodnevno u dvije smjene na izdvojenoj lokaciji ustanove.

Dana 18. listopada 2019. godine otvoreni su novi prostori **Tretmanskog centra za počinitelje nasilja u obitelji**. Prostore je osigurao Grad Zagreb na adresi Ozaljska 93 i dodijelio ustanovi na korištenje bez naknade budući da se psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji do tada provodio u prostorima čiji je vlasnik Republika Hrvatska te se za navedeni prostor plaćao zakup.

Tijekom 2019. godine u ustanovu je upućeno ukupno 136 počinitelja/ica nasilja u obitelji. U procesu procjene, 47 osoba je odbijeno ili se nije uključilo. Od ukupnog broja upućenih korisnika, 75% su muškarci. Prosječna dob korisnika tretmana je približno 40 godina, a od čega najstariji ima 79 godinu, a najmlađi 19. Većini korisnika je mjera izrečena prvi puta. Od navedenog broja, jedan korisnik je već završio tretman, ali je ponovio nasilje.

Ukupan broj uključenih u tretman iznosi 63 počinitelja, koji su tijekom 2019. bili uključeni u 7 grupa, od kojih su još 3 grupe u tijeku tj. 20 korisnika kako je navedeno u donjoj tablici. Također, kroz 2019. godinu, iz razloga nemogućnosti pohađanja grupnog tretmana, 2 počinitelja su bila uključena u individualni tretman. Ukupno je 35 počinitelja završilo tretman s različitim stupnjevima uspješnosti. Iz razloga neredovitog pohađanja, odustajanja ili bolesti iz tretmana je isključeno 8 počinitelja.

Osim navedenih podataka o završenim tretmanima još 17 počinitelja je završilo tretman u 2019. godini, ali su upućeni u drugoj polovini 2018. godine.

Inicijalni dio psihosocijalnog tretmana podrazumijeva individualne susrete sa svim počiniteljima koji su se odazvali po uputnici suda, a u smislu procjene mogućnosti uključivanja u daljnji tretman. Ukupan broj inicijalnih individualnih susreta s počiniteljima je 262, a s žrtvama nasilja ukupno 149 što je ukupno 411 susreta. Provodi se i individualni razgovor sa svim žrtvama obiteljskog nasilja koje pristaju surađivati, u smislu zaštite istih i upoznavanja s tijekom tretmana. Osim propisane obveze kontaktiranja žrtava tijekom 2019. g. izvršen je probir žrtava i počinitelja (ukupno 6) za potrebe EU projekta, „Sistemske pristup počiniteljima nasilja u obitelji”, za izradu ključnog alata kojim se prati utjecaj programa tretmana koji se provodi u svrhu sprječavanja nasilja u obitelji. Primijenjeni su upitnici za žrtve i počinitelje u dvije faze, prije početka tretmana i na polovici programa, a treća završna faza će biti provedena po završetku programa. Navedeni projekt se provodi u okviru WWP - Europske mreže provoditelja psihosocijalnog tretmana.

Pokazatelji uspješnosti:

Procjena uspješnosti	Broj	Postotak (%)	Od toga žene	Od toga muškarci
Uspješno završio i potpuno usvojio nenasilne obrasce	17	39,5	4	13
Uspješno završio i djelomično usvojio nenasilne obrasce ponašanja	15	35	2	13
Redovito pohađao, nedovoljno usvojio nenasilne obrasce ponašanja	3	7	1	2
Neredovito pohađao i stoga isključen iz grupe	1	2,3	0	1
Odustali/Isključeni	5	11,6	0	5
Isključen zbog bolesti	2	4,6	0	2
UKUPNO	43	100	7	56

Počinitelji s kojima je u tijeku psihosocijalni tretman	20	0	20
---	----	---	----

- ✓ Otvoren novi Tretmanski centar za počinitelje nasilja u obitelji
- ✓ Evaluacija tretmana provodi se na dva nivoa - prvi nivo odnosi se na procjenu od strane polaznika tretmana koju pisanim putem izražavaju na zadnjem grupnom (ili individualnom) susretu, kao i kontaktom sa žrtvama odmah po završetku tretmana. Drugi nivo je procjena nakon šest mjeseci od završetka tretmana na osnovu kontakta s počiniteljem i žrtvom.

Evaluacija od strane korisnika

- ✓ Evaluacija se odnosi na 54 osobe koje su tretman završili tijekom 2019. godine, od toga broja 17 osoba je uključeno u grupni tretman 2018., a završili su tijekom 2019. Većina polaznika sudjelovanje u tretmanu ocjenjuje korisnim, 21 njih smatra ga u potpunosti korisnim tj. 38,8% , 27 kao uglavnom korisnim tj. 50% i 5 kao djelomično korisnim tj. 9,2% , a jedan polaznik ocjenjuje sudjelovanje kao potpuno nekorisno (1,8%). Na pitanje je li došlo do promjena tijekom tretmana 28 daju odgovor „da“, 24 odgovara „djelomično“ i 2 da nije došlo do nikakve promjene
- ✓ Najčešće promjene na osobnom nivou koje utječu na kvalitetu obiteljskog života, a posljedično su vezane za tretman, su promjene u smislu bolje samokontrole, komunikacije, rješavanja sukoba (navode kako se bolje osjećaju, vraćaju u „normalu“, optimističniji, manje eksplozivni, bolje se kontroliraju, smirenije gledaju na probleme, više razgovaraju, jasnije izraze ljutnju i slično)
- ✓ Najveću korist za postizanje osobnih promjena u okviru samog procesa tretmana polaznici nalaze u radu na osobnom iskustvu, aktivnom vježbanju sadržaja kao i u edukativnim sadržajima. Također, kao važno procjenjuju i individualni rad sa stručnim timom i komentare voditelja grupe, a kao nešto manje važno ocjenjuju komentare članova grupe

Evaluacija od strane žrtve

- ✓ Kontakt sa žrtvama odmah po završetku tretmana donosi podatke koji upućuju na značajnu promjenu u ponašanju kod polaznika u smislu adekvatnije samokontrole i poboljšane komunikacije
- ✓ Većina žrtava iskazuju da je došlo do promjene, ali još ima elemenata koji predstavljaju rizik za nasilno ponašanje

Evaluacije od strane voditelja 6 mjeseci nakon završenog tretmana

- ✓ U kontaktu s počiniteljem i žrtvom nakon šest mjeseci od završetka tretmana, ukupno 54 počinitelja koji su završili u prvoj polovici 2019., a primarno u smislu provjere eventualnog ponavljanja nasilnog ponašanja u obitelji, nalazi se 4 slučaja ponavljanja nasilja u obitelji. Napominjemo kako je kod svih slučajeva ponavljanja nasilja tretman po završetku od strane voditelja ocijenjen kao neuspješan. Podaci su dobiveni u telefonskom kontaktu sa žrtvama i počiniteljima te se ne odnose na službene podatke u smislu procesuiranja i sankcioniranja nasilnog ponašanja počinitelja koji su završili tretman

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Prikazana u prethodnoj mjeri

IV. UNAPREĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

Mjera 1.

Unapređenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Policijska uprava zagrebačka, Centar za socijalnu skrb Zagreb, obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove

U cilju izrade i praćenja provedbe Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. gradonačelnik Grada Zagreba imenovao je 29. studenog 2017. godine **Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji** (Zaključak o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji, Službeni glasnik Grada Zagreba 23/17, u daljnjem tekstu: Povjerenstvo). Članice Povjerenstva dolaze iz različitih resora (socijalna skrb, pravosuđe, policija, obrazovanje, rad, zdravstvo, Gradska skupština Grada Zagreba, druga gradska upravna tijela, organizacije civilnog društva i mediji) uključenih u prevenciju, tretman i zaštitu od nasilja u obitelji. Povjerenstvo je tijekom 2019. godine održalo dvije sjednice u veljači i ožujku. U svrhu provedbe i praćenja Strategije, gradonačelnik Grada Zagreba 07. ožujka 2019. donio je Plan provedbe Strategije za 2019. godinu koji je izrađen u suradnji s nadležnim gradskim upravnim tijelima i Povjerenstvom za zaštitu od nasilja u obitelji. Članice Povjerenstva u suradnji s drugim nositeljima međuresorno su utvrdile tekst Izvješća o provedbi mjera i aktivnosti za 2018. iz Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. (u daljnjem tekstu: Izvješće). Gradonačelnik Grada Zagreba razmotrio je i prihvatio Izvješće 2. travnja 2019. godine te je predložio Gradskoj skupštini Grada Zagreba da ga razmotri i prihvati. Gradska skupština Grada Zagreba razmotrila je i prihvatila Izvješće na 22. sjednici 18. travnja 2019. godine. Članice Povjerenstva sudjelovale su i u aktivnostima koje je organizirao Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom povodom obilježavanja važnijih datuma te na aktivnostima koje se tiču zaštite od nasilja u obitelji. Povjerenstvom koordinira **Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom**.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Međuresorno utvrđen tekst Plana provedbe za 2019. godinu Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. godine
- ✓ Međuresorno utvrđen tekst Izvješća o provedbi mjera i aktivnosti za 2018. iz Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022.
- ✓ Održane dvije sjednice Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji

Temeljem odredaba Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2017. do 2022. godine zaključio se Sporazum o međuresornoj suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu: Sporazum). Sporazum je potpisan 23. studenog 2018. godine od strane ministara/ica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, vanjskih i europskih poslova, unutarnjih poslova, pravosuđa, zdravstva, znanosti i obrazovanje te uprave. Sukladno Sporazumu predviđa se uspostava timova za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji na nacionalnoj i županijskim razinama s ciljem poduzimanja potrebnih mjera za unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva. Gradonačelnik Grada Zagreba 8. svibnja 2019. godine donio je Zaključak o imenovanju **Tima Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji** (Službeni glasnik 11/19, u daljnjem tekstu : Tim Grada Zagreba). U Tim Grada Zagreba imenovano je četrnaest članica i zamjenica te su tijekom 2019.

godine održane dvije sjednice. Timom Grada Zagreba koordinira Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom.

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba ima imenovanu predstavnicu u Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji. Međuresorna suradnja u području zaštite žrtava nasilja u obitelji odvija se kroz svakodnevni rad u obliku razmjene informacija s nadležnim ustanovama – podružnice Centra za socijalnu skrb Zagreb, policija, škole, vrtići, domovi za djecu, organizacije civilnog društva (Hrabri telefon). Na taj način osigurava se kontinuirana razmjena relevantnih podataka u postupanjima u slučajevima nasilja u obitelji. Navodi se da je održano više konferencija slučaja s djelatnicima škola koju pohađaju djeca korisnici Poliklinike te nadležnih centara za socijalnu skrb i policije. Održan je sastanak s voditeljima podružnica Centra za socijalnu skrb Grada Zagreba na temu intersektorska suradnja. Nastavlja se suradnja s Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež. S Prekršajnim sudovima u Gradu Zagrebu postoji kontinuirana suradnja i pozitivna praksa na način da djecu za potrebe sudskog postupka (izloženost fizičkom kažnjavanju u obitelji te svjedočenje obiteljskom nasilju što je u nadležnosti Prekršajnih sudova) ispituju stručnjaci Poliklinike u prostoru Poliklinike obzirom su stručnjaci mentalnog zdravlja dodatno educirani iz područja forenzičnog intervjuiranja i proširene forenzične evaluacije, a također u Poliklinici postoje i adekvatni tehnički uvjeti za obavljanje razgovora s djecom putem video linka (22 zahtjeva). Navodi se i nastavak suradnje sa stručnjacima Odjela za programe prevencije trgovanja ljudima i psihosocijalnu podršku (Human Trafficking Prevention and Psychosocial Support), Službe za zaštitu migranata (Asylum and Migration Department) i Hrvatskog Crvenog križa vezano za psihološku pomoć traumatiziranoj djeci tražitelja azila u Poliklinici.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održane konferencije slučaja s djelatnicima škola
- ✓ Međuresorni sastanak s voditeljima podružnica Centra za socijalnu skrb Zagreb

Policijska uprava zagrebačka u cilju unapređenja međuresorne suradnje ima imenovanu predstavnicu za članicu Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji. Nastavila se daljnja razmjena podataka vezano za postupanja policije u slučajevima nasilja u obitelji kao i razmjena statističkih podataka Ministarstvo unutarnjih poslova/Policijska uprava zagrebačka u odnosu na postupanja policije su slučajevima nasilja u obitelji iz domene prekršaja i kaznenih djela, suradnja s nadležnim podružnicama CZSS Zagreb, odgojno - obrazovnim, zdravstvenim ustanovama te organizacijama civilnog društva kao i uredima Vlade Republike Hrvatske. Provođi se kontinuirana edukacija policijskih službenika temeljne policije koji pružaju intervencije povodom nasilja u obitelji (u okviru dopunskog stručnog usavršavanja), edukacija šefova smjena policijskih postaja i njihovih pomoćnika (seminar na Policijskoj akademiji) te edukacija policijskih službenika za ml. delinkvenciju i kaznenopravnu zaštitu djece i obitelji (Specijalistički tečaj na Policijskoj akademiji). Djelatnici PUZ-a sudjelovali su na 30-tak intersektorskih, međuresornih i međunarodnih seminara, stručnih skupova, konferencija i okruglih stolova vezano za nasilje u obitelji, nasilje nad ženama, djecom i sl.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Redovna razmjena podataka sa svim suradnim institucijama
- ✓ Kontinuirane edukacije policijskih službenika/ica

Gradski ured za obrazovanje izvještava da su stručni suradnici i timovi dječjih vrtića posredovali između roditelja i stručnjaka u institucijama i to najčešće s nadležnim podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb, Poliklinikom za zaštitu djece i mladih Grada

Zagreba, Obiteljskim centrom Grada Zagreba, Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež, Pravobraniteljicom za djecu i nadležnim policijskim postajama. Mogućnost prepoznavanja i identifikacije zanemarivane i zlostavljane djece ostvarena je primjenom CAP programa. Tijekom izvještajnog razdoblja evidentirane su sve učestalije specifične situacije i potrebe djece u procesu razvoda roditelja ili već razvedenih roditelja, kada dječji vrtići moraju postupati u skladu s rješenjima pravosudnih organa i zaštititi prava djeteta i roditelja. Naglašena je potreba za boljom informiranošću vrtića od strane socijalne službe i još boljom suradnjom između dječjeg vrtića i socijalne službe i drugih institucija uključenih u problematiku zaštite od nasilja u obitelji, međuvršnjačkog nasilja kao i drugih slučajeva u kojima je nužno zaštititi prava i interese djeteta. Također, sve češća su agresivna ponašanja roditelja prema djelatnicima vrtića. Poseban je problem kad se takve pojave događaju u prisutnosti djeteta i druge djece u skupini te se intervenira zaštitom policije. Sve su češći slučajevi potrebe obavještanja Centra za socijalnu skrb Zagreb o neprimjerenom ponašanju roditelja, posebice odbijanja utvrđivanja teškoća djeteta i potrebnih terapijskih tretmana koja su djetetu potrebna što predstavlja zanemarivanje djetetovih potreba i prava na najbolju skrb.

U sustavu *školstva*, učenicima koji su doživjeli bilo koji oblik nasilja ili nasilja u obitelji, stručna služba škole pruža individualno savjetovanje i provodi diskretni zaštitni program. Ukoliko djelatnici škole zamijete ponašanje učenika koje odstupa od uobičajenog ili vanjske povrede ukazuju na neki oblik fizičkog kažnjavanja/zlostavljanja, usko surađuju s podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb, policijskim postajama te liječnicima školske medicine. Škole također surađuju neposredno i s Poliklinikom za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba i Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež. Škole su dužne poduzimati radnje u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, Pravilnikom o načinu postupanja odgojno - obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (Narodne novine, br. 132/13). Vlada Republike Hrvatske 2018. godine donijela je novi Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja. Sve odgojno - obrazovne ustanove upoznate su s navedenim protokolom i postupanjem u slučaju seksualnog nasilja. Postupanje se odnosi na postupak prijavljivanja od strane ustanova pri čemu je odgovorna osoba u ustanovi dužna o tome obavijestiti nadležno Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

Naglašavaju da sve škole imaju definirane smjernice za rad s rizičnim skupinama djece i mladih:

- individualni rad s visokorizičnom populacijom učenika (veći broj učenika koji pokazuju odstupanja u ponašanju – neopravdano izostajanje i izbjegavanje obveza, potpuna nezainteresiranost i motiviranost za učenje, poremećeni odnosi u obitelji, psihosomatski problemi, teška adaptacija na zahtjeve obrazovanja, loša prilagodba i uspostavljanje socijalnih odnosa s vršnjacima, konzumiranje sredstava ovisnosti (prvenstveno alkohola, ali i marihuane)
- suradničko praćenje učenika – ponavljača (roditelj, razrednik, stručne suradnice)
- individualni rad s roditeljima visokorizične populacije učenika: utvrđivanje obiteljskih ustaljenih obrazaca, korigiranje odgojnih postupaka, pomoć roditeljima u savladavanju efikasnih komunikacijskih vještina, upućivanje u specijalizirane institucije kako bi primili adekvatnu stručnu pomoć
- individualni razgovori s učenicima i planiranje ispravljanja negativnih ocjena (svakodnevno)
- socijalno i emocionalno učenje, vježbanje i razvijanje životnih vještina kroz pedagoške radionice

- kontinuirano savjetovanje i pružanje podrške razrednicima čiji učenici pripadaju visokorizičnoj skupini, sudjelovanje u izradi i provođenju diskretnih personalnih programa - u dvadesetak osnovnih škola organiziran Odjel poludnevnog boravka. Isti se provodi u suradnji s Centrom za pružanje usluga u zajednici Zagreb – Dugave. Grupa učenika u riziku od razvoja problema u ponašanju uključena je u grupu 5 sati dnevno.

Sve odgojno - obrazovne ustanove dužne su u slučajevima nasilja među djecom i mladima postupati sukladno *Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* koji je donesen u listopadu 2004. godine temeljem Programa aktivnosti za sprečavanje nasilja među djecom i mladima.

Sukladno Protokolu, ovaj Ured vodi evidenciju o dojavama škola o slučajevima različitih oblika nasilja u odgojno - obrazovnim ustanovama te i sam poduzima odgovarajuće mjere u okviru svoje nadležnosti. Temeljem dojava škola **u II. polugodištu 2018/19.** godini utvrđena su 5 slučajeva prijave nasilja sa seksualnim obilježjima u osnovnim školama Grada Zagreba, a u srednjim zabilježene su 3 prijave.

Vežano uz prijavu nasilja u obitelji zaprimljene su 3 prijave u osnovnim školama i 1 prijava u srednjim školama. Što se tiče vršnjačkog nasilja, prijavljeno je u OŠ 51 slučaj, a u srednjim 23. Što se tiče nasilja putem interneta/društvenih mreža, zabilježeno je 6 prijava u OŠ i 2 slučaja u SŠ. Škole su obavijestile sve nadležne institucije. Ostale dojave su se odnosile na nepohađanje nastave, neprimjereno ponašanje roditelja u školskom prostoru i druge vrste incidentnih ponašanja (bijeg, samoozljeđivanje, prijetnja...). Temeljem dojava škola **u I. polugodištu 2019./20.** godini utvrđena su 3 slučajeva prijave nasilja sa seksualnim obilježjima (ukupno 8) u osnovnim školama Grada Zagreba, a u srednjim zabilježena je 1 prijava (ukupno 4).

Vežano uz prijavu nasilja u obitelji zaprimljeno je 8 prijava u osnovnim školama (ukupno 11) i 2 prijave u srednjim školama (ukupno 3). Što se tiče vršnjačkog nasilja (fizičko – verbalno) prijavljeno je u OŠ 31 slučaj, a u srednjim 22. Što se tiče nasilja putem interneta/društvenih mreža, zabilježene su 3 prijave (ukupno 9) u OŠ i 1 prijava u SŠ (ukupno 3). Škole su obavijestile sve nadležne institucije. Ostale dojave su se odnosile na nepohađanje nastave, neprimjereno ponašanje roditelja u školskim prostorima i druge vrste incidentnih ponašanja (bijeg, samoozljeđivanje, prijetnja...)

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Evidencija prijava nasilja i redovita suradnja s institucijama
- ✓ Međuresorna suradnja – upućeno 27 dopisa nadležnim podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb, Pravobraniteljici za djecu, Poliklinici za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba vežano uz postupanja u odnosu na članak 136. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi temeljem kojeg su osnovne škole dostavile obavijest o nedovoljnoj suradnji roditelja sa školom (poremećena obiteljska dinamika, izostanci i druga rizična ponašanja)

Dom za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ izvještava o sudjelovanju na edukaciji operatera „Pozivnog centra 112“ u organizaciji MUP-a; aktivno sudjelovanje kroz prikaze iz prakse kako komunicirati sa žrtvom putem telefona te sudjelovanje kroz održano predavanje i prezentaciju za suce prvostupajskih disciplinskih sudova MUP-a. Sudjelovanje u organizaciji tematske sjednice Gradske koordinacije za ljudska prava koja je održana u prostoru Doma Duga Zagreb; predavanje o važnosti poštivanja sadržaja Istanbulske konvencije te podržavanja ljudskih prava žrtava obiteljskog nasilja kroz koordinirano postupanje dionika u sustavu iz pozicije dugogodišnjeg iskustava u radu Doma Duga Zagreb, sudjelovanje s prezentacijom na tematskoj sjednici više radnih tijela Gradske skupštine Grada

Zagreba: Povjerenstva za ravnopravnost spolova, Gradske koordinacije za ljudska prava, Odbora za socijalnu skrb, Odbora za zdravstvo i Odbora za obrazovanje na temu: „Nasilje u obitelji – pozitivni pomaci i izazovi za pravosuđe“.

Udruga B.a.B.e. u kontinuitetu ostvaruje uspješnu suradnju s nadležnim državnim i gradskim institucijama, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, udrugama civilnog društva, visokoobrazovnim ustanovama te poslovnim sektorom putem sastanaka, tematskih sjednica i konferencija na kojima se razmjenjuju relevantne informacije, iskustva i dobra praksa u cilju unaprjeđenja cjelokupnog sustava zaštite žrtava nasilja u obitelji. Tijekom 2019. godine udruga je sudjelovala na međusektorskim sastancima u okviru projekta „VIVIEN – Victim Violence Educational Network, An educational project to improve the ability to assist women victims of violence“, fokus grupama s pravosudnim djelatnicima, djelatnicima Policijske akademije, djelatnicima Centra za socijalnu skrb, medicinskim sestrama, okruglom stolu Ministarstva pravosuđa na temu „Pojedinačna procjena žrtve – praktična iskustva i izazovi“, okruglom stolu u organizaciji Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe sa invaliditetom na temu „Zaštita od nasilja u obitelji u Gradu Zagrebu i Gradu Beču – razmjena iskustava“, konferenciji „Važnost umrežavanja i standardizacije u postupanju svih pružatelja podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela i prekršaja“ u organizaciji VictimSupport Europe i Udruge za podršku žrtvama i svjedocima uz podršku Ministarstva pravosuđa i Europske komisije, zajedničkoj tematskoj sjednici Povjerenstva za ravnopravnost spolova, Gradske koordinacije za ljudska prava, Odbora za socijalnu skrb, Odbora za zdravstvo i Odbora za obrazovanje „Nasilje u obitelji - pozitivni pomaci i izazovi za pravosuđe, okruglom stolu na temu „Obiteljsko nasilje - izazovi u svakodnevnoj praksi“, sastancima i fokus grupama u okviru projekta HELPLINE, stručnom skupu „Nasilje u društvu - izvor stresa i traume i/ili profesionalni izazov za stručnjake?“, i slično.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 7 fokus grupa s djelatnicima/ama različitih resora
- ✓ 12 okruglih stolova, tribina i konferencija

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: 30.287,75 kn

- Za rad Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji iz sredstava Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom **10.287,75 kn**
- Europski projekt VIVIEN udruge „B.a.B.e“ sufinanciran je temeljem Javnog poziva za sufinanciranje provedbe projekata udruga ugovorenih iz programa i fondova Europske unije u 2019. u iznosu od **20.000,00 kn** iz sredstava Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom
- Redovita sredstva gradskih ureda, ustanova i organizacija civilnog društva

V. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

Mjera 1.

Provoditi izobrazbu stručnih osoba o problematici nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje

Sunositelji: odgojno-obrazovne ustanove, ustanove socijalne skrbi, zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva

Predstavnici **Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom** tijekom 2019. godine sudjelovali su na stručnim skupovima i aktivnostima koji su tematizirali nasilje u obitelji („Uloga medija u formiranju percepcije o nasilju nad ženama i femicidu – utjecaj na društvo i žrtve nasilja“, „Što se promijenilo ratifikacijom Istanbulske konvencije?“, „Tko i kako štiti djecu od svih oblika nasilja?“, „Stavovi poslodavaca o zapošljavanju žrtava nasilja u obitelji“, "Samozastupanje za život bez nasilja", zajednička tematska sjednici Gradske koordinacije za ljudska prava i Odbora za sigurnost i prevenciju urbanih rizika pod nazivom Prevencija nasilja nad ženama i djecom u široj zajednici“, edukacija za predstavnike/ce medija, institucija i organizacija civilnog društva o medijskom izvještavanju o nasilju nad ženama i femicidu...)

Navedeni gradski ured sudjeluje kao partner na europskom projektu “A.S.A.P. - A Systemic Approach for Perpetrators“/ „A.S.A.P. – Sistemski pristup počiniteljima“ čiji je nositelj Regione del Veneto U.O. Cooperazione Internazionale (Italija) prijavljenom na natječaj pod nazivom "Prevencija i borba protiv rodno uvjetovanog nasilja i nasilja nad djecom" (Ref. REC-RDAP-GBVI-AG-2017), koji je objavila Glavna uprava za pravosuđe i potrošače Europske komisije u sklopu REC Programa (Program za prava, jednakost i građanstvo 2014. - 2020.). Osim Grada Zagreba, partneri na projektu su: Una casa per l'uomo Societá cooperativa Sociale Montebelluna - TV (Italija), Gruppo R Societá cooperativa Sociale - Padova (Italija), Network WWP (Work with Perpetrators) (Njemačka), BGRF - Bulgarian Gender Research Foundation (Bugarska), Association NAIA (Bugarska) te **Dom za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja "Duga - Zagreb"**. Projekt je započeo s provedbom 1.10.2018. predviđenog trajanja 24 mjeseca. Cilj Projekta je definirati i implementirati eksperimentalni model koji ima za cilj integrirati metode intervencije primijenjene na žrtve rodno uvjetovanog nasilja (žene i djecu) i na muškarce počinitelje kako bi se potaknula učinkovita mreža prevencije i suprotstavljenosti. Podizanje svijesti o važnosti rada s počiniteljima kao dio reaktivne mreže na nasilje nad ženama kroz rodnu perspektivu te s naglaskom na sigurnost žrtava. Ukupna vrijednost projekta je 385.731,00 EUR, a Gradu Zagrebu dodjeljuju se bespovratna financijska sredstva u ukupnom iznosu od 28.838,00 EUR dok Grad Zagreb sufinancira projekt s udjelima u plaći djelatnika. U okviru projekta 14. i 15. svibnja 2019. godine održao se sastanak u Sofiji (Bugarska), u organizaciji voditelja projekta, Regije Veneto (Italija) te partnera iz Bugarske, BGRF (The Bulgarian Gender Research Foundation). Na sastanku su sudjelovale dvije djelatnice Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom kako je i predviđeno projektom, a koje su ujedno i angažirane u provedbi projekta. U svrhu osiguravanja uspješne provedbe projekta, partneri na projektu predstavili su što je do tada postignuto u okviru projekta, koji su daljnji koraci u provođenju projekta te su ustanovljena naredna zaduženja svih partnera u projektu.

Dom „Duga – Zagreb“ organizirao je 23. rujna 2019. godine predstavljanje stručnog priručnika u prigodi Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama. Prvi put su tiskali i distribuirali stručni priručnik za stručnjake koji rade u skloništima i savjetovalištima pod nazivom „O nasilju i hrabrosti“ autorice Silvie Vuković, psihologinje ustanove. Promociji je

sudjelovala stručna javnost, a održana je na Tribini Grada Zagreba. Od drugih aktivnosti izdvajaju: sudjelovanje s prikazom stanja u Gradu Zagrebu na zajedničkom okruglom stolu Grada Zagreba i Grada Beča na temu „Zaštita od nasilja u Gradu Zagrebu i Gradu Beču – razmjena iskustava“, u organizaciji GU za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom i Eurocomm – PR / Inozemnog ureda Grada Beča u Zagrebu, sudjelovanje s predavanjem u sklopu EU projekta „Ženske sobe“ pod nazivom „Postupanje u kriznim situacijama – u odnosu na sigurnosni aspekt, sklonište iznutra od prijave do smještaja“; prezentacija primjera iz prakse skloništa Doma „Duga - Zagreb“, sudjelovanje s predavanjem na tribini „Zajedno za svijet bez nasilja nad ženama i djevojčicama“ u organizaciji Europskog pokreta Hrvatska i Europskog doma Zagrebu, sudjelovanje s predavanjem na tribini u Velikoj Gorici pod nazivom „Nasilje nad ženama s invaliditetom i kako ga prevenirati“ u organizaciji Udruge osoba s invaliditetom Velika Gorica i Grada Velika Gorica, sudjelovanje s predavanjem na konferenciji „Znanost susreće regije“ u organizaciji Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, sudjelovanje s predavanjem na okrugom stolu „Stavovi poslodavaca o zapošljavanju žrtava nasilja u obitelji“, u organizaciji „Ženske sobe“; naziv izlaganja ravnateljice: „Iskustva skloništa u zapošljavanju žrtava nasilja u obitelji i korištenju mjera Hrvatskog zavoda za zapošljavanje vezanih uz zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji te predavanje za studente socijalnog rada u okviru kolegija „Nasilje u partnerskim odnosima“.

Gradski ured za zdravstvo u suradnji s **Poliklinikom za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba** proveo je edukaciju stručnih suradnika i nastavnika srednjih škola. Tema edukacije stručnih suradnika i nastavnika bila je uloga škole u prevenciji i intervenciji vezano za vršnjačko nasilje, a time posredno i za nasilje u obitelji. Stručnjaci Poliklinike su tijekom izvještajnog razdoblja održali edukacija za stručnjake u sedam srednjih škola.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 116 predavanja i edukacija.

Gradski ured za obrazovanje izvještava o brojnim stručnim usavršavanjima u predškolskim i školskim ustanovama Grada Zagreba od kojih se ističu edukacije odgojitelja/ica za prihvata djece u programe prilagodbe kao i senzibiliziranje djece i roditelja na specifične situacije te programi pripreme i podrške roditelja djeteta žrtve nasilja u obitelji. Postupci dječjih vrtića u ovim situacijama su visoko kvalitetno standardizirani i individualizirani. Posebno je važno naglasiti uključivanje znanstvenih djelatnika koji zajedno s praktičarima neposredno rade na unapređivanju odgojno obrazovnog procesa. Rezultat toga je niz izdanja literature kao prikazi i priručnici za primjenu znanstvene teorije u praksi. Programi stručnog usavršavanja realiziraju se na nekoliko razina: interno u dječjim vrtićima kao godišnji program stručnog usavršavanja, na razini stručnih sekcija ili formiranih skupina i timova, na razini stručno razvojnih centara, na razini vježbaonica fakulteta, programima edukacija koje organiziraju licencirane udruge, institucije, putem seminara, kongresa, simpozija koje organiziraju institucije i resorno Ministarstvo znanosti i obrazovanja i resorna Agencija za odgoj i obrazovanja. Iz programa stručnog usavršavanja posebno se ističe: stručno - razvojni centar za program podrške roditeljstvu i program "Rastimo zajedno" radi unapređivanja stručnog rada u području predškolskog odgoja i obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnik - Dječji vrtić Radost, stručno - razvojni centar za unaprjeđivanje stručnog rada u području predškolskog odgoja i obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojno - obrazovnih radnika za provedbu inkluzivnog pristupa prema uključivanju djece s teškoćama rane i predškolske dobi – Dječji vrtić Sopot, stručno - razvojni centar za provedbu odgoja djece predškolske dobi za održivi razvoj radi unapređivanja stručnog rada u području predškolskog odgoja i stručnog usavršavanja stručnih djelatnika u dječjim vrtićima – Dječji vrtić Srednjaci,

stručno-razvojni centar za unapređivanje stručnog rada u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika prema pedagoškoj koncepciji Marije Montessori, programi radionica za djecu iz depriviranih obitelji, udruga „Djeca prva“ te Dani dječjih vrtića Grada Zagreba. Stručnjaci predškolskih ustanova redovito su se uključivali i u humanitarne aktivnosti i aktivnosti udruga koje se bave problematikom nasilja u obitelji. U sustavu školstva, Gradski ured za obrazovanje nema nadležnost stručnog usavršavanja djelatnika u školama već tu ulogu u školama imaju Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Agencija za odgoj i obrazovanje. Gradski ured za obrazovanje pridružuje se koordiniranju svih aktivnosti u suradnji sa Gradskim uredom za zdravstvo u okviru provedbe programa zaštite mentalnog zdravlja mladih.

Predstavnice **udruga B.a.B.e.** neposredno su sudjelovale u različitim oblicima edukacije stručnjaka/inja koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji prenoseći na taj način vlastita iskustva i znanja relevantnim dionicima. Navodi se da je udruga sudjelovala u edukaciji namijenjenoj operaterima centra 112 te da su predstavnice udruge održale specijaliziranu edukaciju za volontere/ke Nacionalnog pozivnog centra za žrtve kaznenih djela i prekršaja na temu podrške i prava žrtava obiteljskog nasilja te tribinu na temu "Uloga psihologa i psihologinja u radu sa žrtvama obiteljskog nasilja". Sudjelovale su na edukaciji o problemu nasilja nad ženama i femicidu te stručnom međusektorskom skupu pod nazivom "Unaprjeđenje položaja žrtve nasilja u obitelji", a sve s ciljem razmjene znanja i iskustava u radu sa žrtvama nasilja u obitelji u svrhu daljnje izobrazbe i edukacije stručnjaka/inja uključenih u rad sa žrtvama nasilja u obitelji.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Sudjelovale šest puta kao edukatorice ili kao sudionice u edukacijskim programima
- ✓ Edukaciju za volontere/ke prošlo 50 volontera/ki.

Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ navodi da su djelatnice udruge sudjelovale na 3 edukacije u svrhu jačanja kapaciteta i stjecanja novih znanja. Socijalna radnica prisustvovala je na petodnevnoj edukaciji o terapeutskim igrama u radu s djecom s poteškoćama, 4 radnice AŽKZ-a sudjelovale su na edukaciji za operatere 112 u organizaciji MUP-a, dok su sve djelatnice AŽKZ-a prisustvovala edukaciji koju je održala odvjetnica o pravnoj zaštiti žena. Socijalna radnica zadužena za rad s djecom u Skloništu prisustvovala je trodnevnoj edukaciji „Kazalište na drugačiji način“ vezano uz terapeutski pristup rada mladima i osobama s invaliditetom kroz dramske radionice.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 7 edukacija

Udruga „Ženska soba – Centar za seksualna prava“ navodi da je organizirala i održala više od 159 edukacijskih i preventivskih aktivnosti za više od 3520 osoba. Od ukupno navedenog broja na području Grada Zagreba provedeno je 90 različitih edukacijskih aktivnosti za 1377 osoba.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 5 edukacija (jednodnevnih, višednevnih) na kojima je sudjelovalo ukupno 212 osoba (studenti/ce, predstavnici nadležnih tijela i institucija, predstavnici/e organizacija civilnoga društva, predstavnici/e medija, šira javnost)

- ✓ Održana 2 okrugla stola na kojima je sudjelovalo 67 osoba (predstavnicima nadležnih tijela i institucija, predstavnicima/e organizacija civilnoga društva, predstavnicima/e medija, šira javnost)
- ✓ Održan ciklus radionica za 13 žena - žrtava nasilja
- ✓ Implementiran jedan program osposobljavanja za 7 žena, žrtava nasilja
- ✓ Održan dvodnevni trening za 8 volontera/ki
- ✓ Održana 3 predavanja na kojima je sudjelovalo 56 osoba (učenici/e, studenti/ce, predstavnicima/e odgojno-obrazovnog sustava)
- ✓ Održano 64 radionice za 976 učenika/ca i studenata/ica
- ✓ Održana javna tribina za 35 osoba
- ✓ Razvijena 3 edukativna video materijala
- ✓ Članice Ženske sobe sudjelovale se u radu 10 različitih radnih tijela, povjerenstava, županijskih i nacionalnih timova.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : 75.583,62 kn

- Iznos sufinanciranja sredstava za provedbu projekta „A.S.A.P. – Sistemski pristup počiniteljima“ **75.583,62 kn**

VI. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

Mjera 1.

Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Centar za socijalnu skrb Zagreb - Podružnica Obiteljski centar, organizacije civilnog društva

Dom „Duga – Zagreb“ obilježio je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama promocijom stručnog priručnika „O nasilju i hrabrosti – psihološka podrška u sigurnoj kući“ dana 23. rujna 2019. godine. U prigodi Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama” izvještava da su sudjelovali EU kampanji protiv seksualnog nasilja, a kampanju je koordinirala organizacija WWP iz Berlina čiji dugogodišnji član je i ustanova. U kampanji su sudjelovali s udrugom „Ženska soba- Centar za seksualna prava”.

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom u suradnji s **Domom „Duga – Zagreb“** obilježio je 25. studeni - Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama i u prigodi „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama” postavljena je izložba umjetničkih fotografija „Ljubav nije nasilje” u auli gradske uprave; gradonačelnik je otvorio izložbu te je medijski izložba popraćena.

Gradski ured za obrazovanje izvještava da su predškolske i školske ustanove obilježavale datume koji su vezani uz promicanje ljudskih prava i unapređenje položaja žrtava nasilja u obitelji. Posebno se ističe obilježavanje sljedećih datuma u ustanovama: Dan prava

djeteta, Dječji tjedan, Dan obitelji, Dan očeva, Majčin dan, Dan prijatelja, Dan smijeha, Dan planete Zemlje, Svjetski dan borbe protiv dječjeg rada, Svjetski dan zdravlja, Svjetski dan igre, Svjetski dan hrane, Međunarodni dan tolerancije, Svjetski dan kulturne raznolikosti, Dan borbe protiv nasilja u obitelji, Međunarodni dan mira i dr.). Gotovo svi vrtići u okviru svojih internih časopisa za roditelje i djecu imaju redovitu rubriku o pravima djeteta. Na internet stranicama dječjih vrtića, prava djeteta redovita su tema ili predmet izvješćivanja i prikaza. Učenici su o navedenim temama promišljali kroz likovne, literarne i dramske sadržaje /dodjeljivanje Nagrade „Luka Ritz“ koja se dodjeljuje od 2009. godine učenicima /učenicama osnovnih i srednjih škola za promicanje tolerancije i škole bez nasilja. Sve su škole Grada Zagreba, sukladno svojim godišnjim planovima i programima, kontinuirano obilježavale datume vezane uz promicanje ljudskih prava i unapređivanja položaja žrtava nasilja u obitelji kao i nasilja među djecom (Svjetski dan mira – 1. siječanj, Međunarodni dan mira – 21. rujna, Međunarodni dan tolerancije – 16. studeni, Međunarodni dan ljudskih prava – 10. prosinac i dr.)

Centar za socijalnu skrb Zagreb navodi da su povodom sudjelovanja na Gerontološkom tulumu u listopadu posjetiteljima podijeljeni tiskani letci na temu *Nasilje u obitelji* i *Nenasilno rješavanje sukoba* te su zainteresiranim pružane i informacije na navedenu temu. Informacije o zaštiti od nasilja u obitelji i o mogućnostima potpore i podrške žrtvama nasilja u obitelji također su dostupne na mrežnoj stranici CZSS Zagreb <https://www.czss-zagreb.hr/>

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ podijeljeno 250 letaka na temu zaštite od nasilja u obitelji

Zaklada „Zajednički put“ izvještava da se u sklopu aktivnosti Senior centra i Edukativno – istraživačkog centra održava radionica pod nazivom „Filmsko prijepodne i debata“ što uključuje projekciju igranog ili dokumentarnog filma te raspravu nakon projekcije o tematskom području kojeg film problematizira. Između ostalog, obrađene su teme: ljudskih prava starijih osoba, nasilja u obitelji, međugeneracijske solidarnosti, rodne ravnopravnosti i interkulturalizma, a filmske projekcije bile su vezane uz odgovarajuće međunarodne datume.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 13 radionica filmskog prijepodnevna na kojima je ukupno sudjelovalo 130 korisnika

Udruga B.a.B.e. redovito u svom radu obilježava datume vezane za promicanje ljudskih prava i unaprjeđenje položaja žrtava nasilja u obitelji (Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, 16 dana aktivizma i sl), nastojeći na navedeni način skrenuti pozornost i informirati javnost o važnosti prevencije i suzbijanja obiteljskog nasilja. Preventivni program Lily pokrenut je od strane Ministarstva unutarnjih poslova. 23. rujna, a povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja prema ženama, projekt je predstavljen u Kazalištu Vidra u Zagrebu. Projekt i tenisice Lily nazvane su prema sutkinji Ljiljani Hvalec, koja je ubijena 22. rujna 1999. godine tijekom tragične brakorazvodne parnice. Osim nje, stradala je i odvjetnica Hajra Prohić te bivša supruga počinitelja Gordana Oraškić, a teško je ranjena i zapisničarka Stanka Cvetković. Dio prihoda od prodaje tenisica Lily doniran je Udruzi B.a.B.e., koja je podržala projekt i sudjelovala u aktivnostima preventivnog programa. Kao članica međunarodne mreže WAVE (WomenAgainstViolence Europe) udruga je provodila zajedničku „StepUp!“ kampanju s

ciljem ulaganja dodatnog napora u suzbijanje nasilja prema ženama, podizanja svijesti o tom pitanju te zaštite žena i djevojčica žrtava nasilja. „StepUp!“ se sastojala od dvije prigodne online kampanje. Ususret obilježavanju Međunarodnog dana borbe protiv nasilja prema ženama 25. studenoga, provedena je kampanja "Nekima noćne more počinju kada se probude..." u sklopu europskog projekta HELPLINE – „Kako stručnost vodi prevenciji, identifikaciji, umrežavanju, suzbijanju i učenju o rodno uvjetovanom nasilju“ kojeg B.a.B.e. provode u partnerstvu s Policijskom akademijom, Pravosudnom akademijom, Udrugom za podršku žrtvama i svjedocima, Uredom za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, slovačkim Institutom za rad i obiteljska istraživanja te uz podršku Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Projekt je financiran iz Rights, Equality and Citizenship programa Europske unije, a sufinanciraju ga Grad Zagreb i Ured za udruge Vlade RH.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Preventivni program Lily – cca. 200 000 građana i građanki Grada Zagreba bilo upoznato s kampanjom čiji je cilj bio senzibilizacija javnosti o problemu nasilja nad ženama
- ✓ STEP UP! - dizajnirani, printani i distribuirani letci o seksualnom nasilju (100 komada) i kreiran kviz „Znaš li prepoznati seksizam?“
- ✓ „Nekima noćne more počinju kada se probude“ - dizajnirano, tiskano i distribuirano 2000 letaka te tiskano 11 billboarda od kojih je 5 postavljeno na različite lokacije u Gradu Zagrebu. Produciran i snimljen spot u sklopu kampanje.

Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ izvještava da su kroz organizaciju i sudjelovanje u 2 javne akcije, na 4 okrugla stola, 2 panela, 2 konferencije, 4 radna sastanka i 2 sastanka s predstavnicima vlasti te kroz 304 medijska nastupa, 9 objava na internetskoj stranici, 46 objave na Facebook stranici te 3 900 podijeljenih letaka podizale javnu svijest o nasilju nad ženama.

Udruga „Ženska soba – Centar za seksualna prava“ navodi da provela niz aktivnosti na području Grada Zagreba usmjerenih na senzibilizaciju i osvještavanje javnosti o problematici nasilja nad ženama i obilježavanja relevantnih datuma.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osmišljeno, tiskano i distribuirano 3 različite vrste letaka (2800 kom)
- ✓ Osmišljene, tiskane i distribuirane 2 privjesnice (2100 kom) za sredstva javnog prijevoza Grada Zagreba
- ✓ Osmišljena, tiskana i distribuirana 2 plakata (180 kom) za sredstva javnog prijevoza Grada Zagreba
- ✓ Provedeno 1 istraživanje za 659 učenika/ca osnovnih škola s područja Grada Zagreba
- ✓ Osmišljena, tiskana i distribuirana 1 brošura (600 kom)
- ✓ Osmišljen, tiskan i distribuiran 1 plakat (100 kom)
- ✓ Implementirana kampanje „1 od 3 žene“ povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama
- ✓ Organizirana i održana izložba „Oporavak je moguć“
- ✓ Sudjelovanje na Malonogometnom turniru Kutija Šibica 2019. gdje je prihod od ulaznica finala doniran udruzi

- ✓ Ostvareno 520 medijskih istupa

Udruga Ženska pomoć – sada izvještava da je podjelom plakata i ostalog prigodnog tiskovnog materijala obilježila Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama 22.09.2019. i Međunarodni dan 25.11.2019. na način da je obišla sve podružnice Centra za socijalnu skrb Zagreb sve Domove zdravlja i osnovne škole kako bi senzibilizirala javnost na položaj žrtava nasilja u društvu i da ukaže na vidljivost rada i usluge koje udruga pruža žrtvama nasilja. Za tu prigodu udruga je tiskala nove propagandne materijale te će ih koristiti i u idućim prigodnim akcijama. Cjelokupna aktivnost provedena je dobrovoljnim radom članica udruge.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: 45.000,00 kn

- Europski projekt HELPINE udruge „B.a.B.e“ sufinanciran je temeljem Javnog poziva za sufinanciranje provedbe projekata udruga ugovorenih iz programa i fondova Europske unije u 2019. u iznosu od **45.000,00 kuna** iz sredstava Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Mjera 2.

Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji i o mogućnostima potpore i podrške žrtvama nasilja u obitelji

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Policijska uprava zagrebačka, Centar za socijalnu skrb Zagreb

Na mrežnim stranicama **Grada Zagreba** posebno je istaknuto područje „Zaštita žrtava obiteljskog nasilja“ koje sadržava informacije o Timu Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, Zagrebačkoj strategiji zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022., Povjerenstvu za zaštitu od nasilja u obitelji, Savjetovalištu za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja te mali pravni vodič za osobe koje žele prekinuti krug nasilja. Navedeno sadržaj je na sljedećoj poveznici: <https://www.zagreb.hr/zastita-zrtava-obiljskog-nasilja/4943>.

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom tiskao je tekst Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. godine u 500 komada radi distribucije svim zainteresiranim institucijama tijekom 2018. godine. Zagrebačka strategija je prilagođena i osobama s invaliditetom te je navedeni gradski ured izradio tekst navedene strategije na Braillovom pismu (20 primjeraka) i u zvučnoj tehnici (40 CD-a).

Centar za socijalnu skrb Zagreb izvještava da su u prijemnim uredima podružnica izloženi pisani materijali za žrtve nasilja u obitelji s ciljem bolje informiranosti o svim mogućnostima.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ broj tiskanih informativnih materijala - 500 komada

Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava putem javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja promicanja

ljudskih prava financijski je podržao udrugu „Autonomna ženska kuća Zagreb“ za provedbu aktivnosti „Praćenje procesa usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s Istanbulskom konvencijom.“ Ciljevi projekta su zaštititi žene i djecu od rodno uvjetovanog nasilja i doprinijeti prevenciji nasilja javnim zagovaranjem i zalaganjem za poboljšanje pravne zaštite i institucionalne podrške žena koje su preživjele nasilje u obitelji u skladu s Istanbulskom konvencijom. U okviru provedbe projekta podizala se svijest javnosti o rodno utemeljenom nasilju protiv žena i djece putem objava na facebook i mrežnoj stranici AŽKZ-a te javnim akcijama.

Gradski ured za zdravstvo financijski je podržao projekte organizacija civilnog društva koje su tiskale edukativne brošure. Jedna od aktivnosti projekta „Snaga obitelji“ Udruge Hrabri telefon je i tisak edukativnih brošura koje se dijele se svim korisnicima programa centrima za socijalnu skrb školama i predškolskim ustanovama u lokalnoj zajednici, vjerskim ustanovama i drugim dionicima. U okviru aktivnosti projekta udruge Centar za žene žrtve rata – ROSA pod nazivom „Psihosocijalna pomoć i podrška azilantkinjama - žrtvama nasilja i štetnih tradicijskih praksi“, ostvareno je informiranje javnosti i korisnica o pravima i mogućnostima ostvarivanja prava, a koje se odvijalo putem distribucije informativnih materijala, postavljanja informacija na internetskim stranicama, društvenim mrežama. U okviru aktivnosti projekta udruge Ženska soba – Centar za seksualna prava pod nazivom „Psihosocijalna pomoć i podrška žrtvama seksualnog nasilja“ tiskano je i distribuirano 800 letaka s općim podacima o djelovanju Centra i informacijama o dostupnosti usluga Centra svim zdravstvenim ustanovama u vlasništvu Grada Zagreba. Letak sadrži osnovne informacije o seksualnom nasilju, kao i kontakt podatke Centra. Kroz suradnju s patronažnim službama Domova zdravlja i Domom „Duga – Zagreb“ distribuirano je 1.000 letaka „Programi za rad s počiniteljima nasilja“.

Gradski ured za obrazovanje izvještava da su vrtićima i školama dostupni plakati i brošure UNICEF-a, Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, materijali Obiteljskog centra Grada Zagreba i dr. Svaki vrtić ima datoteku svojih stručnih materijala za odgojitelje i roditelje.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Dostupne informacije na mrežnoj stranici Grada Zagreba
- ✓ Tiskana i distribuirana Zagrebačka strategija
- ✓ Prilagodba teksta Zagrebačke strategije za osobe s invaliditetom
- ✓ Dostupne informacije o zaštiti od nasilja u obitelji na mrežnim stranicama Centra za socijalnu skrb Zagreb

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : 20.000,00 kuna

- Putem Ureda za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava za projekt udruge „Autonomna ženska kuća Zagreb“ **20.000,00 kuna**

Mjera 3.

Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja radi daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja

Nositelji: Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji
Sunositelji: Policijska uprava zagrebačka, Centar za socijalnu skrb Zagreb

Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava izvještava da je na temelju Javnog poziva za podnošenje prijava za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama dodijeljena je financijska potpora udruzi Ženska soba - Centar za seksualna prava, za troškove organizacije Medijske kampanje „1 od 3“ koja se provodila s ciljem suzbijanja obiteljskog nasilja.

Ured gradonačelnika izvještava da temeljem točke 14. Programa državne potpore za subvencioniranje proizvodnje i emitiranja audiovizualnih i radijskih programskih sadržaja u programima nakladnika televizija ili radija za razdoblje od 2015. do 2020. i Programa potpore male vrijednosti za sufinanciranje proizvodnje i objave programskih sadržaja u elektroničkim publikacijama za razdoblje 2015. - 2020. , Grad Zagreb svake godine objavljuje Javni poziv za subvencioniranje proizvodnje emitiranja audiovizualnih sadržaja te Javni poziv sufinanciranje objava programskih sadržaja u elektroničkim publikacijama. Jedna od tema je poticanje i razvijanje svijesti o poštivanju ljudskih prava i ravnopravnosti spolova.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : 15.000,00 kuna

- Putem Ureda za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava
15.000,00 kuna

VII. ZAŠTITA POSEBNO OSJETLJIVIH SKUPINA ŽRTAVA NASILJA U OBITELJI

Mjera 1.

Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom
Sunositelji: Udruge osoba s invaliditetom i za osobe s invaliditetom

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom putem Javnog poziva za podnošenje prijava za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2019. osigurao je financijsku potporu Zajednici saveza osoba s invaliditetom Hrvatske za podmirenje dijela troškova organiziranja tribine i treninga „NE nasilju nad ženama s invaliditetom“. Aktivnost je usmjerena na osnaživanje žena s invaliditetom za prepoznavanje nasilja te za njegovu prijavu, kao i na podizanje razine svijesti javnosti o problemu nasilja nad ženama s invaliditetom. Trening i tribina „NE nasilju nad ženama s invaliditetom“, u sklopu aktivnosti koju je sufinancirao ured, provedeni su kroz sedmodnevni trening SOIH – Mreže žena s invaliditetom u Rovinju te Kampanju 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja. Trening SOIH – Mreže žena s invaliditetom „NE nasilju nad ženama s invaliditetom“ održao se od 21. srpnja do 28. srpnja u Centru M.A.R.E., u Rovinju. Na treningu je sudjelovalo 20 žena članica SOIH-Mreže žena s invaliditetom. Treningom su obuhvaćena područja reproduktivnog zdravlja,

zaštite žena s invaliditetom od nasilja, pružanje psihosocijalne podrške te unapređenje položaja žena s invaliditetom u RH. U sklopu treninga, između ostalog, izvršena je analiza Strateškog plana za unaprjeđenje reproduktivnog zdravlja, reproduktivnih prava i roditeljstva žena s invaliditetom u Republici Hrvatskoj 2019 - 2022. Udruga RODA i analizirana je uključenost žena s invaliditetom u Nacionalnu strategiju za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom 2017.-2020. Izrađen je projektni prijedlog za Poziv za prijavu projekata udruga koje pružaju usluge savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u Republici Hrvatskoj za 2019. godinu te su prikazane perspektive položaja žena s invaliditetom. Također, u sklopu aktivnosti, žene s invaliditetom obučene su za postupanje prema Protokolu o postupanju u slučaju obiteljskog nasilja i Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja. Uz navedena sveobuhvatna područja, cilj treninga bio je i osnaživanje članica Mreže za veću ulogu u zajednici i za ulogu „liderica“ u području unapređenja položaja žena s invaliditetom u Hrvatskoj. Kampanja „16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja“ započela je 25. studenoga 2019. godine na Međunarodnoj konferenciji „Put do održivog zapošljavanja osoba s invaliditetom“, organiziranoj u suradnji sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te su tom prigodom sudionicima podijeljene bijele vrpce i letci. Kampanja je nastavljena na Konferenciji „Pristupačnost kao ljudsko pravo“ održanoj 3. prosinca 2019. povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom u organizaciji 8. Centra znanja, pod pokroviteljstvom Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva. I ovom prigodom su svima prisutnima podijeljene bijele vrpce i letci. Kampanja je završena 10. prosinca 2019. na Međunarodni dan ljudskih prava. Ove godine Kampanja je provedena u 20 gradova i mjesta u državi, a završno predstavljanje rezultata Kampanje održano je 18. prosinca 2019. na Trećoj konferenciji žena s invaliditetom. Tijekom Kampanje podijeljeno je ukupno 5 000 letaka, 1 820 razglednica te 5 460 bijelih vrpca.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj dodijeljenih financijskih potpora organizacijama civilnog društva koje programski djeluju radi zaštite prava žena s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji: 1
- ✓ Broj održanih sastanaka, okruglih stolova i sličnih aktivnosti senzibilizacije javnosti o nasilju u obitelji nad osobama s invaliditetom: 5

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : ukupno 35.000,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom **35.000,00 kuna**

Mjera 2.

Prostore u kojima djeluju skloništa za žrtve nasilja u obitelji prilagoditi i za boravak osoba s invaliditetom

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet

Dom za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ u potpunosti je prilagođen za boravak i smještaj osoba s invaliditetom. Organizacije civilnog društva koje vode skloništa za žrtve nasilja (Ženska pomoć sada i Autonomna ženska kuća Zagreb) trenutačno nisu u mogućnosti prilagoditi prostore za boravak osoba s invaliditetom.

Mjera 3.

Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba starije životne dobi od nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Sunositelji: domovi socijalne skrbi za starije osobe kojima je osnivač Grad Zagreb, Zaklada "Zajednički put", organizacije civilnog društva

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom navodi da su temeljem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba za 2019. ukupno financirana 4 programa/projekta organizacija civilnog društva koje djeluju u području zaštite prava osoba starije životne dobi. Istoimeni ured u suradnji sa Zakladom „Zajednički put“ od 1. do 3. listopada 2019. organizirao je Konferenciju „Živjeti starost – izazov za pojedinca, obitelj i društvo“ s međunarodnim sudjelovanjem. Riječ je o jedinstvenoj konferenciji u Republici Hrvatskoj posvećenoj životu u starijoj životnoj dobi iz perspektive različitih stručnjaka s fokusom na planiranje vlastitog starenja i društvenog planiranja starenja. U sklopu Konferencije održana je sekcija o zaštiti prava i položaja osoba starije životne dobi od nasilja.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Uključeno oko 400 korisnika u više od 20 različitih aktivnosti od kojih su pojedine održavane više puta tjedno
- ✓ Na Konferenciji „Živjeti starost – izazov za pojedinca, obitelj i društvo“ sudjelovalo je dvije stotine stručnjaka koji se u svom radu bave osobama starije životne dobi, od čega 50 djelatnika domova za starije osobe s područja grada Zagreba.

Zaklada „Zajednički put“ navodi da je na temelju istraživanja „Percepcija korisnika i djelatnika domova za starije osoba o nasilju nad starijim osobama“ izrađen rukopis znanstvenog izvještaja pod nazivom „Percepcije korisnika i djelatnika domova za starije o nasilju nad starijim osobama“ na 135 stranica te je upućen recenzentima. Sve tri recenzije (dvije domaće i jedna međunarodna) bile su pozitivne. Rezultati istraživanja predstavljeni su na konferenciji „Živjeti starost – izazov za pojedinca, obitelj i društvo“. U suradnji s Pravnom klinikom Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zaklada Zajednički put organizira besplatno pravno savjetovalište za starije osobe te se na taj način starijim osobama nudi mogućnost besplatne pravne zaštite od različitih oblika nasilja u obitelji (prije svega, financijskog nasilja i raznih oblika prevara kojima su starije osobe prema rezultatima istraživanja „Narativi o dostojanstvu u starijoj životnoj dobi“ (Rusac, Vahtar, Vrban, 2016)

najčešće izloženi. I sto tako, psihologinja Zaklade redovito provodi individualna psihološka savjetovanja u sklopu kojih starije osobe mogu dobiti adekvatnu psihološku pomoć ako su izložene nasilju u obitelji. Također, provode se i psiho-edukativne grupne radionice. U suradnji s Impact Hubom Zagreb i britanskom organizacijom Nic's Legacy, Zaklada Zajednički put pokrenula je internetsku platformu „Care We Share“ koja je namijenjena komunikaciji, međusobnom pomaganju i razvijanju generacijske i međugeneracijske solidarnosti kod starijih osoba što, između ostalog, može pridonijeti prevenciji nasilja nad starijim osobama.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Poster prezentacija na konferenciji „Živjeti starost – izazov za pojedinca, obitelj i društvo“ s rezultatima percipiranog nasilja u domovima za starije osobe u Gradu Zagrebu
- ✓ U Pravnu kliniku po besplatnu pravnu pomoć upućeno je 10 starijih osoba.
- ✓ Usluge psihološkog savjetovališta zatražilo je 9 osoba te je održano 111 sati savjetovanja.
- ✓ Ukupno je održano 105 psihoedukativnih radionica koje je ukupno pohađalo 52 korisnika.
- ✓ Platformu „Care we share“ redovito koristi 17 starijih osoba, a održano je 10 radionica o korištenju platforme

Domovi za starije osobe Grada Zagreba (Centar, Dubrava, Ksaver, Maksimir, Medveščak, Park, Peščenica, Sveta Ana, Sveti Josip, Trnje) uključili su se u provedbu mjera i aktivnosti Zagrebačke strategije putem sljedećih aktivnosti: Domovi za starije osobe Centar i Sveti Josip sudjelovali su u projektu Hrvatske udruge socijalnih radnika „Osnaživanjem pomagača do sigurnog starenja“ koji je uključivao organizaciju edukacija/radionica i na temu prevencije nasilja nad starijim osobama (kao i ostalim temama kao što su: uloga obitelji u životu starijih osoba, komunikacija i međuljudski odnosi itd.) u kojima su djelatnici Doma, sudjelovali kao predavači i sudionici edukacije. Dom za starije osobe Centar proveo je istraživanje o kvaliteti usluga i stavovima u životu u domu, unutar kojeg je bila i grupa pitanja vezano za nasilje te su rezultati prezentirani na Konferencijama: „Živjeti starost“ i „Drugi i drugačiji“ (anketirano 60 korisnika). Održano je predavanje za korisnike doma i članove njihovih obitelji na temu „Nasilje nad starijim osobama“ – ciklus od 3 radionice (u prostoru doma Centar, provele stručne radnice Doma Centar: socijalne radnice i glavna sestra). Predavanje za korisnike izvaninstitucijskih usluga i druge zainteresirane građane na temu „Nasilje nad starijim osobama“ - ciklus od 3 radionice (u prostorima mjesnih odbora Stjepan Radić, Petar Zrinski i Cvjetni trg, (provele stručne radnice Doma Centar: socijalne radnice i glavna. Film: „Dostojanstvo nema alternativu – starost je dovoljno izazovna i bez nasilja“ (sudionici korisnici Doma), snimljen 2017.g., a u više ciklusa prikazan za korisnike doma i članove njihovih obitelji te prikazan za korisnike izvaninstitucijskih usluga i druge zainteresirane građane u mjesnim samoupravama: MO Stjepan Radić, MO Petar Zrinski i MO Cvjetni trg. Djelatnici Doma Peščenica sudjelovali su na okruglom stolu „Zaštita od nasilja u obitelji u Gradu Zagrebu i Gradu Beču – razmjena iskustava“ te na predavanju „Nasilje nad starijim osobama - zanemareni i zlostavljani“. Dom Sveta Ana navodi prisustvovanje djelatnika na predavanju „Prevencija nasilja nad starijim osobama“. Dom Sveti Josip izvještava o nizu

edukacija na kojima su sudjelovali djelatnici na sljedeće teme: „Prepoznavanje prijevara na kućnom pragu“, „Prepoznavanje oblika nasilja prema oboljelima od demencije i način reakcije“, „Uloga obitelji u prevenciji nasilja nad oboljelima od demencije“, „Potpisivanje ugovora pružateljima usluga, na što paziti?“, „Pravna regulativa ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju“ i „Prevencija nasilja nad starijim osobama. Dom Trnje navodi da su sudjelovali na predstavi „Kao san“ o osnaživanju korisnika u vještinama samozaštite od prevara i nasilja od strane nepoznatih osoba te na izložbi fotografija „Ljubav nije nasilje“. Dom Park izvještava o sudjelovanju na navedenoj izložbi kao i na nizu predavanja. Dom Dubrava izvještava o individualnom radu s korisnicima koja je došla na smještaj iz Doma „Duga – Zagreb“, o radu s članovima obitelji te o edukacijama socijalnih radnika na temu nasilja nad starijim osobama. Dom Ksaver izvještava o sudjelovanju na X. konferenciji socijalnih radnika pod nazivom „Drugi i drugačiji“, održanoj u Zagrebu od 09.-11. listopada 2019. godine na izlaganju „Dobna diskriminacija: položaj starijih osoba u društvu“ te na poster prezentaciji pod nazivom „Ekonomsko zlostavljanje starijih - poraz društvene savjesti“ koju je pripremio Dom za starije osobe Medveščak. U Domu Maksimir održano je edukativno predavanje po nazivom „Samozaštitno ponašanje građana“ PU zagrebačke s ciljem upoznavanja osoba starije životne dobi s oblicima nasilja i načinima zaštite od istih.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održani okrugli stolovi i tribine i slične aktivnosti senzibilizacije javnosti
- ✓ Održane edukacije i tribine za djelatnike domova socijalne skrbi za osobe starije životne dobi
- ✓ Održana poster prezentacija pod nazivom „Ekonomsko zlostavljanje starijih - poraz društvene savjesti“ koju je pripremio Dom za starije osobe Medveščak

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : ukupno 135.347,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom **70.000,00 kuna**
- Zaklada „ Zajednički put“ **65. 347,00 kn**

Mjera 4.

Unapređivati sustav zaštite prava i položaja žrtava obiteljskog nasilja manjinskih skupina (pripadnici nacionalnih manjina, osobe pod međunarodnom zaštitom...)

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava

Sunositelji: organizacije civilnog društva

Putem **Gradskog ureda za zdravstvo** podržan je projekt udruge Centar za žene žrtve rata - ROSA pod nazivom „Psihosocijalna pomoć i podrška azilantkinjama - žrtvama nasilja i štetnih tradicijskih praksi“. Projektom je ostvarena specijalizirana psihosocijalna podrška ženama tražiteljicama azila i azilantkinjama koje su smještene na području Zagreba. Osobno individualno savjetovanje i terapija provodili su se u prostorijama Centra ROSA kroz individualni rad te psihosocijalnu i pravnu podršku. Za ovu aktivnost angažirane su vanjske stručne suradnice (psihologinja i odvjetnica) te prevoditeljica koje imaju dugogodišnje iskustvo

u radu sa ženama koje su preživjele nasilje. Tijekom 2019. godine održano je 46 individualnih psiholoških savjetovanja i 34 pravna savjetovanja te su pred sudom zastupane tri žene. Kroz projekt je organizirana i praktična podrška kroz organizaciju pratnje žena u institucijama, pomoć u sporazumijevanju, pomoć u pripremi različite dokumentacije za ostvarenje određenih prava, pomoć u brizi o djeci i sl. Grupe podrške provodile su se s ciljem razmjene iskustava i informacija među osobama koje dijele iste ili slične probleme i u svrhu osnaživanja i podrške. Na ovaj način omogućeno im je međusobno ohrabrenje, podrška, dijeljenje iskustava, anonimnost i povjerljivost. Sastanci grupe su vođeni od strane psihologinja i savjetodavki aktivistkinja sa dugogodišnjim iskustvom rada sa ženama koje su preživjele ratno i druge oblike rodno uvjetovanog nasilja. Kroz projekt radilo se na informiranju javnosti i korisnica o pravima i mogućnostima ostvarivanja prava, a što se odvijalo putem distribucije informativnih materijala, postavljanja informacija na internetskim stranicama, društvenim mrežama.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj uključenih žena i djece u program za koje je organizirana praktična, psihosocijalna i pravna pomoć i podrška: 55
Broj održanih individualnih psiholoških savjetovanja za žene azilantkinje: 46
- ✓ Broj održanih sastanaka grupe podrške: 12 (uključeno 10 žena)
- ✓ Broj održanih individualnih pravnih savjetovanja: 34
- ✓ Broj uključenih žena u grupu učenja hrvatskog jezika: 10

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba navodi da surađuje sa stručnjacima Odjela za programe prevencije trgovanja ljudima i psihosocijalnu podršku (Human Trafficking Prevention and Psychosocial Support), Službe za zaštitu migranata (Asylum and Migration Department) i Hrvatskog Crvenog križa vezano za psihološku pomoć traumatiziranoj djeci tražitelja azila u Poliklinici.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : 20.000,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za zdravstvo **20.000,00 kuna**

**KONTAKTI SKLONIŠTA I SAVJETOVALIŠTA ZA ŽRTVE NASILJA U OBITELJI
U GRADU ZAGREBU**

	Naziv organizacije	Kontakt
1.	Dom za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja „ Duga – Zagreb“ (sklonište i savjetovalište)	<p>01 6383 503 – opće informacije (8.00 – 20.00), info@duga-zagreb.hr</p> <p>Savjetovališta za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja</p> <p>Ozaljska 93, Zagreb (pon – sri – pet: 16.30 – 19.30) za zapadni dio grada Ninska 10/II, Dom zdravlja Sesvete (uto - čet: 16:30 – 19:30) za istočni dio grada 0800 88 98 – besplatni telefon (16:30 – 19:30) mirna.zona@zagreb.hr</p> <p>Informacije za uključivanje u psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji (pon i sri: 14.00 – 20.00; uto – čet – pet: 9.00 – 15.00), tel: 01 4590 560, 091 3831 777 – tretman@duga-zagreb.hr</p>
2.	Udruga Autonomna ženska kuća (sklonište i savjetovalište)	<p>P.P. 19 10001 Zagreb Besplatan broj: 0800 55 44 Radno vrijeme savjetovališta svakim radnim danom od 10.00 - 17.00 azkz@zamir.net</p>
3.	Udruga SOS Ženska pomoć sada (sklonište i savjetovalište)	<p>Telefon: 46 55 222, Besplatan broj: 0800 655 222 (dostupna 0-24 sata) zenskapomocsada@gmail.com</p>
4.	Udruga B.a.B.e. (savjetovalište)	<p>Selska cesta 112 a radnim danom od 08.00 do 17.00 sati: 01 4663 666 SOS telefon - besplatna pravna pomoć: 0800 200 144 ili 01 4611 351 babe@babe.hr</p> <p>Psihološka pomoć Za termine za psihološko savjetovanje telefonski se najaviti na 01/ 4663 - 666 svakim radnim danom od 08-17 sati.</p>
5.	Udruga Ženska soba – Centar za seksualna prava (savjetovalište)	<p>Maksimirska cesta 51 A, 10 000 Zagreb Radno vrijeme: Svakim radnim danom od 08:00 – 18:00 sati na broj mobitela: 091/150-5225 Svakim radnim danom od 09:00 – 17:00 sati na broj telefona: 6119-174 e-mail: zenska.soba@zenskasoba.hr Centar za žrtve seksualnog nasilja tel: 6119-444 e-mail: savjetovaliste@zenskasoba.hr</p>

PRIKAZ UKUPNIH IZDVAJANJA ZA ZAGREBAČKU STRATEGIJU

IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA ZA 2019.

MJERA	NOSITELJI	UTROŠENA SREDSTVA
POGLAVLJE I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI		
1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije s cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikalni odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike	Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje	336.871.,25 kuna
2. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovašta (specijalizirane usluge potpore, telefonske linije za pomoć, potpora žrtvama seksualnog nasilja)	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za sport i mlade	985.000,00 kuna
UKUPNO		1.321.871,25 kuna
POGLAVLJE II. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI		
1. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i/ili savjetovašta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja koje vode organizacije civilnog društva te ustanova koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	4.440.965,92 kuna
2. Osigurati stambeno zbrinjavanje djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji	Gradski ured za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada	Iz redovnih sredstava nadležnog gradskog ureda
3. Osigurati dostupnost stručne pomoći i podrške djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji	Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	3.839.000,00 kuna

4. Osigurati podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	Iz redovnih sredstava nadležnog gradskog ureda
5. Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb	Iz redovnih sredstava nadležnog nositelja
6. Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb	Iz redovnih sredstava nadležnog nositelja
7. Jačanje suradnje između Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Regionalnog ureda Zagreb i skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji radi pripreme za zapošljavanje i poboljšanja zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji	Hrvatski zavod za zapošljavanje – Regionalni ured Zagreb	Iz redovnih sredstava nadležnog nositelja
UKUPNO		8.279.965,92 kn
POGLAVLJE III. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI		
1. Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	1.015.152,76 kn
2. Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Dom "Duga-Zagreb", pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu psihosocijalnog tretmana	Iznos naveden u mjeri 1. poglavlja III.
UKUPNO		1.015.152,76 kn
POGLAVLJE IV. UNAPREĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE		
1. Unapređenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	30.287,75 kn
UKUPNO		30.287,75 kn
POGLAVLJE V. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI		
1. Provoditi izobrazbu stručnih osoba o problematici nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje	75.583,62 kn
UKUPNO		75.583,62 kn

POGLAVLJE VI. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI		
1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	45.000,00 kn
2. Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji i o mogućnostima potpore i podrške žrtvama nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	20.000,00 kn
3. Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja radi daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja	Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	15.000,00 kn
UKUPNO		80.000,00 kn
POGLAVLJE VII. ZAŠTITA POSEBNO OSJETLJIVIH SKUPINA ŽRTAVA NASILJA U OBITELJI		
1. Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	35.000,00 kn
2. Prostore u kojima djeluju skloništa za žrtve nasilja u obitelji prilagoditi i za boravak osoba s invaliditetom	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet	Iz redovnih sredstava nadležnih nositelja
3. Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba starije životne dobi od nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	135.347,00 kn
4. Unapređivati sustav zaštite prava i položaja žrtava obiteljskog nasilja manjinskih skupina (pripadnici nacionalnih manjina, osobe pod međunarodnom zaštitom...)	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava	20.000,00 kn
UKUPNO		190.347,00 kn
SVEUKUPNO:		10.993.208,36 kn

